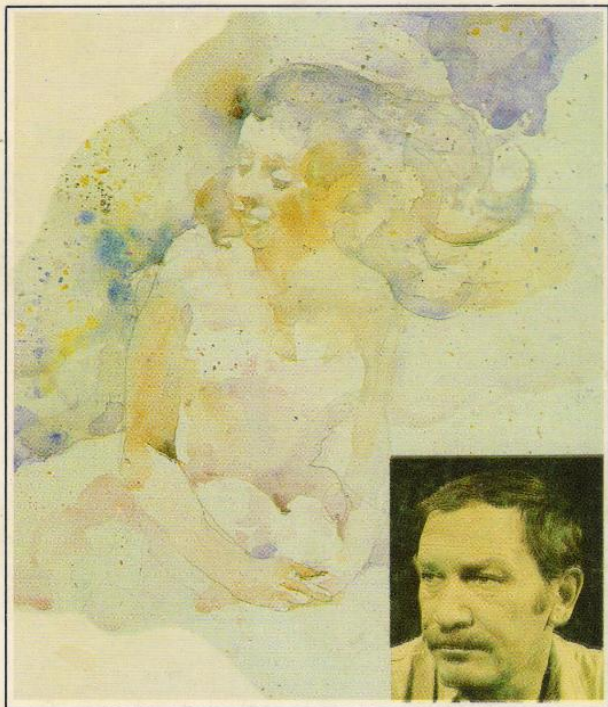

Turgut Uyar DÜNYANIN EN GÜZEL ARABİSTANI

DÜNYANIN EN GÜZEL ARABİSTANI
TÜTÜNLER ISLAK - DİVAN

CAN

TÜRK YAZARLARI

Bu kitap, İstanbul'da Can Yayınları'nda dizildi,
Şefik Basımevinde basıldı ve ciltlendi. (1994)
Dizgi: Serap Kılıç

Turgut Uyar
DÜNYANIN
EN GÜZEL
ARABİSTANI

DÜNYANIN EN GÜZEL ARABİSTANI
TÜTÜNLER ISLAK - DİVAN

ŞİİRLER

CAN YAYINLARI LTD. ŞTİ.

Hayriye Caddesi No. 2, 80060 Galatasaray, İstanbul
Telefon: 252 56 75 - 252 59 88 - 252 59 89 Fax: 252 72 33

ISBN 975-510-596-4

© Turgut Uyar'ın ailesinden Can Yayınları'na alınmıştır. (1993)

**DÜNYANIN
EN GÜZEL ARABİSTANI**

1. basım: 1959, Açık Oturum
2. basım: 1984, / Büyük Saat / Can
3. basım: 1994, Can

GEYİKLİ GECE

Halbuki korkulacak hiçbir şey yoktu ortalıkta
Her şey naylondandı o kadar
Ve ölünce beş on bin birden ölüyorduk güneşe karşı.
Ama geyikli geceyi bulmadan önce
Hepimiz çocuklar gibi korkuyorduk.

Geyikli geceyi hep bilmelisiniz
Yeşil ve yabanî uzak ormanlarda
Güneşin asfalt sonlarında batmasıyla ağırdan
Hepimizi vakitten kurtaracak

Bir yandan toprağı sürdük
Bir yandan kaybolduk
Glâdyatörlerden ve dişlilerden
Ve büyük şehirlerden
Gizleyerek yahut dövüşerek
Geyikli geceyi kurtardık

Evet kimsesizdik ama umudumuz vardı
Üç ev görsek bir şehir sanıyorduk
Üç güvercin görsek Meksika geliyordu aklımıza
Caddelerde gezmekten hoşlanıyorduk akşamları
Kadınların kocalarını aramasını seviyorduk
Sonra şarap içiyorduk kırmızı yahut beyaz
Bilir bilmez geyikli gece yüzünden

"Geyikli gecenin arkası ağaç
Ayağının suya değdiği yerde bir gökyüzü
Çatal boynuzlarında soğuk ayışığı"
İster istemez aşkları hatırlatır
Eskiden güzel kadınlar ve aşklar olmuş
Şimdi de var biliyorum
Bir seviniyorum düşündükçe bilseniz
Dağlarda geyikli gecelerin en güzeli

Hiçbir şey umurumda değil diyorum
Aştan ve umuttan başka
Bir anda üç kadeh ve üç yeni şarık
Belleğimde tüylü tüylü geyikli gece duruyor.

Biliyorum gemiler götüremez
Neonlar ve teoriler ısıtamaz yanını yöresini
Örneğin Manastır'da oturur içerdik iki kişi
Ya da yatakta sevişirdik bir kadın bir erkek
Öpüşlerimiz gitgide ısınırdı
Koltukaltlarımız gitgide tatlı gelirdi
Geyikli gecenin karanlığında

Aldatıldığımız önemli değildi yoksa
Herkesin unuttuğunu biz hatırlamasak
Gümüş semaverleri ve eski şeyleri
Salt yadsımak için sevmiyorduk
Kötüydük de ondan mı diyeceksiniz
Ne iyiydik ne kötüydük
Durumumuz başta ve sonda ayrı ayrıysa
Başta ve sonda ayrı olduğumuzdandı

Ama ne varsa geyikli gecede idi
Bir bilseniz avuçlarınız terlerdi heyecandan
Bir bakıyorduk akşam oluyordu kaldırımlarda
Kesme avizelerde ve çıplak kadın omuzlarında
Büyük otellerin önünde garipsiyorduk
Çaresizliğimiz böylesine kolaydı işte
Hüznümüzü büyük şeylerden sanırsanız yanılırsınız
Örneğin üç bardak şarap içsek kurtulurduk
Yahut bir adam bıçaklasak
Yahut sokaklara tükürsek
Ama en iyisi çeker giderdik
Gider geyikli gecede uyurduk

"Geyiğin gözleri pırıl pırıl gecede
İmdat ateşleri gibi ürkek telâşlı
Sultan hançerleri gibi ayışığında
Bir yanında üstüste üstüste kayalar
Öbür yanında ben"

Ama siz zavallısınız ben de zavallıyım
Eskimiş şeylerle avunamıyoruz
Domino taşları ve soğuk ikindiler
Çiçekli elbiseleriyle yabancı kalabalık
Gölgemiz tortop ayakucumuzda
Sevinsek de sonunu biliyoruz
Borçları kefilleri ve bonoları unutuyorum
İkramiyeler bensiz çekiliyor dünyada
Daha ilk oturumda suçsuz çıkıyorum
Oturup esmer bir kadını kendim için yıkıyorum
İyice kurulamıyorum saçlarını
Bir bardak şarabı kendim için içiyorum
"Halbuki geyikli gece ormanda
Keskin mavi ve hışırtilı
Geyikli geceye geçiyorum"

Uzanıp kendi yanaklarımdan öpüyorum.

ÖTEYİ BERİYİ OMUZLUYORUM

Ağaçlar sol yanımdaydı, tralalla
Deniz yüz mil ötede, tralalla
Şehirler çarpa çarpa büyüyordu.
Eskiden hiçbir şey bilmezdim, tralalla
Bir kadın iki kadın elli iki kadın
Bir beyaz iki beyaz elli iki beyaz
Bir iyi bir güzeldi gökyüzünde
Gökyüzünde tralalla
Duramaz oldum durduğum yerde
Bir kaşıntı bir kaşıntı tralalla
Karanlığımı yitirdim.

TEL CAMBAZININ KENDİ BAŞINA SÖYLEDİĞİ ŞİİRDİR

Beş kere yedi mi dediniz, dursun
Yıldız poyraz gündoğusu, dursun
Fasulya mı dediniz, dursun
Ben varım sen varsın o var
Dursun,
Ben şimdi gelirim.

Ben eskiden hep acıkırdım
Alıp başımı ekmeklere giderdim
Eski evlerde orospulara giderdim
Bulutlu geniş meydanlara giderdim
Sevdalı şiirlere giderdim
Şimdi doymadım ama unuttum
Devenin başı mı dediniz, dursun
Dursun,
Ben şimdi gelirim.

Bu işte bir şey var anlamadım
Körpe kadınlar basık odalarda mı, dursun
Hoyrat gemiciler uzun seferlerde
Darağacında bir adam mı dediniz, dursun
Yeraltında gizli sandık mı, dursun
Bahçeler dursun, kızlar dursun
Anlatuklarım, anlatamadıklarım, anlatamayacaklarım
Senin yakanda bir el mi var dediniz, dursun
Dursun,
Ben şimdi gelirim.

TEL CAMBAZININ TEL ÜSTÜNDEKİ DURUMUNU ANLATIR ŞİİRDİR

Sizin alınız al, inandım
Morunuz mor, inandım
Tanrınız büyük, âmenna
Şiiriniz adamakıllı şiir
Dumanı da caba
Ama sizin adınız ne
Benim dengemi bozmayınız

Bütün ağaçlarla uyuşmuşum
Kalabalık ha olmuş ha olmamış
Sokaklarda yitirmiş cebimde bulmuşum
Ama ağaçlar şöyleymiş
Ama sokaklar böyleymiş
Ama sizin adınız ne
Benim dengemi bozmayınız

Aşkım da değişebilir gerçeklerim de
Pırıl pırıl dalgalı bir denize karşı
Yangelmişim dizboyu sulara
Hepinize iyi niyetle gülümsüyorum
Hiçbirinizle dövüşmem
Siz ne derseniz deyiniz
Benim bir gizli bildiğim var
Sizin alınız al, inandım
Sizin morunuz mor, inandım
Ben tam dünyaya göre
Ben tam kendime göre
Ama sizin adınız ne
Benim dengemi bozmayınız

KESİKSİZ ÖVGÜ

Esmer güzeli Neclâ'nın baktıkça "bayıldım" dediği gökyüzü
İşte ben bunu mutlak yazmalıyım dedim
Karanlıkta dünyayı bir bir hatırlamak
Ben yeter dedikçe şehirlerin güzelleşmesi
Bir anda kendi kendime bulduğum mutlu gerçek
Bir kadın var beni onun iki eli iki gözü kurtarır yaşamamaktan
Öyle hoşlanırım ki onunla yatmaktan utanırım artık

Sabahları acıkmayı ondan öğrendim

KAN UYKU

Bir biz ikimiz varız güzel, öbürleri hep çirkin
Bir de bu terli karanlık
Sonra bir şey daha var mutlak ama adını bilmiyorum
Nereden başlasam sonunda o ışıkla karşılaşıyorum
Yarı çıplak utanmaz bir kadın resmini aydınlatıyor
Akşam oluyor ya bir türlü inanamıyorum
Oturmuşlar iri yapılı adamlar esrar çekiyorlar
Daha bir aydınlık olsun diye içtikleri su
Sarı topraktan testileri güneşte pişiriyorlar

Bir korkuyorum yalnız kalmaktan bir korkuyorum
Gündüzleri delice çalışıyorum geceleri kadınlarla yatıyorum

Sonra birden büyümüş görüyorum ağaçları
Kısrakları birden yavrulamış
Havaları birden güneşli

Kadınlarla yattığım yetse ya
Bir de kadınlarla yatıģıma inanmam gerekiyor

Hoşlanmıyorum

YILGIN

Bir sargın umut yakaladım onu kuşandım
Serin mavi bir gökyüzü buldum onu kuşandım
Denize doğru sokaklar gördüm onları da kuşandım
Üstlerine üstlük seni kuşandım
Tedirgindim namussuzdum deli deliydim
Uslandım

Üç dilim kavun kestim birini ben yedim
Kavundan üç dilim kestim birini yedim
Birini sana ayırdım kadın al birini sen ye
Sabah olsun sabah olsun ilk işim bu
Öbürünü götürüp civcivlere vereceğim

Senin bir yönün var orada durur yaşarım
Bir de acun var ben içindeyim
Ben içindeyim tüm itlikler sahanda yumurtalar onun içinde
Orospular içinde Hurşit Bey içinde sen içindesin
Üç dilim kavun kestim birini sen ye
Kabuğunu at Hurşit Bey'i at itlikleri at

Durup durup sana sesleniyorum

KAÇAK YAŞAMA YERGİSİ

Günlerden o gün alıp başımı evin yolunu şaşıracağım
Taze ekmeğim eski kanlarım benim ellerim şaşıracak
Ya da tek başına acıkacaksın sen tek başına gözlerin
Hiç umurumda değil ya şundan şundan şundan korkuyorum
Kim uydurdu bu haziranı bu temmuzları bu yaşamaları

gizli kapaklı

Bu yulafları oğlakları bardakları bu bütün puştlukları bu şarkıları
Hiç umurumda değil yoksa yalnızlıklar, bozuk paralar, uzun boy-
lu ayışıkları, gelip gelip giden sarhoşluklar, sabahleyin yalnız
yatakta az az üşümek, hani insanın kendi kendini bulamadı-
ğı, hatırlayamadığı saatler olur ya, işte onlar. Bir keresinde
böyle saatlerin birinde bir şarkı duymuştum da işimi gücümü
koyup sokak sokak bir kadın aramaya çıkmıştım. Sonra bula-
mamıştım. Bir iğrenmişim nedense, gidip bir köşede kus-
muştum.

Akşamları eve hep arka sokaklardan dönüyorum
Pencerelere bakmıyorum dükkânların mostralarına bakmıyorum
Kadınların eteklerine bakmıyorum hiç
Sağma soluma bir baksam biliyorum sapıtmak işten değil
Bir baksam ertesi gün kimbilir nerelerde olurum
Uzak şarkıları dinliyorum sıkı sıkı âşık oluyorum
İyi niyetle merhaba ağaçlar evler bildik bulutlar
Öğrenciler memur kişiler bana benzeyenler
Ben kaçmaya çabalıyorum hoşnut muyum
Siz kaçtığınız yerde hoşnut musunuz
Konuşup gülüşüyoruz umumhaneye nasıl gittiklerimizi
anlatıyoruz

Hiç yanıma yöreme bakmıyorum

İlle şeytan minarelerini düşünüyorum büyük pullu deniz dibi

balıklarını

Kadınlar adamlar şehri uğultularla dolduran namussuz kalabalık

Yorgun kalabalık iyi kalabalık alaycı düzenbaz kalabalık

Bir karışsam içlerine bir uysam biraz gülmesem

Ertesi gün kimbilir nasıl yaşarım

Bir çalıştığım oda var üç pencere, bir arka yol, bir gökyüzü, göre göre önceleri sevdiğim sonra alıştığım sonra ezberlediğim artık kurtulduğum ağır aksak gökyüzü, her gün her sabah bir şu kadar kuşun, adamın, uçağın, yağmurun yunup arındığı gökyüzü, bir de geceye karışmaya başlayan tek tük ışıklı, ama nasıl sıcak ışıklı tanıdık evler, Zekeriya Bey'in evi, Süheylâ Doğrusöz'ün evi, Ali Özaçar'ın bakkal dükkânı, Temizîş Kola-cısı Süleyman, sonra kendi evim, yatağım, yorganım, çorba-lar

Gidiyorum geliyorum dünyayı bu kadarcık biliyorum

Halbuki ben ne hinoğlu hinim aslında, iyice biliyorum, açlıklar, inadına kanlar, çingiraklar, dövüşken horozlar var, ormanlarda zaman zaman unuttuğumuz haydutlar, enginar tarlaları, pamuk tarlaları, ırgatlar, sekiz yüz kadem derinliğinde kö-mür arayanlar, zorlu aşklar, buğdaylar buğdaylar, ilâçlar ilâç-lar

Halbuki biliyorum biliyorum ama ne ben yokum ne onlar eksik

Akşamları hep arka sokaklardan dönüyorum

Biraz bıkkın bir parça kırık korkunç umutsuz ve sakin

Eve geliyorum seni buluyorum bir seviniyorum bir kızıyorum

Sonra biliyorsun

MEYMENET SOKAĞI'NA VARDIM

Bana köfteler hazırlayın salatalar hazırlayın bir de pencere
Oturup umutla bir şeyler unutayım
Siyah şarabın tadını bilirim orman gibi
Siyah şarap siyah üzümlerden yapılır kokulu mahzenlerde
Durdum bunları söylerim aşılamadım
Küçük küçük muştular üçüncü kat korkmadan aşk
En uzakta körler vardır şokolsun derim onlara
Tutarlar güneş ışığını maviye boyarlar yahut mora
Gönendiklerini mi söylesem mutsuzluklarını mı
Kalkalım Meymenet Sokağı'na varalım vaktidir.

Dört adam Meymenet Sokağı'nda durup eve baktılar
Durdum ben de baktım ahşap bir evdi
İstesek bakmazdık düşünün ama istedik baktık
Kararmış tahtalarda yerleşmiş mutluluklar gördük
O bildiğimiz eskimiş güneşten dipdiri ışıklar
Bir de kız gördük onaltısında sevmeyi özler
Meymenet Sokağı eğri büğrüydü ama loştu
Görseniz loştu
Meymenet Sokağı'nın tadını hep bilirim ama gidemem
Oturur dosya düzenlerim akşama kadar
Daracak boş zamanlarımda durup sokakları düşünürüm
Deniz kıyılarına inen ufak tefek sokakları
Doksaniki dosya düzenlerim başlarım yeryüzünü sevmeye
Alışmadığım şeyleri sevmeye çabalarım
Bir vakit var yeşille beşbuçuk arasında
Evrenin sevişmek için yorulduğu isteklendiği

Ellerim kollarım sevinir ben sevinirim sokaklarda
Durmaz yaşarım koyu koyu
Dünyada Meymenet Sokağı var başka sokaklar var hep sokaklar

Sokakları gerinerek sevmeye başlamaklar
Ağaçlarla şaraplarla ben varım
En uzaktaki körler var aşkolsun onlara
Daha elli altı dosya var düzenleyeceğim
Gökyüzünün kalkıp dudaklarıma bir değmesi var
Oysa kapılar var duvarlar var perdeler var

Bir bıraksalar
Sonra başka şeyleri özlemeye

ÜÇYÜZBİN

Bu kıvırcık ateşten yalanlar 300.000
Kimi sularca inanıyorum kimi zulum yakıcı
Çocuksu, deli deli zincirler boğuntusu gök
Elimde kolumda senin seslerin var gel de aldırma
Kadınları çıplak görüyorum koşup seni soyuyorum
Bir açıcı gerdanlık görsem boynun aklıma geliyor bilemezsin
Seni kentlere seni bankalara seni seni 300.000
Seni zamansız ölümlere karşı koyuyorum hep aklımdasın
Yükün ağır, bir irisin bir ufaksın yetiştiremiyorum 300.000
Kapattığımız sağnak akşamları açtığımız sabahları 300.000
Elimden tut beni acar balıklara alıştır
Tekin durmayı öğret acıkmış aç kayalarda
Gel amansız pencereme perde ol kurtulayım

Kalk ellerini yıka bize gidelim
Soyunur dökünür odalarda konuşuruz
Bir o kaldı 300.000
Odalara kapanmak odalarda konuşmak odalarda ölememek
Canımız çekerse sevişiriz de kalk gidelim
Üç sokak ötede bir ev var yeşil gibi sana onu gösteririm
Konuşuruz sevişiriz dövüşürüz 300.000
Benim yırtıcı kuşlara tutkum işte bundan ötürü
Yadırgamadan gökyüzüne aşka acıkmaya alışkın
Zamansız gelme elim kolum dağınıksa sarılamam

Senin ağustos çeşmeleri yüzüne özlemle eğiliyorum
Bir karşı durulmaz istek bir telâşla kendiliğinden
Bir serin renk anlıyorum aydınlık gözlerinden sorma
Sen zenginsin alırım tükenmezsin
Allah gelene kadar sen olursun şiirlerimde bu bir
Boşver kavgalara kuruntu sorunlarına boğuntuya gelme
Ben adını demesem de anlıyorsun 300.000
Ü ç y ü z b i n

Cümbür cemaat aşka abanıyoruz

DENİZE GİDİP DÖNEN MAVİLERİN BİRE İNDİRGENEN ÜÇLÜĞÜ

Yalanlı dolanlı alçak doğruca yaşanmamış bir
Bir gözsüz kulaksız elsiz ayaksız güdük bir gün
Bütün yitiklerim karalarım üstüste üstüste bütün karışıklığım
Gelip geçtiğim macera şu kadar binler yıllık
Şu kadar binler yıllık karalarım karışıklığım üstüste
Usul usul insan insan ölüm ölüm üstüste
Şu kadar güneş şu kadar su yılanı şu kadar düzen
Ben sebepliyim denizlere aylara kavgalara umutsuzluğa
Bir maviyi durup dururken birine benzetiyorum
Bir balığın ağzını anıyorum durup dururken
Serinliyorum

Ben üç yer tasarlamıştım üçü de sana bana uygun
Biri günebakanlarda biri otuz yaşta birini sorma
Birini sorma gün gelir ben söylerim
Daha usta olurum daha yiğit o zaman söylerim
Bu kırıgın karanlığı bir ısıtalım ilkin
Yeniden şehirler kuralım şimdikilerine benzeyen
Baştan başlayalım susamlara ekmeklere denizaşırılarına
sevmelere

Gidip dönelim
Belki bir yerde bir tohumda bir durumda belki
Belki o ses o yudum o yumuşak döşekler yeşil yeşiller
Ben taş çekerim yılmam çamur kararım yol döşerim
Bakarsın göneniriz gidip dönelim
Ben yılmam taş çekerim çamur kararım ben
Senin de gürül gürül saçların var nasıl olsa.

GÜNEŞİ KÖTÜ O EVLER

O benim bildiğim sevdiğim bellediğim güneş diye bellediğim güneş değildi odadaki
Mor tozlu halılarda iplik döküntülerinde oymalı cıgara masalarının da o değildi
Perdenin arkalarındaki oydu bir çıksam karşılaşacaktım oydu vurulurdum çıksam
O benim bildiğim sevdiğim güneş diye bellediğim güneş değildi odanın içindeki
Bu güneşi değiştiren evlerde terzilik yapılır giyimler prova edilir
Acılı gülümser kızlar ağır ayak gebeler kumaş iğneler teyel atar
Hiç içilmeyen likörler saklanır büyük camlı dolaplarda
Aldım kendimi oralara götürdüm ben bu evlerde döner kebab yiyemem
Çocukları sevmek gelmez içimden gülsuyu koklayamam durur saçlarımı tararım belki
Eski zaman adamlarını eski zaman kadınlarını eski zamanları düşünürüm
Ağır kumaşlardan sultanî elbiseler içinde kimbilir nasıl bu soğuk güneşler gibi soğuk sevişirlerdi
Nasıl kalkıp kalkıp çiçek sularlardı geceler karanlıklarında
Kimbilir serinlemek için
Elbet serinlerlerdi
Ben bu evlerde döner kebab yiyemem ölürüm
Traş olurum en güzel giyimlerimi giyerim oturur beklerim
Yıkırım temizlerim adam ederim o soluk güneşleri ya da
İplikleri toplarım kızları öper öper uyandırırım
Sabahlara akşamüstlerine kıvırcık marullara hazırlarım onları beslerim

Alırım karşıma bir bir belletirim dalların yeşermesini kuzuları mutluluğu ölmemeyi
Ölüme karşı durmayı en çok en çok onu yenmeyi
O karanlıklarda kalmış yaşamak yerlerini bulurum çıkartır gösteririm

Elbet bellerlerdi

Ben o evlerde döner kebab yiyemem yiyemem

Ben prova yapamam iplik dökemem acılı acılı gülemem gülersem

Durur kuruntularımı beslerim mutsuzluğumu süsler büyütürüm

Bir o güne beslerim o ak pak güneşe

O her şeyin birden serpilip ortaya döküldüğü gelişeceği gizlide
kalmış uçların bir bir belireceği günlere

Sular gibi dururum.

ESKİ KIRIK BARDAKLAR

İşte bu ellerimle yalnızım bu inanmazsan bak
Bu saçlarımla bu iyi giyimlerimle paralarım
Sen varsın ya sen çoğu kez yetmiyorsun
Uzakta mısın sen misin söylemiyorsun
Bakışın mı eksik dudakların mı anlamıyorum
O adamlar geliyor aklıma karanlık iri yarı
O gemiler ipleri yelkenleri dümenleri dökük
Unuttuğum kırlangıç kuşları kırık bardaklar
Bir ahşap evde taşlıkta yaz günleri bilmesem
Bir testiden soğuk soğuk sular sızdığını bilmesem
Güç dayanırım

Bu durum tek başıma beni suçlandırıyor
İşte gör sabah akşam başucumdayım

Bakin bu ikide birde bozulan güneş
Bu durup dururken sokan yılan
Bu kırık bardaklar çöplüklerde
Aşkın şiirin ölümün en kolayına gitmek
Caddeleri sevmediğim kadınlarda yitirdiğim
Biliyorum sebebini bir bir biliyorum
Öyle kolay kendisi kurtulması söylemesi öyle kolay
Kolaylığından sıkılıyorum
Kurtulmak elimden gelmiyor

GÖĞE BAKMA DURAĞI

İkimiz birden sevinebiliriz göğе bakalım
Şu kaçamak ışıklardan şu şeker kamışlarından
Bebe dişlerinden güneşlerden yaban otlarından
Durmadan harcadığım şu gözlerimi al kurtar
Şu aranıp duran korkak ellerimi tut
Bu evleri atla bu evleri de bunları da
Göğе bakalım

Falanca durağа şimdi geliriz göğе bakalım
İnecek var deriz otobüs durur ineriz
Bu karanlık böyle iyi afferin Tanrıya
Herkes uyusun iyi oluyor hoşlanıyorum
Hırsızlar polisler açlar toklar uyusun
Herkes uyusun bir seni uyutmam bir de ben uyumam
Herkes yokken biz oluruz biz uyumayalım
Nasıl olsa sarhoşuz nasıl olsa öpüşürüz sokaklarda
Beni bırak göğе bakalım

Senin bu ellerinde ne var bilmiyorum göğе bakalım
Tuttukça güçleniyorum kalabalık oluyorum
Bu senin eski zaman gözlerin yalnız gibi ağaçlar gibi
Sularım ısınsın diye bakıyorum ısınıyor
Seni aldım bu sunturlu yere getirdim
Sayısız penceren vardı bir bir kapattım
Bana dönesin diye bir bir kapattım
Şimdi otobüs gelir biner gideriz
Dönmeyeceğimiz bir yer beğen başka türlü güç
Bir ellerin bir ellerim yeter belleylim yetsin
Seni aldım bana ayırdım durma kendini hatırlat
Durma kendini hatırlat
Durma göğе bakalım

AKÇABURGAZLI YEKTA'NIN MAHKEME KARARINI ALDIĞINDA SÖYLEDİĞİ MEZMURDUR

Önce onların yanında çok iyi yüz gördüm.
Beni kapıdan karşılayıp ağırlarlardı.
Sofralarına konuk ederlerdi.
Onlar iki kişiydi ben birdim
Bana elmadan sıkılmış soğuk sular sunarlardı. Kapılarını kapım
bellemiştim. Evlerinde oturacak yerim vardı.
Önce onların yanında çok iyi yüz gördüm.
Evleri gürültülü şehirden iki bin ayak uzaktaydı.
Tahtadan yapılmıştı.
Beni kapıdan alırlardı, -hoş geldin- derlerdi, onları sevindirirdim.
Birlikte yaşıyorlardı, çocuksuzdular.
Birinin adı Gülbeyaz'dı, o kadındı, öbürünün adı Sinan'dı, o er-
kekti.
Ben otuzunda Yekta'ydım,
Akçaburgaz'lıyım, oradan geldim,
Herkes bir yerlidir çünkü, Ben, Yekta bunu pek hoş buluyor-
dum.
Sonra az ışıklı odalarına çıkardık. Bana yeniden -hoş geldin Yek-
ta, bizi sevindirdin senin yanında birçok şeyleri hatırlıyoruz-
derlerdi. Serin örtülü minderlere oturmak için ayakta durur-
duk. Beklerdik. Perdeleri beyaz nakışlı olurdu. Halıları bü-
tün odanın döşemesini usulca mor mor örterdi. Patlıcan ör-
nekleri ve turuncu güneşler vardı üstünde.

Birden hepimizin aklına o denizler gelirdi. Ayakta durmayı istemez-
mezdik. Serin örtülü minderlere otururduk.
Bana -serin örtülü minderlerimizin üstüne otur- derlerdi.
Bana elmadan sıkılmış soğuk sular sunarlardı. Evlerinde otura-
cak yerim vardı.

Tütün sunarlardı.

Bir dinlenme zamanı kadar birbirimizi duyardık. Alışmak için zor-
luk çekmezdik. Çünkü karşıt yerlerimiz kalmamıştı bilirdik.
Girintilerimiz çıkıntılarımız uygundu. Sussak da ses çıkarmaz-
dık.

Karanlık her yere girerdi. Çünkü her yerde gece olur, Ben, Yekta
bunu pek hoş buluyordum.

Karanlık, serin örtülü minderleri sarmalayan az ışıklılığı altede-
mezdi. Çünkü biz öyle bellemiştik. Halı da az ışıklı kalırdı,
onun güneşleri, patlıcanları da, minderlerin serinliği de. Az
ışık, bizim, yani onların ve benim, Yekta'nın, kaçtığımız yer
değildi. Birbirimizin ışıktan kaçırarak yerlerimiz yoktu. Az
ışıkta da çok ışıktaki da değişmezdi. Hep tıpkı kalırdık.

Orda buluşmayı severdik yalnız.

Sarı bir kuşları vardı.

Adına kanarya derlerdi. Küçük bir kafeste odayı doldururdu.

"Ama ben onların ölümlü, yanılğan insan,

Geçen ve bir daha geri gelmeyen bir rüzgâr olduklarını unut-
tum."

Çünkü unutmak bana göreydi.

Çünkü ben de ölümlüydüm. Ben, Yekta, bunu pek hoş buluyor-
dum.

Bunu unutmak değildi, içinde olmağı onun.

Önceleri daha iyi mi idi, bilmiyorum.

Gidip geldiğim,

Durulduğum koyu geceler vardı. Yıkık değildim.

Yıkılıp yeniden kurulmamıştım ama, yıkık değildim.

Gaz lâmbaları yakardık,
Ensiz çalgılar çalardık geceye.
Tekliğimiz ayışığına boğulur giderdi.
Teker teker üçer kişi olurduk. Öyle de iyiydi.
Ben ona, Gülbeyaz kadına, eski yalnızlığımı söyledim.
Ben söyledikçe eskirdi,
Uzaklaştırdı.
Onunla. Gülbeyaz'la bakışır ısınırdık.
Sonra yanılğan insanlığım başladı.
Birinde üç gece dört gündüz orada, evde kaldım.
Üç gece dört gündüz Sinan'ın yatağında kaldım.
Gülbeyaz'la Allahın emri olduk.
Ne o beni kandırmişti,
Ne ben onu baştan çıkarmıştım. İkimiz de bildiklerimizin ötesine,
bulduklarımızın üstüne çıkmak istemiştik. Bir noksanlığı var-
dı sanıyorduk bütün olanların belki. Ama aslında bütünlükle-
rimize bahaneydik. Sinan uzaktaydı. Sinan çemberimizin dı-
şındaydı. Sonra ne bulduk.
Süregeldikçe kutsal gibi,
Kesildikçe kirli, utandırıcı.
Ama utancından kaçmayı biliyorduk.
Kutsal gibiliği üç gece dört gündüz kurtlar gibi bizi kovaladı.
Sonunda öyle bulduk.
Utandırıcılığı öbür insanlardan değildi.
Karşılaştırmadan değildi.
Birdenbire kendi boşluğundandı,
Gelip geçen avutuculuğundandı. Beklemesi vardı.
Kanaryayı görmek ayaklarımızı dolaştırıyordu.
Minderler serin değildi artık. Ben, Yekta, bunu pek hoş bulmu-
yordum.
Ama dördüncü gecenin yalnız sabahında yine,
O, Gülbeyaz
Benim ilk aklıma gelendi.
O kıyıdaki denizlerin mavisiydi artık.
Önce ve birden değişen dağlar oldu.

İstemek ve vermek başlamıştı çünkü.
Alamamak başlamıştı çünkü.
Gitgide düzelirdi biliyorduk.
Bunu bekliyorduk.
Yeni yeni yerler bulmuştuk birbirimizde
Onunla, yani Gülbeyaz'la ben.
Kaybettiğimizi bir zaman unuttururdu.
Bir zaman yerine yenilerini koyardı
Artık çok ışıktan kaçıyorduk. Gizleyecek yerlerimiz olmuştu birbiri-
rimizden. Hem ikimizin ondan, yani Sinan'dan, hem birbiri-
mizden.
Yine bir eksikliğimiz tamamlanmıştı galiba. İyice seçemiyorduk
ama, anlıyorduk. Uzun yaz gecelerinin durgunluğunu, geniş
yapraklarının salıntısı ile tamamlayan gizli bitkiler gibiydik.
Kaçmamız telâşlı değil sevindiriciydi önce. Ben o zaman,
Tanrının, benim yapıma kattığı tatların bende ötedenberi
durmakta olduğunu, daha ötelere kadar da durmakta süregi-
deceğini farkettim. Bu beni kendi yanımda yüceltiyordu. Gül-
beyaz benim toprağııı işleyen kazmaydı. Günah olamazdı
yaptığımız. Ben onun çeliğine göre ydım ancak. Biz her şeye
inanmıştık. Her şey bizi inandırıyordu ama, O'nun, Gülbe-
yaz'ın yanına artık,
Serin minderlerde oturmaya gitmiyordum.
Akşamüstleri yakıcı kırlardan suvata inen kır hayvanları gibi gidi-
yordum.
Kapıları benim çeşmemdi.
Ekmeğimi edindiğim ocaktı.
Bir bu benim dengemi sarsıyordu.
Beni ateş sığağında kavuruyordu.
Suvata inen yanık kır hayvanları gibi gitmemeliydim.
Kapısı ekmeğimi edindiğim ocak olmamalıydı.
Benim bu kavurgan sanılarım belki gizlediğimizdendi.
İnandığımı kurtarmalıydım.
Beni bulup çıkaran, ekleyip bütünleyen,
Bu duyguyu –kurtulursa eğer bu güçlölüktü–

Anı duru etmeliydim, temizlemeliydim.
Önce onlardan çok iyi yüz gördüm.
Beni elimden tutar belliyordum.
Ona, Sinan'a –Bizi kov– dedim.
Onun kovduğu bizi ödeyecekti.
Onun gözünde kovulmuş olacaktık ama, biz kendimizi kutsanmış
belleyecektik.
O, Sinan bizi kovmadı.
İnsanların adaletini, yani öcü aramaya başvurdu.
Bizi yakaladılar.
Yani Gülbeyaz'ı ve beni, Beni. Akçaburgaz'lı Yekta'yı, otuzunda.
Yargıçların katına diktiler umudum nerededir.
Bizim inanarak ettiğimizi yerlere çaldılar, ululuğu nerededir.
Biz onu bulmuştuk, tükürdüler.
Bizi kirlettiler, yazıklar oldu bize.
Benim donumu ve Gülbeyaz'ın donunu
Ve yattığımız yatağın örtüsünü
Yüreksiz kişilere gösterip onları güldürdüler.
Halbuki biz o örtülerde yataırken,
Aklımız en ulu yerlerdeydi gücümüz.
Biz o zaman yaptıklarımızın günahını değil, yüceliğini biliyorduk.
Bu, iki gücün bir yeniye varması, bir yeni yaratmasıydı. Bu
çiftleşme değil tekleşmeydi. Tekleşmenin bir yönüydü. Yazık
bize. O zaman bütün insanlara inanıyorduk. Yıkma istediler
yıkıtlar. Yazık bize. Herkesin bir gün ağlayabileceği, herke-
sin varamadığı için kutsallığını bulamadığı bir yere götürüp
yüreksizleri güldürdüler, bizi alçaltıp ağlattılar. Yazık bize.
Olsun yaptılar şimdi kime sığalım.
Nereye gitsek o yıkıntı bizimle artık.
Yeniden kursak korkarız.
Bu yıkıntı toz duman. Donumuzu gösterdiler.
Yazık bize şimdi nereyi tutalım.
Hangi yolu belleyip oraya düşelim.

Önceleri onlardan iki yüz görürdüm
Bana elmadan sıkılmış sular sunarlardı.
Serin miderleri vardı, Ben, Akçaburgaz'lı Yekta, cahil, çocuksuz,
bunları pek hoş bulurdum.
Yanılmadım pişman değilim bu da vardı.

İKİ DALGA KATI ARASINDA NE YAPACAĞINI ŞAŞIRAN AKÇABURGAZLI YEKTA'NIN SÖYLEDİĞİ MEZMURDUR

Başının o ağrısı beni görüncedir
Uygunsuz bir aralıktan kaçamak bakıyorum katran ağaçları boşlu-
ğun düzeni evcil güvercinlerin gelip gelip su içtiği mermer
olukların bizi kandırdığı
Kaçmıyoruz. Bu yüzeyden su içmeler yetiyor da ondan galiba
Erince vaktimiz yok uçaklar hemen kalkıp hemen varıyor
Elimizde bir ufak bavulla şurdayız burdayız

Bu balık bolluğunda bir tutam ot mu
Sessiz çığlıklı upuzun kervanların kan içinde taşıyıp getirdiği uy-
gunsuz maceramızın gelip geçtiği yerleri çan sesleriyle ürkü-
tüp uyandıran doygunluğu
Bir tutam ot mu
Karışsın. Beşinci kardeşim kendi umurunda değil
Elele tekbaşına ağlamaklı barışta unutkan
Gelip gelip gidiyorlar

*"Birden batırılıyorum sıcaktı
Tuttuğu tuttuğum her yerlerimiz
Boynumuz ağızlarımız ellerimiz
Yalanda karanlık odalarda
Eşit aralıklarla avunuyoruz
Yetiyor."*

Başının o ağrısı beni görüncedir
Bana baktıkça yalnızlığın geliyor aklına
O kavurgan umut kesici güçlölük alıp alıp harcayamadığın dağ-
nık gizli izlenimlerin seni bilmediğin yönlerde itelezen uğultu-
lu kaynaşmaları
Anlat ellerin sıcak sıcak sokul
Buna hazırız eskidikçe değışmez oluyor kabul
Anlat ellerin sıcak sıcak
Benimki de bir tutam ot
Çabuk ol vakit dar uçaklar kalkıyor.

(BİR KANTAR MEMURU İÇİN) İ N C İ L¹

Eski kışlalarda bu güz öğleleri
Duruma en aykırı oynak şarkılar
Sıcak çaylardan soğuk gazozlardan beklediğimiz
Ne beklediğimiz arayıp bulduğumuz
Vazgeçip kıyıya iniyoruz²
Üç güvercin kuşu var üstelik su gökleri direkler
Adamlar oturmuşlar sandal boyuyorlar
Adamlar oturmuşlar bir kırmızı uydurmuşlar
Denizin mavisine yangın ateşi
Yanlarında testileri yanlarında düzen yanlarında ekmek
Mutsuzluğa gerekecek ne varsa yanlarında
Beş kişiyiz beş kişi miyiz üstümüz başımız
Kiminin eli suda kiminin gözleri kara
Benim bütün caymalarım yanımda geçemiyorum onlardan
Yanımda durdular mı sevmemi önlüyorlar³
Rahat oluyorum

1. Müjde anlamında değildir.

2. Sıkıldık mı hep böyle birşeyler yapmak gereğini duyarız yahut o boşluk duygusuna kapılınca, Nâsıra'lı İsa'yı peygamber eden budur, güneş altında yalnız kalınca böyle korktu, peygamberliği işte bu yüzden. Bir kadına tutulsaydı, tutulabilseydi somut bir kadına, Simun haç taşımanın günahını çekmeyecekti.

3. Bilinir hikâyedir bu, işin sonunda alışkanlığa varması, bir sürü yıkımlar bıraktıktan sonra kıvrılıp yalayan saran gemici düğümleri gibi pek, o yangın sonuna doğru ısıtır bile olamıyor değerini bulamadıkça. Sonra onarmak, tapınaklar kurmak ya da küreyip yeni baştan girişmek gerekiyor. Bu düşünce insana göre değil o yıkım yıkım sarsıntılardan deneye deneye süzölmüş ağır tıkanık ağırlı acılı –artık durulmasını ister– insana göre değil ama demesi kolay, en iyisi pişmanlıkları taşımak, o yanıklığı ateş ateş taşıyıp sürümek, ama her yerde aldanmaya başlamanın aldanmayı istemenin yolunu buluyoruz.

Kim var kim yok artık alaturka bahçelerde
O havuzlu mermerli çardaklı bahçelerde korkusuz
Beş kişiyiz sıkıntıdayız beş kişiyiz
Kararsız mıyız yetersiz miyiz beş kişiyiz
Nerede sevsek işte diye bağırırlar⁴

4. Islak taşlara sürttüm ayağımı
Yaralı taylor gibi tepindim
Ne yapsam aklıma kediler geliyordu
Gözlüklü tımturaklı adamlar geliyordu
— Önce durgunduk ekmeğimiz vardı
unumuz hamurumuz tatlıydı
yatağımız kararlıydı
Ben alıp başımı Akçaburgaz'dan gelmiştim
O Hümeýra başka yerliydi
Başgöz olduk çatı kurduk Tanrı tanık oldu
Ekmeğimiz vardı
Yatağımız kararlıydı hep öyle kaldı
— Sürek avında ürkek ince dört ayaklılar sürer gibi onda kendini yene-
cek dizüstü aşka getirecek kendinde bulup deli deli bir yerlerine
gizlediği bir duyguyu kovalıyordum
Ne yapsam aklıma kediler geliyordu
Gözlüklü somurtkan adamlar
Şehrin uğultusunu arkamda sanıyordum
Bazan böyle sanıyordum korkular terler abanıyordu üstüme
Bekliyordum umutluydum
Oydu artık alıp verdiği
Durup dururken gecelerimi bölen
Hümeýra'nın kızkardeşiydi
Onun adı Azra'ydı
O korkak geyik yavrusu bayram arefesi
O söğüt gölgeleri akmaz sulara
Korkusuz iri iri düşler kiraliyordum ona
Baygın süryanî gözlerinden
Benim yanlış sanılarım daha sürüp gidecekti, oysa bir bitmez sepet
örmüş gibi göl hasırlarından ilmek ilmek ilmek

Ne zaman gelip dursak ne zaman inansak
Bu öğlen sonraları döneniyoruz
Bu eski kışlalarda bu öğlen sonraları
Nedir bu pencerelerden gördüğümüz
Adamlar asılmış adamlar kurutulmuş
Ne uzun gemiler bunlar ne uzun sular
Ne uzun eller aklımızda duruyor

Kaygısız gibi rahat gibi ilmek ilmek
Ama değildim aslında uyumuştum
Uyandım birden duvarları buldum
Aşılmaz yerleri buldum gücümü tanıdım
Sağmal davarlarım sağ olsun dedim
Verimli tarlalarım var olsun dedim
Karışık şehirlerim büyüsün
Benim çerden çöpten toplayıp aşka kattığım
Beni dağlara sürdükleri vakit
O vakit
Kurtlara çakallara kodukları vakit
O vakit
Benim katıldığım bütün türküler söylenmez olur şehirlerden
Geceleri kapandım çıkamadım önce
Yeni yeni içkiler kardım onları içtim
Bir yanda eski sular vardı önlerine durdum
Aşılmadım devrilmedim yanımdan geçtiler
Ne arıyorsam onda vardı
Ne aradığımı bilmezken onda öğrendim
Onda Azra'da hepsi vardı
Onlar iki kızkardeşiler
Anaları birdi adı Mihriban'dı
Babaları birdi onun da adı Halim'di
Ama gidip geldikleri bulup verdikleri sordukları geceler soruldukları
vakitler bir değildi
O korkuyordu ben yenilmedim
Kendini günahlar içinde kargılanmış buluyordu
Gittim kırmızı çiçekler buldum getirdim
Yanıldığım yerden döndüm yorgun argındım
Yeni yeşiller yeni duygular buldum çıkardım
Neler taşıyıp getirmiştım ta en uzaklardan onu öğrendim
Önce Hümeysra vardı onunla çatı kurduk
Onunla ev kurunca yanılmadık

Deniz kıyısında en uzak denizlerin unutulmuş
denizlerin kıyısında
Susuzum karnım aç

Durgunluğumuzda iyiydik onunla benim dünyamız o kadardı çiçekler
vardı çocuklar vardı bu dünyada gizli resimler sokaklardan mey-
danlardan geçilirdi sevmek gelir gider bir düş gibiydi yanmazdık
serinlerdik

Kötü değildi engebesiz uzar giderdi

Otlar yoncalar uzar giderdi

Surlar uzar giderdi

Bir eksik yeri kalırdı uzadıkça

Sonra o çıktı geldi

O Azra kızkardeşi çıktı geldi

Onunla duvarlar kediler çıktı geldi

Onunla o eksik geldi

Onunla bir yerim çıktı geldi

Eskiden unuttuğum bayram ürpermeleri türedi bende kuşkularım
uyandılar zamansız acıklara tutuldum örtülerim ısıtmaz giysile-
rim gönendirmez oldu

İstedğim onu kötülüğe kandırmak değildi

Onunla yatmak değildi

Hümeysra vardı onun ablasıydı

Ben Akçaburgazlı Yekta'yım düşmeyi biliyorum

Onu da inancımı da kargılatmak istemiyorum

Onunla yatmak değildi

Dünyayı çarşıları giysilerimi kendimi onunla sevmek istiyordum

Beni dünyaya getiren anamdı

Ama Azra varsa ben vardım artık

Ben onunla vardım

Bu duyguya inansın istiyorum

Bir bunu kabul etsin bir inansın bir korkmasın bir anlasın bunu gü-
nah olmadığını yeter diyordum

Ellerim kollarım tükenecekti

Karanlığa çalgılar gibi susacaktım

Onu bir izlemesem kuşatmasam

Gözlerine bakmaktan geçsem

Bozulmuş ordulara dönecektim

Kaçacak sığınacak yerim olmayacaktı

Diri tutmak için gizlice üflediğim ateşim sönecekti

Bütün gecelerimi ayırdığım
Aklıma düştükçe uykularımda

Kalın nehirlerde rüzgârsız kalmış dökülmüş yelkenlere benzeyecektim
Susacaktım kovalanacaktım
Tahılsız kalmış değirmen taşları kadar acıklı olacaktım
Tanrıdan uzak kalacaktım
Onun bana veremediğini bir unutsam
Derin denizlerde yüzdüm ıslandım çıktım
Azra beni gördü ıslanmıştım
Şehirlerde karşılaştık şehirlerde kaldık
Ben kandırmadım sonunda o inandı
Ben Azra'yım bak dedi
Kadınım seninleyim istersen al dedi
Almadım
Bir buna inansın yeter diyordum işte yetti
Hümeyra kendi suyunda varsın aksın
Onu inandığı şeylerde aldatmadık
O şehirleri dükkânları yatakları dolduran insanları da aldatmadık
Kaçmıyorduk yeter diyordum yetti
Sağmal davarlarımı kestim dağıttım
Yeniden sürüler düzeceğim
Yüce şehirlerde bunlar beni kurtarır
Ben Yekta'yım Akçaburgaz'dan geldim
Bu ormanlardan sonra
Bu dağlardan sonra
Azra'yı inancında mutlu kodum
Hümeyra'yı inandıklarında rahat kodum
İkisini de aldatmadım
Benim güneşlerim ne yandan doğar
Benim kutsal çeşmelerim akar
Kaçmıyorum gücümle gidiyorum
Benim ısıtıcı güneşlerim doğar
Benim kutsal çeşmelerim akar
Akçaburgaz'dan geldim
Hiçbir şey kirletmedim
Başka yerlere giderim.

Beni yandan yana döndüren mutsuzluk⁵

Ateş basıyor şakaklarıma

Bu benden önce kaybolup giden

Gelirsen iyi olur dinleniriz

Karpuzları böleriz kan gibi

Bu eski kıslaları unuturuz

Yeniden yaparız daha iyisi

O güneşler daha da ortalıkta

Aklıma düştükçe uykularımda

Ateş basıyor

Yasağın aşkları zorlaması

Önce varken sonradan gömdüğümüz

Önünde gerilediğimiz

5.. Bastonuma dayandım, bu meydanda gökyüzünün görünüşü hoşuma gitmiyordu, çatılar çatılar çatılar bölüp duruyordu, hemşerilerim de sevmeyecekti biliyordum, bastonumla gösterdim, şu şu şu yapıları yıkın dedim işçilere, yerlerine yenilerini koyacağım, bu Akçaburgaz eski bir şehir, ben uraybaşkanı olduktan sonra sıkıntımı hemşerilere dağıttım, şimdi arkamda geziyorlar, hepsi kıvıl kıvıl yerlerinde duramıyorlar, nereyi yıksam oh diyorlar, ben yıkın deyince hep bir ağızdan yıkın diye bağırıyorlar, bu şehri nasıl yapmışlar böyle üst üste, ne gökyüzü komuşlar ne günaydın, ne buldularsa getirmişler dağların ovaların dışında, hele o sabahların akşamların bungunluğu, o eski kıslalarda güz öğleleri, bazan işimi gücümü uraybaşkanlığı ödevlerimi bırakıp bir dağ aramaya çıkıyorum, buraya en önce 1286 yıl önce, iyice biliyorum şehrin geçmişini iyice inceledim çünkü, tam bu kadar yıl önce mayısta gür iyi yağmurlar vaktinde, Yekta'nın en eski dedesi genç Alişan ile Zübeyr'in oğlu Sadık daha güneylerden daha kuraklardan geldiler, yanlarında kadınları vardı, bir de atları vardı, bir de inekleri vardı, bir de kunnayacak koyunlarıyla koçları vardı, bir de örtünecekleri vardı, bir de aşkları vardı, bir daire kurdular, tütünleri tüttü, çatıları, ağaçları hızarlarla aşkla yonttular, aşkları böylece erince vardı, sonra büyüdü Akçaburgaz, başkaları geldi onları görüp, kötü adamlar gelmedi ama, kötüyü

Unuttuğumuz utandığımız
Ama bırakmadığımız

Bu yumuşaklığım sanki defineler içinde
Sanki gömülü sandıklarda kararıyorum
Korkunç bir ormanın uğultusu içinde boğuluyorum ağaçlar su-
lar bakmadığım yerlerde çiçekler
Nasıl olurdu kimbilir suyun suya karışması
O toprakları ekmeler çiçekleri budamalar
Pencerelerin ardında o akşamları beklemeler sabahları gerin-
meler .

iyi yapan şeyler yitti, her şeyleri üstüste kodular, su yolları yaptılar, çeşmeleri akıttılar, bakkal dükkânları açtılar, terzi dükkânları açtılar, nalbant dükkânları açtılar, tamirci dükkânları açtılar, mahkeme yaptılar, yasalar kodular, bir şeyin bu kadar şey içinde gitgide küçüldüğünü yittiğini sezinliyorlardı ama bulamıyorlardı, bulamıyorlardı da değil, umursamıyorlardı, onsuz olunur diyorlardı, yerine başka şeyler koyuyorlardı, ama öyle bir şey ki yittikçe önemi azaldıkça düzeni etkileyen, bilisizliği artıran, evleri oturulmaz, sokakları dolaşmaz hale koyan, kişiyi boş vakitlerden kaçırان bir şey, ben uraybaşkanı olunca buldum, şimdi yakın diyorum, ilkin bu evleri, bu kötü, üstüste evleri yakın, bu sokakları, bu eski harap kışalaları, bu dükkânları bu duvarları; bu gökyüzlerini kurtaralım, yıkıyorlar, hemşerilerim yakın diye bağırıyor ardımdan, bazı idare kurulu üyeleriyle bazı ihtiyarlarla dolmuşlar bana karşı, kadınlarla çocuklar benden yana hep, bastonuma dayanıyorum, gösteriyorum, yakın, temizleyin, yıkıyorlar, bir çeşmeler kalsın, bir gölgeler, hele tamir evlerini, bize o eskimiş eşyaları zorlayan bütün tamir evlerini yakın, hemşerilerim yakın diye bağırıyorlar.

O Flamanların zevki ocaklara karşı
Korkuyorum herkesle karşılaşsam
O caddeler eski harap kışlalar
Ben yokum desem kimse bırakmıyor
Yokum diyorum inanmıyorlar
Yokum diyorum bulup çıkarıyorlar
Yokum
Lâmbamı üflüyorum bir bardak su içiyorum⁶

6. Birden o en uzak çin bahçeleri yalnız bahçeleri
Yerini bulup yerleştiriyorum yaşamamda
Kararsız insanlığım şam kervanları Arşidük Franz'ın on iki bölüm sa-
rayında akşamüstü çayları
Neden aklıma vuruyor anlamıyorum neleri var bende
Keskin ayışıklarında titrek düşümler
Durup aklıma geliyor benim bir teyzem varmış bir adam almış onu
Arabistana götürmüş
— Adamlar kadınları alıp Arabistana götürürlerdi
Dünyanın en güzel Arabistanına

Duruyorum beni büyüler bağlıyor yarasa kuşları beni
Açın bütün defterlerimi bütün kitaplarımı bir şaşarsınız
Aşk anlıyorum kadınlarda buğulu buğulu denizler
Yalınkatlığı kolaylığı açın kitaplarımı

Kaç kez başladım kaç kez başardım kaldırdım attım
Sürüm sürüm dökük saçık çürük ölüler gibi ardımda
Kaç kez attımsa ne kolay attım
Biliyordum o çin bahçeleri o yalnız bahçeleri
Biliyordum

— Adamlar kadınları alıp Arabistana götürürlerdi balkonlu evlere ko-
yarlardı gündüz işlerinde güçlerinde onların evlerde beklediği-
ni düşünüp hızlanırlardı onları kucaklardı, çocuk yaptırırlar-
dı onlara.

Bunları bilince kolayca atıyorum sürgün kırallar gibi umurumda ol-
muyorlar

Ellerini kapı tokmağına bağlayıp kırbaçlıyorum
O yıkıntıları boğuntuları mutsuzlukları kırbaçlıyorum
Biliyorum çünkü o çin bahçeleri o en eski zamanlarda
— Adamlar kadınları alıp Arabistana götürürlerdi
Dünyanın en güzel Arabistanına

Güzel bir merdivenin altıncı basamağında
Mermerden sularla bir altıncı basamağında
Büyük yapıların büyük büyük pencerelerine karşı
Bu çelişmeleri çok seviyoruz
Deniz kıyısındaız gitmiş gemilerin ardından
Rüzgâr bulamadan kötü rüzgârlarla gitmiş gemilerin
Beş kişiyiz öyle miyiz beş ortada beş sıkıntıya
Şehirde havagazı abonesiyiz
Benim numaram 44741 öbürlerini bilmiyorum
Gazete alıyoruz okuyoruz ekmek alıyoruz yiyoruz
Aybaşı oldu mu paralarını öduyoruz
Su akıyor ellerimizden ayaklarımızdan
Birbirimize karşı durup akıyor
Bu göksel ağıtlar yaşamamızdan akıntımızdan
Çiçekler mi var camlar mı önümüzde
Bu muydu uzaklaşan
Üfleyin yelkenleri dolduralım
Üfleyin dolduralım
Üfleyin

BÜYÜK KAVRULMUŞ...

Büyük, kavrulmuş soy kırlar gelir aklıma hep, hep tükenince
insan dayanıklılığım
Ağır bakır kalkanlarımızla, demir kargılarımızla dövüşüp dövüşüp
geri çekilince
Yorgun kollarımın en genç bir yerlerinde bir kan şeritleri akmaya
ince ince
Başlar yeni sulara kadar, hızlı zamana, körlüğe, kötülüğe, kutsal
tutsaklığım

Nedir senden başka kurtardığımız bu dengesiz savaştan, bu
yağmadan nedir
Senden gayrı, ey, bir içimi genç ormanları yüzyıllığa büyüten diri
su, senden
Eskimeden, küçülmeden; mutluluktan, özgürlükten, kuşakları
birbirine düğümleyen
Bir kadını, bir sesi, bir suçu, bir şeyi en çok o şey yapan güç
yalnız sendedir

Seni arayan sular, seni kışlar, seni adamlar, seni sonunda
bozulmuş ordularım
Sanki ay dökülür diri balıklara, sanki gümüş şeyleri güneşler
güneşler ısıtır
Yorgun kuşamlarımla, kanlarımla, gerilim, uzanır senin sabahlı
gecene yatarım

Bu donattığım savaş gemileri sana, dokuttuğum bu vurucu
ipekliler seni anlatır
Bu senin içindir, sabah ormanlarına, dağlara, balıklı göllere
açılan balkonlarım
Sen olmasan, yeryüzünde bu ağaçları, suları, bu büyük kayaları
bekletecek ne vardır

TOPRAK ÇÖMLEK HİKÂYESİ

Kırık

...sigara içerler. En çok sevdikleri, denizi örtmeye yaradığı için keten ipliğinden örülü perdelerle o küçük porselen vazolar, bir de o sarı çamur çömlekti. Ben o vazoları Çin'den gelmiş biliyorum, öyle olmaları hoşuma gidiyor belki de ondan. Birinin üzerinde erkeğine karşı ağır, ipeksi giysilerinden soyuyan, ince, büyük saçlı bir kadın var, lâcivert turuncu karışığı, nasıl zarif, nasıl hazır ve erkekci. Büyük yunuslar geçiveriyordu birden insanın aklından, üreme mevsimlerinde derin denizlere istekle koşan büyük, erkek-dişi yunuslar. Öteki hep kırmızıydı, sürekli, balıklı bir kırmızı. Birbirine girişmiş ilk üç gece vardı içinde, ısıltılı, suskun, iri yunusların uğrayamayacağı sığıklarda ancak bulunabilecek bir suskunluk. Çömleği ise anlatamam. Anlatılamaz zaten. Yeri gelince duyulur.

Ben hep gözlerinden uzağa götürürüm onları bile bile. Aramalarını bilmek beni sevindirir. Bir zaman sonra yine yatağın, yatıldığında görülebilecek bir uzağına koyarlardı. Onların bulunduğu ortamda sevişmek hoşlarına gidiyordu. Ben kaldırıyordum, onlar oraya getiriyorlardı. Aradıklarını bilmek beni hem sevindiriyor, hem katlanamıyorum. Bir buna katlanamıyorum galiba. Bu olmasa o kadar derinime inemez, beni o kadar çaresiz, o kadar yalnız bırakamaz bu sevişmeleri.

Keten örgülü perdeleri denizi örtüyor onun için seviyorlar, biliyorum, söyledim. Her şeylerini o kadar iyi biliyorum ki, kendi yaşadığım sanıyorum. Sevişirken deniz dağıtıyor onları sanıyorum, bir de açıklığına, gizlisizliğine katlanamıyorlar. Hele yatağı nasıl seviyorlar kimbilir. Loş odada, vazoların, çömleğin ülkelerinde, birinden öbürüne gidip gelerek, onlardan dağılıp yayılan tükenmez zamanda, damarsız, ince siyah bir ağaçtan, beyaz tentenelerin çevrelediği yatakta nasıl akıp gidiyorlar kimbilir. Koyu vişne rengi örtünün serinliğine uza-

nıyorlar, donuk parıl bakır kırmızı sigara küllükleri, keten örgü perdelerle örtölmüş yakın bir deniz, uzak sokaklar ve içeri bırakılmayan o güneşler.

Yataklar, bir yatan olmadıkça içlerinde hep bir hüznün verir insana. Ama onlar bu hüznün içinde gitgide daha çok birbirlerine sarılmak istediğini, gereksinmesini, bundan kaçınılmazlığı duyarlar. Yatakların, yataklı hüznelerin getirdiği yalnızlık kokusu, avunmak istemelerinin ateşini, doyuruculuğunu artırır. Yatağı doldururlar. Yatağın karşısına düşen aynada, birbirlerinin bacaklarını, omuzlarını, göğüslerini, sıkı sıkı, istekle saran kollarını, utangaçlığı, bir orman uğultusunda, önüne durulmaz bir çavlan akıntısında, yitmiş birbirlerine borçlu gözlerini ister istemez, daha çok kaçamak isteklerle gördükçe, sevişmelerine, küçük küçük günahlar da katılırmışçasına, sarılırlar, tadları artar, deniz gitgide unuttukları bir şey olur. Sonra o ormanaltı serinliğine vardılar mı, iki porselen vazoya, sarı çamur çömleğe bakarlar. Birinin balıklar gibi diri, aç gençliği, öbürünün hiçbir şeyi umursamamak zorunda olan, geçmeye, tükenmeye yüz tutmuşluğun, telâşındaki doymazlığı, erkeğin delicesine aradığı pürüzsüzlüğü, düzlüğü, tüysüzlüğü öbüründe bulur, doyar. Öbür saatleri bekler. Yanyana uzanır sigara içerler.

Ama ben Yekta, bunları neye kuruyorum. Andıkça içlenmem, inlemem artıyor. Şimdi bu odada oturmayı seviyorum. Bu koltukta hem de, bu resmin karşısında. Eskiden bilmezdim bu resmin böyle güzel olduğunu. Bu mor lekeler beni dinlendiriyor sanki. Akçaburgaz yalnızlığıma benziyor. Gene vazolar yataklarına göre. Belki de benim varlığımdır, benim varlığımdan önlerine duran engeldir onların istediklerini bileyip, önüne durulmaz, doyulmaz eden.

Şimdi konukları var içeride. Onun için, benim için neler söyleyecekler kimbilir. Uzaklarında çok kalmasa.

Y a n ı n T o p l a n t ı s ı

Faliba — Aşkın o yalnızlığı ellerinde ağzında nasıl belli

Nasıl o giysileri hüznölü

Balkonlara sığdıramıyor her gün görüyorum.

İşte evindeyiz eşyalarına bile sinmiş

Rüksan — Yalnız kalabilmek gitgide güçleşiyor
Eğer aşk bu ise imrenirim doğrusu
Ben örneğin ben
Deli örümcekler gibi yalnızlığa vurgun
Yeni geceler kuruyorum
Pencereleri nasıl kapıyorum görseniz
Suları sürüyorum ekinleri düşünüyorum
Horasanla örülmüş surlarca her yerlerim sımsıkı
Ama bir yerden yine sızıyorlar
Bir şehir bir elbise çarşısı bir öbek çiçek bir başkasının isteği
Yine sızıyorlar
Çaresiz kuşanıyorum başkalarını

Faliba — Ama onun yalnızlığı başka ürkütücü
Midyeler gibi kapanıyor mutluluğa ister istemez...

Neclâ — Bana kalırsa bunun tek bir adı var
Evinde olduğumdan söylemeye dilim varmıyor
Utaniyorum

Faliba — ...Bu iki başlı aykırılık töreye tabiata
Bu gizlemek, bu gizlenen ilinti
Bir gün ağulayacak onu korkarım
Hem kimselere anlatamayınca mutluluğu
Eksik kalmıyor mu döküp saçamayınca
Pazarlara çıkaramayınca
Gözlerimde ağzımda götüremeyince dükkânlara
Yalnızlık mı demeli bilmem sürgün mü demeli yoksa
O elleri ayıklayınca yatağından
O duvarlara dönünce surlar gibi surlar gibi
O rahatlığı bulanınca akmaz suların
Sizden yana değilim Rüksan öyle sanıyorum

Rüksan — Ötesini umursamıyorum
O şavkıma o güneşler balkıması
O dilim dilim gemi ateşleri bir vursun yaşamama
Şehirleri bir bir bırakır gider gibi
Üzülmeden az hüznü bırakır gider gibi
Bir yeni dağlara ormanlara hayvanlara gider gibi

Kumlar gibi canlılar gibi öyle gibi
Bir bunu düşünüyorum işte bir bunu
Bir doyurgan yalnızlık geliyor aklıma yerimde duramıyorum
Dağbaşı yalnızlığı değil su kenarı yalnızlığı değil bir şehir yalnızlığı,
boşluğu, ancak istekle takılan gerdanlıklar gibi boyunda
göğüste pırıl pırıl, bizi yiyen geliş gidişlere sokak gecelerine
kötü aşklara karşı kuşanılmış bir yalnızlık, yeniden doğurgan-
lığımızı hazırlayan hatırlatan kırgın belki ama gitgide bizi
hem kendimize hem insanlara iteleyen bir yalnızlık

Gerisi tembellik diyorum belki
Belki yılgınlık kabullenmişlik daha iyisini bilememeklik bir parça
Bir bilsem aşktandır bu durulma bu yalnızlık ondaki
Bir bilebilsem kimdir nerededir
Ölü müdür diri midir bir bilsem
Gider bulurum benim yalnızlığımı

Faliba — Tıpkı düşünemiyorum elimden gelmiyor
Ama size hak verebilmek sevindiriyor beni
Birşeylerin usul usul avuttuğunu duyuyorum
Bir yel esiyor sanki ince bir akşamüstü yeli
İçli kır resimleri geliyor aklıma

Neclâ — Aman bırakın Tanrı aşkına, hiçbirinizi anlamıyorum, or-
tada düpedüz bir aldatma var işte o kadar. Ben asıl kocasını düşün-
üyorum. İyi dayanıyor doğrusu, talihli kadın yani. Ama dediko-
dunun önünü almak mümkün değil elbet. Herkes neler söylüyor,
ben de ayıplıyorum doğrusu. Aman çok hoş şey kardeş. Hem ner-
deyse gelir, şimdi kapatalım.

.....

.....

Adile — Şu denizin uğultusu olmasa
Unuttuğum pek çok şey olacak
Bu saçlarıma üzülüyorum
Bazı günler oluyor yetmiyor yaşamama...
Soğuk bir şey içmez misiniz

Şermin — Ama bugünlerde çok iyi görünüyorsunuz
Adileciğim, üstelik pek mutlu bir haliniz var.

Adile — Öyleyse sevindim. Ama mutlu olmamak için hiçbir gerek yok dünyada, siz de olabilirsiniz, biraz cesaret biraz da mutluluğu istemek yeter galiba, evet bu kadarı yeter, sevmekle elbet... "İçeri girer girmez sezdim benden konuşulduğunu, anlıyorum niyetlerini, beni tedirgin etmek istiyorlar, kınamak istiyorlar, kendi güçsüzlüklerinde bulamadıklarının yankısı var bende. Ama bu kalabalık iyi bir fırsat, söyleyeceğim, söylemeliyim daha mutlu olmak için, bütün tadını duymalıyım söylemenin açığa vurmanın herkese herkese..."

Bunlar en güzel sözlerim olacak benim iyi dinleyin

Bir bunlar bir de sevdiğimi söylemek

Sevdiğimi söylemek kayalar gibi

Nuh'un gemisine çıkar gibi sevdiğimi söylemek

Tanrıların önünde onların yaradılışındaki isteğe uygun bir deniz boşaltır gibi, uçuca eklediğiniz sönük bıkkın gizli kapaklı geceleri karanlık lâmbalardan kurtarmak, öbür evleri öbür sularını öbür her şeyleri: ıslak omuzları ıslanmış saçları deniz güneşlerinde kuruturcasına yanarak soluyarak ama gene tadla yaradılışın o güzel gereğine uymak

Bir zamanlar bir tükenmez bayırda

Gitgide ölüyordu o küçük canlı çekirdek

Gitgide eriyordu tuz

Rüzgârlar nemli hava saldırgan

Ellerle bulunuyordu yüreklerle aranan

Ben o bayırdan döndüm geldim

Bu dünyada yediğimiz ekmekler içtiğimiz sular

Dizlerimizdeki bu güç derimizdeki tad

Karşı koymak içindir kaçmak için değil

Alçacak durgun düzlüğünden el sallıyorum

Beni kınadığınız tepelere

İyi baksanız bir gül olacak avuntum gözlerinizde

İyi baksanız bir şaşmaz tüfek

İyi baksanız yolunu bilen bir coşkun beygir

Bunlar kandırmıyorsa yatın tavana bakın

Uzun uzun birşeyler hatırlayacaksınız

Siz Şerminciğim, o sarı delikanlıyı sevediniz bir türlü ama iyi de gizlediniz. Beni kınarken şimdi neler geçiyor aklınızdan acaba. Bu işin sevmeyince sevmeyince ayıp olduğunu günah olduğunu nasıl acı acı duyuyorsunuz anlıyorum

Siz Neclâ Hanım, sizi günün birinde birden bırakıp giden belki de bıktığı için giden o güzel tatar oğlan yüzünden kinlisiniz sevmeye, kocanız ne yapıyordu o zaman. Kimselere duyurmadım sanıyorsanız öyle sanmayın artık.

Suzan Hanım, Mehlika Hanım, bütün yanılmış kadınlar

Sizler sizler sizler hepiniz

Çok rahatım artık

Deniz akşamları gibi rahatım

Kötü rüzgârlara karşı koruyorum teknemi

Yaşlı teknemi ama iyi sevgili teknemi

Birinden aldığım bitkisel huzuru insanca öbürüne taşıyorum

Onda bulduğumu bilseniz

Yalnız ona söylerim o kadar güzel

Ben böyle öğrendim bitkilerden

Alakanat şen balıklardan böyle

Artık töreler değil örneğim

Örneğim uçmak

Kendi kurduğum her şey beni mutlu ediyor

Umurumda değil başka hiçbir şey hiçbir şey

Bu gece de işte istekle onu bekliyorum

A r a P a r ç a

Sevmek ve söylemek

Ardından iyilik gelir ister istemez

Bir orman buduyoruz uyanın farkına varın

Bir kasırgaya karşı duruyoruz

Bitkice değil şüphesiz ama tam insanca

Korkmayın dalgalardan yılmayın

Çekin kürekleri

Bu duyduğum onun sesiydi. Coşkun söylüyordu. Bir kırgınlık yok değil içimde. Buluyorum nedenini. En çok sevilen olmamak. O adam da bu yüzden satın almıştı tabancayı. Önce deniz kenarında düşündü. Uzun uzun düşündü. Bizim Akçaburgaz dolaylarından Yayabölüklü. Dört çocuklu aşlıkçı. Kuru yiyecek alıp satardı, anası babası yoktu, otuzbeşlerinde.

Bir gece sokağa çıktığında her yeri karanlık gördü. Çünkü dünyası öyleydi artık. Bir at arabasının ardına takıldı. Hep kendisi anlatıyordu bunları. Arabadan bir kol sarkıyormuş. Arabacı yokmuş. Yorgun atlarla birlik yürümüş. Denize çıkmışlar. Çünkü deniz yakındı. Çünkü başıboş atlarla arabalar başıboş her şey sonunda denize çıkar. Kol cansız sarkıyordu. Avuçlar bir şeyden boşalmış gibi güçsüz, tenha. Atlar denize başladılar. Önce toynakları, bilekleri, dizleri.

Aklına birden dört çocukluluğu geliyordu. Gizli bir umut gibi. Buz kayalarda baston sapı gibi. Birden bir avuntu denizi kuşatıveriyordu, bunalmış yüreğini. Kendisinin kıyıldığı geceler kıyıldığı yataklar gelince ama o boşalmış avucu görüveriyordu hep.

Atlar ağır ağır suya karıştılar. Cansız kolun avucun birden devindiğini parmakların kasılıp gevşediğini gördüğünü sandı. Atlar durdular. Denizi göğüslemişlerdi artık. Islak koşumlarının madenleri parlıyordu. Çünkü ıslanmış madenler daha çok parlardı.

Denizde kan vardı. Yayabölüklü Emin, aşlıkçı Emin böyle diyordu. Tabancayı satın almıştı. Bir türlü koptuğu yere bağlayamıyordu kendini. Başka hiçbir yere de. Atlara birkaç taş atmış. Hooo diye bağırmış. Yürümüşler. Arabanın ardından boş bir sulama tenekesiyle karışık sulardan başka bir şey kalmamış. Denizde kan varmış. Ölü, boş avucun sularda yittiğini görmek içini açmış birden, kararlı oluvermiş.

Bir türlü bağlayamıyordu demin kendini. Şimdi de bağlayamıyordu ama, bağlamak istediğini duymuyordu artık. Küçüklüğünde haydutlar biliyordu. Ormanlarda ateş yakarlardı, öldürdükleri kadınlarla avunurlardı. Ya kendileri ya başka hiç kimse. Nasıl olacağını biliyordu. Avunmada karar kıldı. Silâhını istekle doldurdu. Karısına gider gibi. Pencereden baktı. O

oradaydı, kadını oradaydı, yatakları oradaydı.

Sonra yatakta kan gördü.

Ama niye anıyorum şimdi bunları. Şimdi bunların ne gereği var.

Ben Yayabölüklü müyüm. Kan beni avutur mu sanki. Ne avutur ki beni. Kendimden başka.

Bir denizi boşaltır gibi diyordu. Böyle diyordu. Bu gece de onu bekliyorum diyordu. İstekle. Şimdi evdedirler. Benim deniz kenarında olduğumu biliyorlar. Perdeleri örtmeye hazırlanırlar.

S u y a V a r m a k

Adile — Mutluluğumu ancak en yerinde en anlamı tam en güzel sözler anlatır

Geldin sana göreyim al beni

Al götür o terlerin o sıcakların dünyasına

Büyük bitkileri hatırlayalım

Erhan — Sensiz olamazdım zaten, biliyorsun.

Adile — Bunu öğrenmek büsbütün itiyor beni sana

Ne mutlu bana, ne güzel bensiz olamadığın

Erhan — O zaman sen yoktun

Bütün kadınlar vardı o zaman

Bir kadınların yanında iyi oluyordum

Başka hiçbir yerde değil

Başka hiçbir şey sızamazdı padişah karanlığıma

Şimdi bir senin yanında iyi oluyorum

Başka hiçbir yerde değil

Bu korkutuyor beni

Hem mutlu ediyor

İstiyorsan — iste, istemeni istiyorum — işte gücüm

İşte babamdan kalan istek

İste iste

Adile — İstiyorum başka türlü mü mümkün değil zaten

Denizi işte perdeyle kapıyorum

Sızamasın dünyamıza
Bu uzak loşluk içinde sabırsızlandığını görüyorum.
Saçlarımı çözüyorum bak
Şimdi

.....

Hep en iyi bugün diyorum
Hep öyle diyorum hep
Hep öyle
Yıldız çekirdekleri ekinler
Uzak boylamları sarsan rüzgâr uzakta
Uzakta uzakta
Mermer sarayları dolduran katı ışık
Bir atın doludizgin sağırsı
Şu köprüleri eski deniz tuzu

Boyunmdan birden ağzınla yayılıp yaşamamı tazeleyen bu ateş,
senin padişah karanlığına sızıyorum bu ateşle ne iyi, hemen
etli yapraklarıyla medar bitkilerinin büyük terlemesi geliyor
aklıma, ateş ateş bir balık ellerimden usulca, serin kayıyor
dip sularına, ıslanıyorum ıslanıyorum, eskiden kendini unut-
turan bir duygu yavaş yavaş sarmaşıklar gibi dolanıyor sarı-
yor her yerimi, tanıyorum seviniyorum, rahatsız oluyorum,
ıslanıyorum ıslanıyorum ama ne güzel ne rahat ne büyük ısla-
nıyorum kadınca ıslanıyorum göğşe doğru bir koşuda.

Bana sonra o uzak resimleri anlat
Göl kıyılarında
Kavruk bozkırlara yağmur yağmasını
Seni birden sıcaklığından ayırmak
Sıcaklığında tanımak birden seni
Balkonlu geceler olur değil mi
Işıklar olur değil mi
Senin yokluğun olmaz değil mi
Seni bulduğum Tanrıdandır ona şükür
Hep en iyi bugündü diyorum
Hep öyle diyorum hep
Hep öyle
Hep

.....

.....

Işıklar yanmaz oda aydınlanmaz. Zaten gereği yoktur artık, ışığın

bundan böyle söyleyecek bir sözü olmaz onlar üstüne. Benim deniz kıyısında olduğumun güveninde doygun bitkisel bir erinçle o sarı çamur çömleğe karşı yanyana uzanır...

A r a P a r ç a

Kalkın davranın doğrulun
Bu boş oda birazdan dolacak
İnsanca yaşaması insanın
En güzel kalıtı atadan oğulun
İstekli ellerin avuçların
Verilen sıcaklığı araması
İlk canlıdan süregelen bu gerdek
Biz uygun gördük siz de kınamayın
Kolların bacakların istekle sarması
Vakit yok birazdan hepinize
O önüne durulmaz gece olacak
Sevmek bir bütün nereden baksan
Ne ayıp ne günah ne uygunsuz
Kolların da ağzın da yüreğe katılması
Tersi yarım tersi yalan tersi yapma
O umulmaz buğuyu yaratıyor
Sevginin soydan soya sürmesini
Bir küçük tohumda iletilen aşk
Saçların birbirine karışması
Biz o susturulan ağzı kişilerin
Gizliden güvendiğiniz düzensizlik
Nasıl belli bize hak verdiğiniz
Ne güzel eğik alınlarınızın
İnandığınız kuşkularla buruşması
Kalkın davranın doğrulun
Vakit yok birazdan her yerde
o önünde durulmaz gece olacak

Sular Karardığında Yekta'nın Mezmurudur

Benim bir suyum vardı akıyordu
Bir toprağı yeşertip akıyordu
Bir yerlerde birikmeden akıyordu
Öyle sakın öyle ince öyle güvende ama akıyordu
Ben çevirmedim gene akıp duruyor

— O anlatılamaz çömleği bir dere çamurundan karıp yapmış-
lar kıyılarındaki evliya keşesi otlarının kokusu sinmiş sanki
uzağa götürüyor insanı götürüyor bir çorak sarılığın düzüne
yazısına bırakıyor değinmeleri insanları hele daha çok seviş-
meleri özletecek bir yazıya, büyü sanki

Sevdiğimden değil sevindiğimden
Uzun geceleri durup bölüyorum
Uyanık sesleri geliyor utanmıyorum
Herkeslerin kaçıştığı bu yağmur
Beni arı duru yıkıyor ıslanıyorum
Hep bir hikâyeye girmek insan yönümüz mü
Islanıyorum

Bu yanımlı ıslanıyor daha çok
Akçaburgaz bir küçük kentti
Küçük evleri olan bir kentti
Yalnızdım incedim kendi kendimeydim
Kalktım bu büyük kente geldim

— Şimdi kimi acıyor kimi kınıyor beni hangileri haklı hangile-
ri iyi ama iyiyi haklıyı aramak her zaman gerekli mi, ya benim
yaşamam

Kalktım bu büyük kente geldim
Yalnız sedef kabuklarla geldim
Bu kenttir toprak çanaklardan ayrıldım
Büyük yapraklardan sular beni sevindirsin
Gemilerin limandan çıkışları beni sevindirsin
Karanlığa uğramayan ezgiler beni sevindirsin
Yalnızlığım sığmadı kente
Çünkü dağlara alıştı bana alıştı
Birden evlere sokaklara çarptı
Büzüldü çirkinleşti kıvrıldı
Çünkü kentlerin yalnızlığı korkaktır

Akçaburgaz'da mutluydum onunla
Hoşnuttum ondan
Sığlarda balık yavruları gibi kuşkusuz
Bir oraya bir buraya bir ormana
Bunaldıkça bozgunsuz avuntularım vardı
Eski haydutları bilirdim
Bir zamanlar Akçaburgaz dolaylarını denize doğru kasıp kavurur-
lardı

Yalnızlıklarını orman ateşlerinde yakarlardı
Korkularla yakarlardı
Kara sağrılı atları dağlara göreydi
Şehir uzaktan sevdikleriydi
Bıyıklarından sevinirlerdi
Ne efsanelere girip çıkmışlardı kan içinde
Kayalara gizlenip düzene karşı koyarlardı
Bir korkunç sevmeleri vardı en çok onu bilirdim
Sonu mutlak bir ölüme varırdı
Bir dağ ölümüne sanki
Sonra o bencil aşk o ölüm yıllarca tüter dururdu çatılarda
Sularda buğulanırdı düğünlere karışırdı
Ona özenen aşklar türerdi küçük odalarda
Ama bunları neye anıyorum ben Yayabölüklü müyüm
Sonra ben kalktım bu büyük kente geldim
Çünkü kişi büyük kentlere de gelmeli
Kendi güzel yalnızlığı için gelmeli
Kalktım bu büyük kente geldim
Akçaburgaz yalnızlığımı da getirdim
Dövündü kısırlaştı garipledı
Anladım yalnız avutamazdım onu
— O deniz mavisinden neden kaçıyorlar sanki oysa onun
avutması büyütmesi ince yaşamaya durgun isteklere karışma-
sı

Adile'yi buldum sevdim
Yalnızlığım onun şehrine ısındı
Yapılar önüme durmuyordu artık
Sokaklar aldatamıyordu
Belki ısınmadım ama katlanıyordum
En çok geceleri sevmemden anlıyordum bunu
Sonra Adile uzaklaşmadı

Erhan'ı buldu ama uzaklaşmadı

Ama ikiye bölündü

Benden aldığı güveni onda harcıyordu belki, ondan aldığı serin huzurla bana dönüyordu gene, benden ona ondan bana ilettikleri yahut ilettiğini sandıkları onu mutlu ediyordu, denizin gereği yoktu sevişmesinde, ben vardım çünkü, ilençsiz, yakınmasız hatta kinsiz, genç Erhan'ı kıvandıran çeken eti vardı, onun kendisinde mutlu olduğunu görmek bilmek bir çeşit aşk gibi sarıyordu onu –oysa bana da gerekliydi– o bilgi böylecesardıkça onu, kendi etinin tadı, geçmeye yüz tutmuşluğu yalım yalım gecelerine giriyordu onu arıyordu hep böylece

Benim bir suyum vardı akıyordu

Bir toprağı yeşertip akıyordu

Bir yerlerde birikmeden akıyordu

Öyle sakın öyle ince öyle güvende akıyordu

Yine akıyor ama yanıldım

Yine akıyor ama otlar cılız

Güneşler soluk günlerde aksak gibi

Bir avuntu buldum avunuyorum

Katlandıkça arınıyorum

Katlanmanın tadında acısında arınıyorum

Bir yerlerim temize çıkıyor sanki öyle güzel

Kara kara geceler abandıkça üstüme

Arapkanlı duygular abandıkça

Öksüzöğlan balıkları gibi kuytulara kaçıyorum

Akçaburgaz yalnızlığıma sarınıyorum

AKÇABURGAZLI YEKTA'NIN YALNIZLIĞINA KARA TAŞTAN TAPINAK KURDUĞUNDA SÖYLEDİĞİ MEZMURDUR

Karşımızda binler mumluk bir lâmba yanıyor
N'apalım akşamdır. Uydurulmuş yıldızların çöreklediği
Elini elime alıp Davut'la mızıka dinlediğimiz
Benim kenarından bir ucunu kaldırıp baktığım – sonra ür-
küp birden indirdiğim

Biz küçük adamlarız. Davut'la ben. Şiirler okuruz.
Âşık olmuşluğumuz vardır. Sapıtmışlara peygamber
olduğumuz
Yoklukların sonuna vardığımız kapkara masmavi gözlerle
Bilmişliğimiz yoktur. Bağışlayın inandılar. Hamd ederiz
Gelip dikilen bu ucuz akşamla yeni bir hüzne başlıyoruz.

Ama Davut yok. Yalan söyledim. Davut ölmüş.
Kaldırıp gömmüşler mi? Bilemiyorum.
Yakıp savurmuşlar mı? Bilemiyorum.
O kalabalıkların toptan günahkâr olduğu yahut bağışladığı
Akımsı kalın kumaşların kanlanıp kumlara belendiği
O kıvrıcık sakallar ve kargılar döneminde
O bakırlar döneminde
O hep birden sayılmanın erinci döneminde
Parçalayıp dağıtmışlar mı? Bilemiyorum.
Davut yok. Yalan söyledim. Onun sürekli ölmesi var yanımda.
Elimi elime alıp mızıka dinliyorum
Yeni bir hüzne başlıyorum.

Bu gidişe ben, tekbaşına ayak uyduramadım
Pencerelerde bir elleri öbür kulaklarında kıvıl
kıvıl böcek kurtları yavruları
Karanlık bir yelkenden hızla boşalan kıllı tükenmez rüzgâr
Şehirler. Yolları boyunca dükkânlar açtık, mostralar düzdük
Bilimleri sürdük getirdik çılgın ateş yalnızlığımdan
O bizi dövüp sövemiye acemi, haydi yufka yürekli
Tanrılar katına.

Kaldım. Durmadan Davut'u büyütüp öldürdüm.
Başka üç kişi daha öldürdüm.
Sonunda durdum sana başladım.
Sana başladım. Akşam mıydı?
Gelip gelip gidiyordu havuzların balıklı boşluğu
Heykellerin ayıpsız çıplaklığı
Davutsuzduk. Umutsuzduk. Umutsuz kalmak iyiydi.
İyiydi, dinlendiriyordu. Dönendiriyordu.
Kara kara kuyulara kapandık. Korktuk. Çıkmadık.

Bu benim gerçeğim. Durmayıp şarkı söylemek.
Durmayıp yalnız kalıyorum. Ufacık, yeşilli adalarda.
Yalnız kalmaya savaşıyorum. Kadınlarla. Erkeklerle. Çocuklarla.
Tarihlerle, Bilimlerle, Kalabalıkla savaşıyorum.
Büyük tapınaklar kuruyorum. Kara taştan. Kalın arabalar
koşuyorum
Kendim girip tek başıma tapınıyorum. Yaralarımı sarıyorum.
Birden bir yerden o ışık. Bir yerden o ses.
Artık sana attığım temeller tutmuyor.
Çünkü sen hiç yoksun. Hiç olmadın.

ATLIKARINCA

Tel canbazı istiyordu ki dünya istediği gibi olsun. Bile bile aldanmaya vurduruyordu işi. Ama olmuyordu, kendisi vardı.

Önceleri terliydi avuçlarımdan kayıyordu
Sonra sonra hem alıştım hem sevdim
Dedim ki ne iyi bu kadındır gecenin yarısında
Etleri var beyaz gergin sıcaklığı var öp öp ısın
Karanlık sokakları kötü lokantaları ısınmış rakıları düşündüm göğ-
sümden iki düğme çözdüm
Gittim bir ormanı dört ucundan tutuşturdum geldim
Burada bana göre bir şeyler vardı
Oturdum

Bu ellerimi nereye koysam yakışmıyor
Dedim ki en iyisi kucagında dursun
Şu kıravatımı çiviye as gel
Sigaramı yak birlikte at arabalarını düşünelim
Sarı pirinçten pırıltılı koşumlarını düşünelim
Bir zamanlar bilerek unuttuğum 'Küçük Deniz Sokağı'nı
Denizi odun depolarını demli çayları
Ben iyiyim bunlar da iyi şeyler sen nasılsın
Kolların çıplak değildi ama hiç de zararı yoktu
Bir gülünce tanıyordum sen değildin ne yapsam elimden
gelmiyordu

Tanıyordum elimden gelmiyordu
Yoksa ne güzel aldanacaktım

Yabancıliğın daha alımlıydı belki
Ama seni bir ormanda yakalasaydım
İlk günlerin ilk çiçeklerin tadında
Kandırdılar 23 lira 10 kuruşumu aldılar iki kadehe
90 kuruşu da ben tutup garsona verdim

Sonunda şehre vardım gökyüzüne fişekler atıyorlardı
Bir kalabalık vardı sarıydı utanmazdı geçkindi
Böylesi daha yakışıyor bildiklerime
Gün doğsun bir arınayım istiyorum
Güneş tozlu caddeler kaygılarım beni bir arıtsın istiyorum
İşte tam böyle istiyorum

YEŞİL BADANADA KURTULMAK

B o z g u n

Sanki döşenmemiş odalarda akşam güneşleri
Öyle soğuk öyle kış günü.
Yalancı inciden gerdanlıkları öyle kırık
Öyle sulardan çayırlardan uzak öyle darmadağın
Öyle namussuz, öyle anasının gözü,
Öyle bellediğim, öyle kovduğum, kırıp dökemediğim
Vaktimin ortasına giren bu karanlık resim
Dağda bozulup kalmış köhne otobüslere benzeyen
Öyle tutkusuz öyle isteksiz öyle zifir şaşılır.

Duramıyorum hemen sokağa çıkıyorum,
Ağaçlara kuşlara kâğıt helvacılara çıkıyorum,
Çakıltaşları renkli cam kırıkları kilit parçaları,
Kuzuların sevip sevip yediği otlardan topluyorum
Kuzulara vereceğimden değil, yok değil,
Böyle çocukların sevdiği işler yapmak pek hoşuma gidiyor
Ya da evde kalıp kocaman kalçalı kadın resimleri yapıyorum
O da hoşuma gidiyor.

T e r l i k s i z K a d ı n l a r K o r o s u

Bizim çıplak topuklarımız mozayıkların üstünde ya
Durmuyoruz günaşırı duvarlarımızı yeşille maviyle badana
ediyoruz.

Durmuyoruz dünyayı yeniliyoruz,
Bir koltuğu oradan alıp öteye yerleştiriyoruz.
Pencerenin yerini değiştiriyoruz
Halıları temizliyoruz, yemekler pişiriyoruz
Soğuk sularla yıkıyoruz ayaklarımızı kollarımızı boynumuzu
İşimiz bitiyor, oturup seilmeyi bekliyoruz
Onlar o zaman geliyor.

Kurtulmaya Hazırlık

Gittim kitapçılarda gazeteleri, dergileri karıştırdım

Kırmızı beyaz yollu tentelerin altına serilmiş

Bir dergide bir şiir okudum sevdim, – İnsan öpmeli, sevmeli, sonra bol sularla yıkanmalı diyordu.

Nasıl.

Güzel, güzel resimler vardı.

Baktım ışıdım.

Degas'nın bir kadını, belli öpülmüş sevilmiş kandırılmış.

Ama, sonra da yıkanmış Bursa havluları ile kurulanıyordu.

Öyle bir sevdim, içim bile gıcıklandı.

Bir kalabalık bir kalabalık bir deniz gibi.

Durdum evlerin katlarını saydım.

Beş-altı-yedi.

Her katta bir kadın bir erkek aklıma geldi.

Ama öyle dümdüz değil. Bildiğimiz gibi değil öyle.

Başka türlü geldi.

Sosis kokuları, bira kokuları, kavun kokuları geldi.

Kavun kokuları geldi, tütün, lâvanta kokuları geldi.

Ah derim ne dersiniz deyin ben işimi bilirim.

Artık birçok şeylere hazırım. Ölümünden ötede.

Bir başka sefer gidip sinemaların girişlerine duracağım, önce tabanca bıçak dövüşen sonra sevişen kadın erkek resimlerine bakacağım. Uzun uzun

Sonra dalacağım kalabalığa.

Ya hep bildiğimiz o yere gideceğim.

Günüme göre

Ya da yolüstü bir kahveye oturup orta şekerli bir kahve içeceğim

Ne dersiniz deyin ardımdan.

Yeşil Badanada Kurtulmak

Kapıyı açtım mutsuz değilim geldim
Yorgun olmalıydım dövüşmüş olmalıydım
Öyle değilim ama bırak öyle belleyeyim
Önce oranı gördüm önce orandan öpeceğim
Önce orandan başka yerden değil.
Yolda beygirler için balya balya ot taşıyan kamyonlar gördüm.
Bak sana renkli renkli camlar getirdim
Bak sana akşam gazeteleri getirdim
Yedi katlı evlerin balkonların şenliğini getirdim
O haylaz kalabalığın varagele yaşamasını
Al sana ışıkların yakıldığı vakti getirdim.

Terliksiz Kadınlar Korusu

Yaşamanın bu türlüünü en güzel belledik,
Çıplak topuklarımız üşümüş ya aldırmayın
Bir ayna verin saçlarımıza bakalım,
Çocuklarımızı kurdelelerle süsleyelim,
Pembe yanaklarını kokulu sabunlarla ovalım,
Oramı öp oramı biraz daha sevmeliyim artık
Gel birlikte aradığımız şeyleri bulalım.

ÖLÜMLÜ YAŞAMAYA HERGÜNKÜ ÇAĞRI

Halbuki birçok şey söylenebilirdi. Yadsınırdı örneğin. Ben vurmadım denirdi. Yalvarırdı, kaçırdı hiç değilse insan. Türkü bile çağırabilirdi. Herif sokağın ortasında yatıyordu. Kan içinde yatıyordu. Tıpkı ölmüş gibi. Belki de ölmüştü. Öldüyse eğer, sinemalara gidemeyecekti. Sıkıldı mı oturup ağlayamayacaktı. Saçları kandan yapış yapıştı. Hem geceydi hem karanlıktı. Bir direkte bir lâmba yanıyordu. Bildiğimiz lâmbalardan. Bir de bulut. Halbuki birçok şey söylenebilirdi. Polis dirseğimi sıktı. Ama hiç acımadı. Artık rahattım. Ayaklarım yerdeydi. Elle tutulurdu yaşadığım. Bir korkuyordum, bir korkuyordum. Titremek geliyordu içimden. Üstelik korkmaktan hoşlanıyordum. Birşeyler özlüyordum korktuğum zaman. Muz gibi, tüylü tüylü şeftali gibi, sıcacık kadın gibi. Ama değildi, bunlar değildi. Neydi bilmiyorum? En iyisi bir duvara yaslanıp sigara içmekti. Polis dirseğimi sıktı. Birçok şey söylenebilirdi. Denebilirdi ki, herifin parası vardı benim yoktu, karıma sulanıyordu namussuz, anama avradıma sövdü durup dururken, senin geçmişini... dedi. Ama ben tuttum ne dedim oysa.

İ n c e Z i n c i r

Herif düpedüz beni aldattı
Yalnız beni mi ya hepimizi
Ense traşı uzamıştı inandım
Günlerden cumartesiydi iyi buldum
Bir ben yoktum başka her şey vardı
Dedim ki kendini hatırlar arada bir

Bir selâm versem bütün ışıkları yanar gözbebeklerinin
Kopmuş gemilerimi birer birer rıhtıma bağlar
Merhaba dedim yüzüme baktı
Çektim herifi vurdum.

Halbuki sarhoş olsaydım vurmazdım
Adamakıllı ağlasaydım yahut
Mavi tulumbalar gibi
Bir ışık boydan boya yolu donattı
Ortada ben yoktum şaşırdım
Paltosu eskiydi sevindim
Merhaba dedim yüzüme baktı
Cebinde gazeteleri vardı
Çektim herifi bir daha vurdum

Adamın kanı aktı şaşırdım
Dünya öyle güzel ki
Sevişmek var ölmek var
İç çekmeleri var şaraplarla
Bir kadının oh demesi var içinden
Koptuğu yerden başlamak
Yaşamak için her şey
Merhaba dedim yüzüme baktı
Çektim herifi vurdum

Aslında bir ben vardım sokakta bir de polis. Ben yeni olmuş-
tum. Önce yoktum elbet. Bir de sokak lâmbası ile o bulut. Bir de
vurduğum o adam vardı. Tamam bir de ağustos gecesi. Elbette ge-
ceydi ne sandınız. Gündüz adam vurmak için sebep yok zaten.
Polis benim savunmamı yeter buldu belki. Ama ille tanık gereki-
yordu. Öyle dedi polis. Tanık olmadan olmaz dedi. Doğruydum ya.
Tanık olmadan olmaz, tanık olmadan kimse ne yaşar ne ölebilir,
ne sarhoş olabilir, ne âşık olabilir, ne yankesici olabilir. Bakın-
dım. Sokak lâmbasını gördüm, gösterdim, bulutu gördüm göster-
dim. Hem başka kimseciklere inanamazdım. Zaten kimse de yok-
tu. O sokak lâmbasının dedikleri bir bir hatırımda. Işığı da. Gidip
birgün hatırını soracağım.

Iş ığ ın B o ğ u l d u ğ u

Bu adamın (benim yani) aklında dumanı tüten çorbalar vardı
Üç beş kişi hatırlıyordu biri kendisi
Kendi elini üç defa öptü başına götürdü
Saçlarını düzeltti kravatının düğümünü çekti
Sislerin kötümser kokusunu ben bile duyuyordum
Sokaklar meydanlar tüm boş tüm zehir kalabalıkta
Gümüş bukağılar vurulmuş bir beygir ikide bir uykusunu bölüyor
Bir bağırsa sesi bütün sokaklara yeter biliyorum
Beni bu işe katmayın
Ben durur şuracıkta geleni geçeni aydınlatırım
Gece böceklerini büyütür gönenirim
Bu işi sevgiyle öptüm başıma kodum

Bunları bırak dedi, polis. İşin içyüzünü anlat biliyorsan. Sokak lâmbası tıkanıp baktım. Dokunsalar ağlayacaktı. Benim dedi, tıpkı böyle dedi, kendimden konuşturulmayan yerlerde sözüm yok. Bütün diyeceğim bu kadar. Ama yok yok bir türküm daha var onu da söylemek istiyorum. Sen bırakmasan da söyleyeceğim zaten.

R a h a t A y r ı k l a r İ ç i n G i r i ş

Sosisli sandviçlerin en seçmesi sizin için
Hardallar ve denizaşırı bitkileri
Gönlünüze göre aygın baygın ezgiler
İnanmışlığınız, sevinmişliğiniz, uygunluğunuz
Bir adamın bakışı size
Bir kadının kalçalarını oynatması size
Gök mavi oldu muydu sizin içindir
Aşkolsun size
Sizden utaniyorum özür dilerim
Gelecek günlere başsağlığı dilerim

Artık bütün iş buluttaydı, anlıyorsunuz. Üstelik onların söyledikleri beni hiç ilgilendirmiyordu. Ama doğrusu bulutun neler söyleyeceğini merak ediyordum. Bir bildiği var gibiydi. Polis ona baktı. Söyledi sonunda:

Ö l ü m l ü Y a ş a m a y a Ö v g ü

Herkesin aşkının bir parça azımsandığı yerde
Ben üç kişi biliyorum
Ben bir ekmekle tuz biliyorum
Bir de aşk biliyorum (Dedi)

Benim işim gece gündüz gökyüzünde durmaktır
Meryem oğlu İsa'nın ballandıra ballandıra anlattığı yerdeyim
Köhne ama güneşli sokaklara bayılıyorum
Şarkıların adam öldürmek için yettiği kenar sokaklara
— Meymenet sokağı böyle bir sokaktır—

29 Ekim Bayramında gider üstünde dolanırım

14 Temmuz gecesi ne yapar yapar Van Gogh'un cümbüşüne
giderim

Yıldızlı yüzler, hava fişekleri, dereler gibi akıp giden sevgi
Ezberlediğim esenlikleri sonra bir bir anarım
Ezberlediğim dudakları sonra bir bir anarım
Bu bir adamın türküsüdür
Bu adamın türküsü nedir bilmiyorum
Bu adam da türküsünü bilmiyor
Unutmamış sanırım yeniden hep yeniden yaratacak
İşte siz de burdasınız ben de burdayım
Gökyüzünde parça parça bir yağmur varsa
İstekli parmaklarında uysal bir mermer varsa
Elleriyle birlikte bir kadının yanında yatıyorsa
Kan varsa ortada, çizgiler kırılıyorsa
Her nerede salkımsaçak bir ateş yanıyorsa
Her nerede vakit sabaha karşıysa
Bu adam orada var

Polis "Eh evet evet," dedi. "Anladığım bana yetecek sanırım. Şarkılara tellim güvendim zaten. İnsanlar bir orda doğrusunu söylerler. Sevildiklerini, kovulduklarını, küçüklüklerini, büyüklüklerini, ne getirdilerse dünyaya şarkılarıyla getirdiler." Sokak lâmbası haince güzel bir gölgesini çiziyordu polisin. Işığın sarışınılığında kapkara bir gölge. Toprakta. Bundan aydınlık gece olamazdı sanıyorum. Dedim ki, daha bir diyeceğim var dedim. Söyle dedi. Söyledim:

Oturdum her kopuđu düğümledim

Çoktandır her şeyim uzakta
Vakitli vakitsiz aynalara bakıyorum
Dönüyorum bir daha bakıyorum
Bir kadın gelse, ayaklarıma kapansa, ölse
Daha önce yitirdiğim bir vakit aklıma geliyor
Dönüyorum bir daha bakıyorum
Örneğin defneler parkta yahut lâz kirazları
Güneş vurmuş çıplak sokaklar kat kat evler
Duvarlara oyulmuş kadersiz heykellerin patlak gözleri
Su kurbağaları, gelip geçen bir çizgi gözlerimden ince
Bana birşeyler hatırlatmaya uğraşıyorlar
Ama hatırlar mıyım benim aklım var
Öyle bir şey yok elbet hatırlamam
Lâz kirazının da kırmızı balıkların da çabası boşuna
Ne varsa şurada var diyorum
Dönüyorum oraya bir daha bakıyorum
Sanıyorum ben yanında değilken, dalginken yahut
Yahut sevişmezken, yahut ölürken
Dünya kalleşçe değişiyor, uzaklaşıyor
Namussuzca kaçıyor
Ya onu tutuyorum ya ardından koşuyorum telâşla
İşte ya öyle sanıyorum, şaşarsınız

Sonuç İçin Giriş

Bizim mavi giyimlerle güneşlendiğimiz yerde
Dışlerimizin arasında bir çöple güneşlendiğimiz yerde
Ne insan tükenir ne gökyüzü
Bir çift al beygirin çektiği bir kupa geçtiğinde
Ya da yaseminler satılan bir köşebaşında akşamüzeri
Yoğun duygularla evrenle karşı karşıya
Kan çirkin değil

S o n u 

Ben insanım, bu kaygılarım da geçer
Yalan söyledim, geçmez değişir
Her gelen gün üřenmeden bir daha yeniler beni
Bugün vurduğum adam
Yarın boėulduėum deniz
Utanmam sevinirim tek başıma
Utanmam sevinirim

TELEFONDA İYİ LOŞ ODA

Sizin loş evlerinize bayılıyorum akşam gibi loş bir şeyler
bekler gibi öyle loş
Sarmaşık demetlerinden artakalmış güneşler gelip durur
kapınıza eşinir kişner döner öyle
Ağlar mısınız şarkı mı söylersiniz şimdilerde hay sizi andım ısıdım
Telefon çalar bir gelin alayını haber verirler Carmen'den bir
aryaya durursunuz
Hay sizi andım sevindim
Oysa ne resim sergisi umurumdaydı ne bizleri kapıdan üfören şu
şehir
Herkesin gözü benim sevdiğimde oysa benim sevdiğimin ayrılığı
yok oysa ben hem sevmeyi hem susmayı biliyorum
Siz olmasaydınız ben ne yapardım oysa bu loş günde bu yardım-
sız avuntusuz bungun
Ya sizi anmalıydım ya bir yangına hortum tutmalıydım
alevlere ateşlere küllere
Siz kimsizin bu orman bozgunu yeşil perdeleri nasıl uydurdunuz
Allah aşkına
Baktıkça bir yeşil oluyor ne elden ne koldan ne mermerden
Beni elimden tutun taş yollardan geçirin evinize götürün
su verin bana
Bu ne yeşil piyano çalarsınız sesiniz güzeldir loştur aralıktır ben
duyarım bir bir

Bütün duygularımın başı darda perdeleri daha sıkı
örterseniz kurtulurlar
Hay sizi andım kurtuldum
Yoksa hiç yeri yokken şimdi karlı dağları düşünmeye
koyulacaktım
Sizin o loş odalarınız var ya yatak odanız yemek odanız
haspa balkonlarınız
Akarap kadınların çamaşır serip ütülediği loş avluları andırır
Sizin o loş odalarınız var ya kurtuldum
Artık uçakları hoş görürüm

KANLI OYUN

Sonunda o en diri anlamına varırım
Sonunda ölümün yaşamanın gelip geçmenin
Sonunda yaban denizlerin sürek avlarının
Sonunda
Kuzuların o doğar doğmaz arayıp yediği
En güzel kuşları tüylendirip uçuran
Bir yere geliyorum boş tenekeler
Kirli sular bulanık sular temiz sular
Bir yere geliyorum karşı geçce bozgun
Üç çağın kocaman kocaman yatan gölgesi
Akşamüstleri ellerim boş değil
Topraklar taşlar altın tozları benden uzaklar
Bir türkü beriden bana benden ötelere
Üç kadar sayıyorum bu geçedeyim
Korkmuyorum kaçak değilim iğretiylim

.....

Bu türküye kimseyi katmıyorum
Sonunda böylesi daha iyi
Kısrak sağrılarını düşünmek daha iyi
Hayvan yemlerini otları düşünmek daha iyi
Sarsmayın iğretiylim daha iyi
Sonunda belki bulamam
Belki istemem

.....

Sonunda kanlı oyun

BÜYÜK EV ABLUKADA

(Ekmek vardı tereyağı vardı utanılacak bir şey yoktu
Bir şey daha yoktu ama kavrayamıyordum)
İşte böyle olmak en iyisidir olmakların
Bir küçük çocuğu tuttum otobüsten indirdim
(İndirmiştım
Yok olan önemli bir şeydi Allah kahretsin)
Tüm kavgasız tüm duruk tüm başıboş
Üç sayı kötü bir sayı iyi şiir dinledim
Çıkıp okudular durup dinledim
Bitmeseydi daha dinlerdim kötü môtü
Saat kaç diye sordular birisi beş yani dedi
(Ha kavgada ha aşkta
Bu gök bomboş ha kavgada ha aşkta)
Göge baktım yerli yerinde
Haydutlar dalavereciler yerli yerinde
Vurguncular hayınlar vurdumduymazlar öyle
İyi dedim içim rahatladı
Düzen bozulmamış dedim sevindim
Tenhaca bir bölgelerinden şehre girdim
(Ben herkese varım
Başka türlü olmuyor inanmayın)

Bakın bu şehri ben kurdum ben büyüttüm ama sevemedim
(Ekmek vardı tereyağı vardı söylemişim bu önemlidir
Utanılacak bir şey yoktu kime anlatmalıyım)
Ben sevemezsem sevmek kimselerin elinden gelemez
Bizi tutkulara çağırdı otobüse sosise buzdolabına
Telefona sinemalara radyolara bir sürü kancık sevdalara
Sürü sürü mutsuz alışkanlıklara
Yalana dolana itliklere keten elbiselere

(Sonra karısı öldü o çocuğun
Yalnızdı güçsüzdü herkesler gibiydi
Kirlendi kötülendi sarhoşladı pis karılara dadandı
Anladık onu ölenden başkası kurtaramaz
Ölen de kurtarmamıştı)

Bak ben seni nerenden kurtaracağım şaşacaksın
Şimdi bu taşları biz çektik değil mi ocaklardan
Bu asfaltı biz döktük biz onardık değil mi
Bu yapıları on iki kat yapmak bizim aklımızdı
Biz kurduk istersek umursamayız ya
(Abluka burda başlıyordu çünkü)
Ekmek yiyelim tereyağı yiyelim çocuk büyütelim
Sen beraber yatacağımız yatakları hazırla
Sen bir onu yap yeter bak göreceksin.

YORGUNDUM YOKTUM...

Yorgundum yaktum inip çıkardım denizlerde sabahlara göre
değil siz gelenedeğın
Güçsüzdüm isteksizdim kötölüklerle ölümle adamlarla
güçsüzdüm savaşmaya
O kırallara benzerdim ki uyruğu dağılmış utancında acısında
yenilmenin
Ülkesi basılmış atları öldürölmüş kadınları büyük özlemli
çocuk yapmaya

Siz osunuz ki sizi ancak cayılmaz en yerinde sözler biçimler
anlatır
İlk çağların bakır kuşakları gibi sağlam savaşlar gibi önüne
durulmaz delici
Ozanların kadınlarına bulup söyledikleri o katıksız özdenlik
yüzyıllardır
Tükenmiş tahtlara denizleri üfleyen ipekten aşk ölümünden
kandan inci

Yıldızım benim, kaybolmuş gecelerimi sizin usta elleriniz
buluyor
Kırlardan büyüyen çimenlerden çocuklardan bir gülden ayrı
düşünemiyorum sizi
Dünyada bir sizin baktığınız taylar büyüyor bir sizin
uyuduğunuzda sabah oluyor

Kızıışmış kayalarda ısırganlarda eskitiyor çağları güneş
ıstıp ıstıtp eski denizi
Bir gün bu güzel sizden bu benden ateş kalmayınca ayak sesi
kalmayınca
Size yazdığım şiirlerde duyacaklar gözlerinizi kapayıp
gülümsediğınızı

KANKENTLERİ

Kan akıyor penceresi karanlık evlerden
Ölü kadınların üstüne tuğlaların üstüne
Denizse aydınlık ve incili ve mavi taşrada
Kana doğru ürkek en güzel yaban balıklar
Bu kandır akıttığımız sıkıntılı pazarlarda
Üstüste yergökyüzüne içki şişelerine

Kan içinde elleri ve obur parmakları
Boşnak değil çocuklar dondurmacılarda
Mezarlı eyüplerde ve deniz kenarlarında
Sarışın kafaları ama analı babalı
Kan akıyor ahşap yapılardan sokaklara sokaklara
Mavi ülkeleri tatsız kısa pantolonlarda

Kan akıyor oluklardan öyle kan
Boyanır batmış gemiler perşembesi
Bir tesbih bir zimba bir yazı makinesi
Çektikçe böyle katil kırılları
Sağrıları tuzlu kara koşumlu atlar
Uyandıkça kan uyandıkça ölü kadınlar sevmesi

Ağaçlarda, gemiler sularında, lokantalarda
Kentlerin kan üstüne kan yaması
Ölü kadınların öpülü çocuklar doğurması
Kuşsuz ve balıksız konsollu odalarda
Çöl olmasa, en dişi kavunlar olmasa
O güneş o eski çocuklar güneşi
Malta damlarından ötede, oralarda.

O ZAMAN AV BİTTİ

Öyle çalıştılar ki bir kadını hak ettiler şuralarda buralarda
Sıcağıyla bir kadını, elleri ayakları doğurganlığıyla تنها
Kadınlar bütün güçlerin vardığı, yeniden bir baktığımız dünyaya
Bütün arabaları iten bütün güneşleri getiren ahşap konaklara
Durduğu yerde besleyici, kendine yeten, haydi dedirten hep
adamlara
Merdivenler güzel oldu, masalar pek uygun, sevgiyle baktılar
parlayan ışıklara
Nasıl köpüren sabunlarımıza nasıl yerli yerinde aynalara

Eksikli penceresiz su içinde adamlar
Tükenik adamlar gecede kente başladılar

Güç güç dayanırlardı erkekler, kadınların kendisi olmasa
Yürekler, dayanmalar, küçük küçük yumurtalar dökülürdü
sokaklara
Ama ona akşam mı demeli öyle, karasız dağısız hele eşkiyalar
inmemişse yollara

Hani dağdan inmiş herifler biri bıyıklı öbürü daha daha
Korkudan bir türlü doğaı anlam katan tıkalı yaşamalara
Göğüslere kulak memelerine lâvanta çiçeği kokutmakla
Akşam mı denir ara sokaklarda pis lokantalara

Bir ot uk olmayınca  ayırdan bir g z seyretmeyince balıktan
Ak am mı denir yükselen küflü kentli bu uya kalabalıktan

Ama bardaklar yıkanır daha

Gazeteler birden eskir yorgun sebzeler sulanır tablalarda
Adamın biri dalar lokantaya şarap der öbürü girer o daha
Ak am derler kadınlar erkekler doluşurlar yataklara
Yorgunlar tükenmez kalemleri tüketirler kaygılarından
Susarlar yazmazlar kırk odalı evlerde artık ak ama saygılarından

Bunlar kimin kovaladı ı sürüler böyle ka masız dünyalarda
Dalyanlar dolup dolup bo aldık a dip sularıyla
Ormanları bo altan önüne durulmaz tel la
En güzel şeye en yakın, birden o kadar uzak dağınık sayfalarda
Kolalı yakalarda dimdik, ya larda kaygan bütün gün kuytularda
Alıp gittikleri sabun bulup döndükleri köpük ne fayda
Düzen içinde  l , huysuz alıngan düzen dışında
Onlar yalın onlar birörnek onlar yalnız satır ba larında
Kadınlar olmasa g   dayanırlar tu lalara k  ıtlara deniz - gök

uyumuna

Kadınları d   nmeyin, durmadan alı veri te onlar dayanıklı

Tanrılarla

Karasız da sız hiç kimsenin aklına filistin milistin d   meden

daha

Ak am derler kadınlar erkekler doluşurlar yataklara

Su tükenir güneş bilinir el sevilir
Kaçılır yüzyıllık avcılardan evlere girilir

Akşam dediler gökyüzü diyenleri doğruladı
Büyük kapılı evlere koşuştuk
O yorgun o tükenmez merdivenler saatinde
Neyimiz varsa balıktan değil neyimiz varsa tütünden
Kalabalığı silkeledik üstümüzden geceye buyurduk

O zaman sis bastı, şuları durdurduk, kurtulduk. Susamlı bitkileri,
pencereleri düşündük umutlandık. İyi ki gece vardı. Alıp başını
gelmiş yıkları kuytulara sürdük. Bütün balıklar ürktüler.

Bir yabanlık vardı tüfeklerimizde. Kadınlar atlarının üstünde şapkalarının alımlı tüylerini ellediler.

Dizlerimiz sulardan akıyordu. Ama ne atlardı. Doru donlarına
cam kesmesi yeeler. Aynı at üstünde hem kaçıyor hem kovalıyorduk kendimizi. Vurulan bir karacanın hayvansı sesi duyurdu kendini herkese. İrkilmez miydik?

O zaman kadınlar gizliden göğüslerini ellediler. Güçlerinden gönendiler. Bu yetti onlara. Ağ sallandı, balık vurdu. Tavşanların ot kesen ön dişleri durdu. Kuşlar açıldı. Torbalar kana belendi. Ormanı bozduk.

Sağır kadınlar denize karşı konuştular.
Köşebaşlarında bakışlar kaldı. Adamlar kaçıştı her yerlerden.
Av bitti. Ormanı boşaltılar. Gelip dinlendiler.
Uzun parklarda tükenmemiş geyik yoktu bugün.

Adamların bakmasıyla birden dirildi, güzelleşti, güçlendi kadınların saçları. Kadın kadın ısındılar, güvendiler, yörelerine bakıp gülümsediler hatta. Kimi "Ha evet" dediler. Gerektiklerini bilmektendi onların güçleri.

Sonradan en güzel unuttukları olacak anları dolduruyorlardı.

Sözlerin sözlerin dayanılmaz kösnüsü idi artık bizi buraya çekip getiren, konuşmak konuşmak...

Avdan ve ateşten...

Ve her şeyden...

KANADA MENEKŞELİ İYİ UZUN BALKON

Aklım hep geçmiş yazlara değiniyor "sis basmış kıyılarda parlak,
garip, beyaz çiçekler" bir yer baktım
Uzun uzun arkama atıyorum üstü biralı ufak masaları, kâğıt ca-
pon fenerlerini "ben böyleyim"
Kırvatlı adamlar girince o lokantaya kavunları gözlüyorum, herif-
ler bir ufalıyor kavunlardan ıssız bahçeleri getirince "hızır
sesleri duyuyorum birden"
O bütün huzursuzluğumuz olan şehir boşaltıyor ayak sesi demir-
lerini yorgun yüreklerimize
Sonra trenler kalkıyor "oh yaşadığım" o yazlardan kanada menek-
şeleri tohumlarını taşıyor uzun şehre bakan balkonlara
Beni bırakın lokantada ama siz bu menekşeleri niye beslersiniz
şehre karşı uzun balkonlarda, ne eksikliğiniz var ki sizin, işte
mozayıklarınız, işte Seurat'ınız, işte aşkçıl akşamınız ve ster-
lin, niye büyütürsünüz anlamıyorum
Niye o kırlar, o dövüşken o vahşi apaçi prensi, niye o derin nefes
almalar sürünüp duruyor kadın göğsünüze
Niye o balkonlara açıyorum kapınızı
Niye büyütürsünüz anlamam "belki anlarım" ama bunları büyüttü-
ğünüz güven veriyor bana, bir yerlerim doğrulanıyor kanada
menekşelerine tutkunuzu, onlarsız bir gün edemediğinizi
gördükçe "şehir"
Hiç bir şeylerim hep tamam olsa bile ben de beslerdim o menek-
şeleri yem verir sular büyütürdüm şehre karşı iyi uzun bal-
konlarda, özgürlüğümü mü, insanlığımı mı, ilkeliliğimi mi ya-
parlardı durup durup güvenle büyürlerken

"Ben bir kadını alıp suya götürürdüm, bir yanında ağaçlar olmayan suya lokantalar da"

İyi ki ay ay büyütürsünüz onları beni de kurtarırlar sizi de şehir gökyüzlerini de, kimi isterlerse onu kurtarırlar, yaprak taşrasından yeşil taşrlar durmadan şehre bakan iyi uzun balkonlara

İyi ki büyütürsünüz ay ay ay

"Adamlar topladıkları vakit 13.30'larındı saat, koyu kırvatları bağlamışlardı koyu renk değil gömleklerine, tavşan rengi bir içkinin içinden konuşuyorlardı, kesinsiz konuşuyorlardı. Kanada menekşeleri şehrin rüzgârında. Ben olsam ikide bir sulara bakardım. Kenarda masalarda duran sürahili sulara. Ben, ben olduğum için öyle yaptım zaten. Oh, evet farkına vardınız Mrs. aldattım hepinizi dinlermiş gibi yapıp kırvatları. Aykırılığımız içinde bir kanada menekşeleri vardı bir de o sular, o gurbette, o aldatılmış, o ayrılmış o içilme suları.

Gözlerimi elimle örttüm hazırlandım, kırvatlı adamları bıraktım, onları ansıttığı, diri diri yaşattığı ormanlara döndüm.

Başka ormanlara.

S İ G M A

Yaşatan gücünü seven ellerini ayırdetmiş durmadan
Parklardan boşalan, fabrikalardan ve lokantalardan
Her şeye uygun ve habersiz kesin bando mızıka kalabalığından
Ev adamları lâtince sulara başladığı zaman
Aydınlıkta üç kişi yanyana geçince beyaz sokaklardan
Karpuz marpuz gibi yemişleri düşünüp rahatlayan
Dışarlıklı sularla ceneviz korkusundan
Mutluluğuna surlar çekmiş en sahi byzantion

O Kankentlerinde her orman sonu
Korkup kapandıkça kanakoşan adamlardan
Sıkıntılı bira şişelerine bıkkın dadanan
Elleri boşalınca kalemnden tornadan kâğıt ve demir paradan
Duyguları aşktandı çok aşktan
Mozayik göklerinde yabancı akşam kuşları falan filân
Balık kapıları örtünce subaşıları son avcının ardından
İznikli teslisçilerden ve adalarlı hekimlerden daha avutkan
Bütün kurtuluşu başlardı ondan

Bütün kurtuluşu ondan yani aşkî karanlıktan

MAYA

Anlaşılır gibi değildi adamın
Takvim resimlerinde mayıs tutkusu
Bütün bir güldü sanki gidip gelen
Neşenin hiç yakışmadığı gözlüklü ellerine
Neşenin hiç yakışmadığı diyorum

Bir leyleğin hüznü anılırdı ancak
Uzarsa aşk suları

— yavaşça akşama karışıyor. Seviniyor ve karışıyor, ince gülümsemesi, gözlükleriyle. Çatal bıçak sesleri ve biraz saçları dökülmüş. Ak ve yakın umduğu her yer. Bardaklar ve çiçekler. Ve balkon... Ve balkon... Ağlamak özgürlükse ve kimse yoksa, umuda dönüyordu bu cesur ölüm korkusu

Neşenin hiç yakışmadığı ellerinde...

— denizden yitirdiğimiz bunca yerden sonra, büyük ölümler ve kahramanlık gerilerde kalınca, hiçbir ele yakışmayan neşenin,

Hiç yakışmadığı ellerinde...

TÜTÜNLER ISLAK

bütün mümkünlerin kıyısında...

1. basım: 1962, Dost
2. basım: 1984, / Büyük Saat / Can
3. basım: 1994, Can

ÇOK ÜŞÜMEK

Bir Kalır uzun resimlerde anısı sakallarımızın
Urban içinde Üşüyüp Üşüyüp kaldığımızın

Bir Kalır yanık yağlar kokusu şehirlerde
Uzun nehirlerle binip uzaklaşmadıkça

Bir Kalır yabancı yataklarda o oteller
Meydanlar heykeller sizin olmadığınız o her yer

O çok yalınç gerçekli gelip gitmeler

Bir Kalır uzun duvarlar ve onların dipleri
Bir Kalır Yılgın Adamların hep "Evet" dedikleri

Çok üşürdük hep üşürdük üşümekti bütün yaşadığımız
Üşürdü ellerimiz aşkımız sonsuz uzun sakallarımız

Tükenir dağınık diriliği kaşınımızın bir gün
Bir Kalır uzun kitaplarda anısı çok Üşüdüğümüzün

UYANINCA ÜŞÜMEK

Kurutulmuş bir çiçektiniz sanki, göğünüzü getirdim
Karşılıklı bakışan sulardan ve en iyisi
Sırmayla süslenmiş bir eski zaman ceketi örttüm
üstlerinize
ısındınız, uyudunuz, ölmediniz gülümsemeyle
uzun bir araba atlarını itiyordu ve
size baktım.
Yaprağın bir soğuku yadırgayan yeşili ancak üstümüzdeydi
Dumandan karanlıktan uykunuz uzuyordu, sıcaktan
uyuyordunuz...
ve evler birbirlerinden eskirlerse
ve eskiden olmak tükenirse,
ve yalnızlığınızın bütün yakılmış mumları erirse,
ve sırmalı uykudan usul usul uyanırsanız
korkmayın...
O zaman lokantalar var daha başka
Akşamlar. Ve dindiren şarkısı kendi olmanın
Büyük ve kesin cezalanışı yani sevincin
Uzun içkilerde, uykulu zehirlerde, bir yıl sonra ve her yerde
Yaşamak yani,
bağırarak, gürültüler, geçip gitmesi bir beyaz resmin ve
çökmek,
Sizi titreten taşra aydınlığı yahut birdenbire
Karışıp yalanışılusına yaşamanın hani...
solgun gece, uzun ve yuvarlak gece ve o su
ve o çıplanmış bedenlerin sonu gelemes buğusu
sizi alır ve bırakırsa,
sizi bırakırsa
korkmayın...

O zaman uzun antikacılar var gene ve onların dükkânları
kullanılmış takvimlerden artan hüzneler
sizi alır götürürüm, yirmi dört parça tentene alırsınız
örtünürsünüz.

YAVAŞÇA OLUYOR ELLERİME

Susuz bir aklık başlayınca aramızdan
yavaşça oluyor ellerime bulaşması,
bir eksiyle yüklü minüskül h harfinden
bir meydan çarpmasından,
beni hatırlamakların

Bunlar bizim kızlarımızdır
Kara güller önlerinde kara
saçları çılgınca ikiye ayrılmış,
— hiçbir şey eski açıklığında değil ki —
yavaşça oluyor ellerime bulaşması,
bir ot sesinden bir at akşamından,
tam şehir içinde, otobüs durağında,
birden ulaşılmaz gençlikleri her şeyin...

Yapmayın... Nasıl inanırım eşitliğine!..
Her yerde gençtir o Büyük Su.
Kıyıdadır,
boyalı sandallar ve sabah çocuğu kıyısındadır
Kırları ve ormanı geçince hemen,
şehir bitince yani çok kolay
yani lokantalar bitince sayın örtüleriyle,
kuzuların danaların kıyma yapıldığı kasaplardan sonra
elmalardan karpuzlardan biraz ötede
yani uzakta...
— hiçbir şey artık eski açıklığında değil ki —
yani kiliseden bozma camilerde
yani askeriye deposu yapılmış,
yani burda, orta yerde, ışıktaki ve parada
zaman zaman gökyüzü gecesi aralığında
.....

Bir denizin yanında nedir ki bırıklı ve saçları dökülmüş
bir adam,
kötü bir alışkanlıktan başka nedir bir adam...

KURTARMAK BÜTÜN KAYGILARI

Sularsa akmak birgün birgün birgün
Birgün dağlara çıkmak birer birer dağlara çıkmak birgün
Çıkmak çıkmak birer birer birgün dağlara dağlara birgün
Birgün birer dağlara
Ah nasıl dağlara birgün
Ey yorgun atlar, ey geri dönenler, sayı bilmeyen çocuklar
Ey birgün
Çiçek açmak birgün
Dağlara dağlara birer birer dağlara

Otları büyümek birgün
Birgün köyler kentler yıkanık damlar geri dönmek birgün
Birgün yeni dönmek
Birgün dağlara çıkmak birer birer çıkmak çıkmak
Su yürümek güneş bilmek
Yeniden orda otlarda orda yeniden orda orda
Bitkin bir gül bulmak ve geri dönenler birgün
Ey yorgun atlar, sayı bilmeyen çocuklar
Ey bütün hazır elbiseciler ey,
Birgün olmak, küskün keşişlerden olmamak birgün
Dağlara dağlara çıkmak sular köprüler sular birgün çıkmak
Eski kaba arabalardan inip birgün çıkmak
Dağlara dağlara dağlara başka hiç
Birgün dağlara

DÜNYADA

Kent sabahıdır, bilmemek olmaz, çıkardı
Kendisiyle bir uğultuyu çıkarırdı sokaklara
Yıkanmış o ağız kokularından, çoğalmalardan
Sen bir susun, bağırmak benim işim
Ağırım, isyanlara doğruyum, yataklardanım
— üstüme sinmişliğin var —
İşe yaramaz şeylerin güzelleştirdiği dünyada

Sen bakma ey, mutlaka seslenmeliyim
Aşka hiç benzemeyen o yalnızlıktan
— üstüme sinmişliğin var —
Bir eve girmek, orda yatmak, büyütme bir bakışmayı
Dağınık dağınık dağınık eviçlerinde
Toplandıkça dağılan eviçlerinde
Ben bir içkiydim herkesi geçerdim
Toplandıkça dağılan eviçlerinde
Direne direne gelen en diri ortaçağdan
— üstüme sinmişliğin var —

Her sabah bir intihardır çıkışlarım, dünyada
— üstüme sinmişliğin var —
Sürekli denizler, sürekli olmalar, sanki öyle birşey
en güzel kalan yastıkta bozulmuş saçlardan
Birşeyi bırakmak, birşeyi almaya gelmek sonra
Sonra yasak balkonları göz ucuyla ölçmek
Çini kâseler akşamı ve bardaklar akşamı
Dünya kapıyor gözlerini bir gece çağır, ben burdayım
Ben burdayım
Gece gece gece gece gece gece en sonsuz gece
Ben burdayım
— üstüme sinmişliğin var —

Ben uzun zamanlardayım aslında
Vazolar, ufak masalar, taşlar zamanında

Bir nehir çoğalır giderdi sıkıntımızdan
Bir kent bu yüzden büyürdü, dünyada
Bir ihtilâl ölüverirdi birden bizde
O sokaklardan

— üstüme sinmişliğin var —

Sanki bin yıllık sinmişliğin var
Sonuna vardıkça artan o konuşmalardan
Güncelerin kestiği, ekmeklerin aşındırdığı
Dünyada
Sen birşeydin, bakılır sevilirdin
Tozların alınırdı, ürpertilirdin
Konuşmak bizi çıkılmaz bir sokağa götürürdü
Bir yalnızlığa böyle
Kim varsa bir yalnızlığa giderdi, dünyada
Kim varsa bir isyandı, dünyada
Bütün çiçekler, bütün kelimeler bir isyandı
Ey bakın, ey bakın bakın bakın
Dünyada
Ne zaman

Ben seni uyuttum, seni karıştırdım, seni şaşırdım
Birşeyler akıp akıp giderdi, dünyada
Başvurduğum birşeydin, yalnızlığım gibi
yanında sonsuz durduğum
Ağlamaktı en uzun neşesi kızların bir zaman
Olsun olsun, güneş olsun güneş olsun, olsun
Büyüsün o şeyler, büyüsün bu sarılan şey
Birisinin birşeylerin olduğunu bilmek var, dünyada
Sakin kapanma, dur, ey şuramda beni boşaltan delik
Ey büyüyen birşey sakın durma, dünyada
— üstüme sinmişliğin var —

AKABAKAN

U n u l m a z

Derin, mavi gözlerdi bütün akabakan.
Ak, büyük avcılardan gizlenmiş bir geyikti.
O zaman bütün İstanbulistan Vizansiyadan kalan sarıdaydı.
Vizansiyanın rengi eski bir yapraktır.
Düşünün bir surarkası sokağında binüçyüz yıl kaldık.
Asmalar karardılar, öldüler,
Çılgın taşralar gelip geçtiler
Biz, durduk, ölmedik.

Atmeydanlarına sığmayan bunaltılar, marangoz tezgâhlarının ar-
dına sokulup, aslankafalı koltukbaşları, denizbabası tasvirle-
ri, meşin önlük, pergel, incirrakısı, evlilik, saat kaç ve hadi
bakalım adalara...

Üçyüzonsekizbinyediyüzseksensekiz parça gemi donattılar
Unulmaz, deli bir âşışın kararmış akşamüstüsü dikildi önlerine.
Durdular.

Düşünün, daracık bir surarkası sokağında 1300 yıl kaldık
Hiç çıkmadık, hiç çıkmadık, hiç güneş, hiç ağaç, hiç çıkmadık,
1300 hiç çıkmadık...

Y a k ı n t ı s ı

Ey kahraman deniz, ne zaman düşünsem karşımdasın
ölçüsüz yalvaçlığınla!..
Ey en tatlı sevişlisi yaşamış kadınların!..

Büyük karanlık çöküyor ve hâlâ eksiklerim var benim.

Bu uçurumsuz ve deneysiz gidip gelmelerde.

"bacağıma bıçak sokuyorum. Etime ağır ağır düzelmesini, yenilenmesini, onun o gizli ve kutsal savaşını hazla izliyorum. Sonra bir daha."

Yabancı bir canın yaşarlığı hep köşe başlarında, doğumum, durmadan doğumum başlıyor benim...

Ey bilene bilene tükenen bıçak!..

Birşeyler yap,

Eskimeden gökyüzünün kutlu maviliği...

SİZ, GERİ DÖNENLER...

...Sizden neler kaldı ey eski zaman askerleri, silâhların ve kadınların övüncü, evlerin düşlerine sağlık veren

ey şimdi yorgun ateşleri bozuk ordugâhların, sizden...

Özleminiz tarlaları hatırlayacak. Bitirdiniz. Sakallarınızı ve kaputlarınızı bıraktınız, belki de yengiyle geldiniz, yendik belki. Ne kadar sevinmek.

Kalan kadınlarımız, kalan çocuklarımız, kalan bütün sevecenliğimizle sizin uykunuzun yorgunluğunu bekleyeceğiz ve cılız kollarımızın sevinci şarkılarınızı uyandıracak...

Ve siz ey geri dönenler,

kaleler ve şivgar beygirleri ve beş direkli gemiler ve yüzlerini zi uzağa, hatırlamadığımız bir ülkenin açlığına ve kavgalarına götüren solugan köpekleri korkunun ve yılgin umutsuzluğun, sevinçimizi biçilmiş tarlalar ve ölmüş çocuklar ardı hüznüne götürüyor belki, kalkın!..

Kalkın ve silkeleyin üstünüzü, gerinin, doyun, elleriniz, silâhların acılaştırdığı elleriniz sevişmeleri hatırlasın, denizin suyu tuzlansın, siz uyanın yorgunluğunuzdan, savaş bitti!.. Sökün çadırlarınızı!..

Üzümlerin ve akşamların ve rahat ölmelerin, inanmanın ve aynı kalmanın, tentenelerin, soysop resimlerinin ve sıcak lâmbaların sonu olmaz sevincine başlamaya hazırlanın...

Onaralım yıkıntıları. Tükenmez ülkesine başlayalım aşkın, mutluluğun, gemi sevinçleriyle...

.....

"Hepsi toplandılar ve dizlerini ovdular. Yürekleri o büyük şarkının gelişini duydu. Sıcak anısıydı güvercinlerin ve öbür kuşların. Savaşın tüketip tüketip tazelediği güçlerini buldular."

Sıcak meyhane akşamları ve kahveye batırılan çörek

Derinden gülümsediler uçak seslerine, otların eğilirliği ve kadınların okşanırılığı, bir uzun, bir ayrılık sonu gibi yanlarındaydı.

Sevimli Meliha'nın üç kızı ve Kaptan Kid'in çocukları

Onuncu kata aşk okuyarak asansör beklemek.

Parlak tüylü atları ölmüştü, süslü tören urbalarını okşadılar, gündoğudan, günbatıdan türlü yemişler türlü limanlar ve hastalıklar getiren gemileri batmıştı.

Çocukları eksilmişti, toplandılar, saçlarını uzattılar ve hazır-dılar...

Asıl bildikleri buydu, başladılar...

ELLERİMDE BİR ÇALGI

Sıcak mı? Sıcak mı? İçin de sıcak mı? Durduğun yerde misin? Yakalım karanlığın kıllarını, ıslansın, her şey ve böcekler uzaklaşacak mı? Durduğun yerde misin? Dağılınca solgun iğrentimiz su dumanlarıyla, sevişenlere, —Bu bir iğrentidir yumak yumak kıllara ve yapışkan sulara ve başkasız kalmaya göğün altında— herkes iki büklüm kaçışacak mı? Durduğun yerde misin?

Ak mı?

Dağıtır iğrentimizin rüzgârı dağınık suratları. Bir hadımlar sonuçsuz yatmalarına dururlar. Oturur hain ellerimle kaşağılarım tombul sağrılı dişi atları. Dururlar. Ve esmerleşirler. Saçları çocukluğumun kestanelerine uzar. Büyük kazanlarda kolyeli insan eti kavururlar. Kokusu bütün kokusu kaşındırır balkonları, ütülü pantolonları, yatakta rahatları. Pul Pul dökülür iğrentimizin gökyüzü... Bir çocuklar açar belki çıkmaz sokakları. Pul Pul dökülür iğrentimizin göğü. Atlar, tayfalar, ağaçlar kendi dişileriyle birleşirler...

Kanın!.. Senin kanın, uzatır yapışkan geceyi bir tabakta. Boyum uzar, tırnaklarım kirli, tütüne alışmışım geri çeviremem. Ellerimde bir çalgı, caddelerde bir sülün. Büyük ölümün azıdışleri takırdar uzakta. Kopkoyu bir sislerin içlerine dalarım. Ne varsa bunda, böyle başkasız olmakta. Kopkoyu bir çirkin denizlerin içlerine dalarım...

Bir gül zamanı böler karanlıkta...

ISLAKTİ TÜTÜNLERLE SÜLÜNLER...

Bu karanlık bir şeydi!.. Bu karanlık bir şeydi!.. Bu karanlık bir şeydi!.. Ne iyi!.. Kara bir yapıların ve ıslak sülünlerin önünde duygunluğuma bir şeylerin değindiği.

Islak bir halat atarlardı, boynuma, ıslak, iğrenirdim. Ne iyi!.. Yalnızlıksız bir ıslak halat, suları beni ıslatan. Bu boşluk kaç kez kadın, kaç kez erkek. Kirletilmiş, ıslak yatakların altına gizlenerek bir ıslak kedinin yavaş yavaş tüylendiği. Bu karanlık bir şeydi. Ne iyi!.. Islak bir kadının etimi sevindirdiği. Bu karanlık bir şeydi. Yaşanan!..

Bu karanlık bir şeydi!.. Ne iyi!..

Uykumu şeyler bulandırır. Eski, çuval, çuval, eski kapkalın, ıslak...

Kaç gündür soğuk ve karanlık. Kaç gündür ıslak...

Su geçer, götürür doyumsuz aklığımı ağaç köklerinin bilge serinliğine. Su geçer...

Bu karanlık bir şeydi!.. Ne iyi!.. Adamın ıslak tabaklarda salataları geri çevirdiği. Bütün yeşilleri geri çevirdiği. Karanlık bir şeydi, gözlerimin görmesi sonsuz tozunu giysilerin. Uykumu şeyler bulandırır. Ş.e.y.l.e.r!.. Ellerim koyu bir suların içinde karanlık bir şeydi. Ne iyi!.. Sıkıntım ıslak ambarlardan bozuk teraziler ve tahıllar... andırır.

Ölüm tadında değil yattığımız. Bir süs, belki çocuksuz bir süs, sabahları her şeyimizi utandırır.

Bu karanlık bir şeydi. Ne iyi!.. Karanlık bir şey ne iyi. Bir yalvaçın sabırla ağzıma su verdiği...

Bu karanlık bir şeydi. Ne iyi!.. Birinin durmadan ıslatarak yalnızlığını denediği, sularım toprağa aksınlar dediği. Bu karanslak bir şeydi...

Ey benim yengici sıkıntım!.. Uzun boylu ve ıslak atların bil-
mem nerelerden kişnediği...

Sen yitme!..

Sen yitme!..

Büyük ıslantımı besle...

Sen yitme!..

Otlar gibi kal, sülünler gibi kal, ıslak donlar gibi kal!..

Sen kaldıkça!..

Bu karanlık bir şey. Ne iyi!..

Sevmemek, tozlu, ıslak halılara uzanmak... Eski, çuval, tüyler, ır-
makların çamurlar çamurlar çamurlar çamurlar çamurlar ge-
tirdiği...

Sen kaldıkça..... Ne iyi!..

BİR BARBAR KENDİN TARTAR BİR BARBAR AŞAĞLARDA,

EY Susam!.. EY Karanlık!.. EY Borçlarını Ödeyemeyenler!..
sen o ses misin en aşağılardan gelen!..
karıştırın bütün otları o aşağılarda
yıkın benim güvenimi,
soğuk bir at olsun seslendiğim ses,
yıkın!..

Ben koşarım aşağılara, koşarım
yikanacak, boğulacak su bulsam...

EY Her şey!.. EY Beni Gülünç Eden Bitki Sapları!..
Sessiz katlanmalarıyla... İçimde ölmüş çocukları sallayan
vazgeçilmez uğursuz şarkının salınacağı!..
Ben durmadan en utandırıcı şeyleri hatırlasam.
nasıl camısı gürültülerle olacak her şey,
ve sularla,
ve nasıl artık arınamaz kirlenmiş olurum o zaman,
yıkın!..

Ben koşarım aşağılara, koşarım
yikanacak, boğulacak su bulsam...

EY Bütün Kadınlar Uzak!.. Güneşi övmüyorum.
Ve kanım ne güzel akıyor... ıslak taşlıklarda. Sanki her şey,
sanki her şey!.. katıyürekli kârcıların,
yani büyük tecimenlerin
uzaklardan getirip sunduğu kanlı pahalı bir tabak...

Ey Yanan Bir şey,
yanan ve içilen bir şey,
karanlıktı kanım, bir şey,
güneşe başkaldırmıştı kanım (.....) sanarak.
Ben artık o büyük kıyıları boylasam.

Ben koşarım aşığlara, koşarım
yıkanacak, boğulacak su bulsam...

Ey Kimse Yok!.. Ey Bir Mavinin Unutulmasından
Arta Kalan!..
EY Sen Var mısın?..
EY Olma!..

Ah, yağmur başlayacak
Ah, yağmur başlayacak
Ah, yağmur başlayacak
Ah, yağmur başlayacak
Ah, yağmur başlayacak
Ah, yağmur başlayacak
Ah, yağmur başlayacak

gece olsa da sussam...

Ben koşarım aşığlara, koşarım
yıkanacak, boğulacak su bulsam...

EY Sür Atlarını Bacaklarımdan Bağlayıp Karışıkölümsıkıntısılagü-
lünçlüğü renkli camların!.. Bir göl bulacağız sonunda, develerin
suyunu içip tuzunu bıraktığı,
kirli ayakparmak aralarını yıkadığı cünüp adamların,
burunları kıllı...

Benim kanım gülünç ve kahraman lekeler bırakacak
öbürkülerin yanında,
camlar nasıl olsa kırılacak
sonra yatacağı geceye gidecek herkes

ben ne yapsam ne yapsam ne yapsam...

Ben koşarım aşağlara, koşarım
yıkanaçak, boğulacak su bulsam

Senden Haber Ver, Ey Yaralı Kahraman Atlar!..

Ey Büyütüp Yaralarını Yaralayan Atlar!..

Otoburlukla kana karışmayan atlar!..

arabanızı çekiyordunuz,

aygırlarınızı iştahla uyandıran kalçalarınızda

büyük yaralar...

Kuyulara eğiliyoruz, ve büyük övgüsünü yapıyoruz küçük yıkıntı-
sının soğuk ışıklı kulüplerin, ve kara küplerin ve etekleri kısa, kol-
tukları tüylü kadın'ların ve kötü dükkânlar karanlığının...

Eđilmiş, çiçek toplayan bir çocuk bulsam...

Ben koşarım aşağlara, koşarım
yıkanaçak, boğulacak su bulsam...

AY ÖLÜR YILGINLIKTAN

Ay ölür şimdi. Yani ölmek!.. Uzuneski geçmişi bir suyun.
Barışmamak çirkin bir akşam olur ve tabaklarda.
Donar yemişlerde, ispirto
Yakılmaz ışık o saatlerde ispirto.
Sülünlerin soğuk akşamlara döküldüğü o ovalarda
Kent uygarlığının akşamı otlara döner, küçük karaltılar
mor evlerde soğuk sobaların ızayan küllerini dağıtır,
taşralı bir çocuğun eski bilgisinde.
Ay ölsün...

Ay ölür şimdi. Uzuneski saldırışlı, ağlaması gökyüzünden,
kimsesiz ve hüznü bir at yelesi bakışları
ve kösnüye hiç benzemeyen bir uzun,
deniz kıyısı. İspirto
Kalçaları dar ama ne zararı var, hacamatlı bir kadın,
doğuramaz artık eski bir evlerde,
eski bir savaş evinde, ispirto
elleri boş sularda, karanlıklar ve yilgınlıklar taşıyan
posta vagonlarını bulur,
Sülünlerin soğuk akşamlara döküldüğü o ovalarda
Büyük denize bakmak, mavi kalmak gibi,
yatarsa. Kimsesiz ve bir at
Ay ölsün...

Ay ölür şimdi. Mağara tükenir ağın yalnızlığında geçmişlerin.
El yadırgar ayasını, bir şey yavaşça inerse.
O hüznüdür.
Erken gitmenin ve geç kalmanın, uzuneski posta vagonlarında
1930 tarihli bir gazete bulmanın ve
İşi gücü tütün kokan adamların.
Sülünlerin soğuk akşamlara döküldüğü o ovalarda

Adam bunalır ve bozar orucunu küfüre,
ve pencerelerden bakıldığında
dinsel güçleri artar yaşlı kadınların, o yaklaştıkça
bardaklara
ve bir at
Ay ölsün...

Ay ölür şimdi. Belki girdiğin kapıdan bir gök müydü?
bir gök müydü ki başını eğdiğin, eksik bir ağız mıydı,
ve

bir at mıydı? Sanki!..

Yüzde üç buçuk faiz, ispiroto

Gitgide güçleşen siyasya burda olmanın, ışıksız kapıların
güneş yoksulu sahanlıkların sana verdiği ürküden,
Birden alınan kentlerin dükkânları nasıl kapanırsa,
ölülerle dolunca sonsuz ülken, ey Mağribî, kanının hiç
uğramadığı bir yerlerinde, çadırları ve bir ağacı
bırakmanın sızısı.

Sülünlerin soğuk akşamlara döküldüğü o ovalarda

Tıpkı kösnüye, doymuş kösnülere benzeyince bir resimsiz kitap

O büyük telâş avuçlarında,

ayılmanın ve bir illet bulmanın,

Ay ölsün...

Gel dur önüme, sen benim sahiliğimsin!.. Isırdığım,
bir kauçuk düşmanlığıdır!..

Yaşamamız baştanbaşa senin övgündür,

Ey kutsal bencillik!.. Seni

bırakmak niye?.. Suları ve seni bırakmak,

Niye?..

Aşkın akan suları, doyurucu yabanılığı savaşların ve
büyük utkular geçer onarıcı gölgenden.

Ey en gerekli yapısı tanrıların, Ben!..

Nem varsa sanadır!.. yıkılmış birlikler, kırılmış bardaklar

ölen kadınlar,

kan.....

ÖVGÜ, ÖLÜYE

Yorgun bir asker
kılığında ayakların vardı. Herkes. O, bir ayçiçeğidir
ayı ve çiçeği alınmış, sakalları artık tükenmiş
uzamaktan. Neden evleri yadırgamış ve barbar
gecelerine özlemlidir. Aslında her yeri uygun sarılara
ve otobüslere.

Ayakların vardı. Numarası bir kalıba uygun ama
rahatsız. Başta sabırsız ve kahraman. Sonda
geceyi uzun uzun bölen ve sonuna gitmeyen.
Öbür ayakları kıskırtmayan. Sakalları artık
tükenmiş uzamaktan.

Birdenbire o sabahlardı, peynirlerin kötü
kâğıtlara sarıldığı dükkânlardı. Önlüklü
kadınların sevinçsiz şarkılarla çocuklar
doğurduğu, yaşamayı isteksizce uzatan. Aysız
ve çiçeksiz vazgeçmelere boynumuzu uzattığımız.

Ölü,
ölüye neresinden yavaşmalı. Donuk ve çekici, sonsuz
ölü. Bütün kumsalların ve asfaltların ve
karantinaların, yeleklerin ve saat kösteklerinin,
gölgelerin ölüsü. Bulaştığımız bir şey. Her yönü
limon mu kokardı? Vardı...
ölü vardı. Şakayı sevmeyen insanların, dağlara
çıkmayı tasarlardı, balıkları ve tuğlaları
üstüste koymanın sevincine vardığı zamanlardı,
ama ölü vardı, ölü,
bitmeyen büyük bir akşamdı, kurtulmadığımız
ondan, ne bulursa, donukluğuyla, bilgeliğiyle,
ne bulursa hinliğiyle karalardı. O artardı.
Onun hiçbir şeyi yoktu. Bir, tanımı vardı.

Yabancılar ve tırnaklar geldi. Bütün suçlar
övlüdü. Pisliğı göklere çıkardılar, katıldık.
Ve dondurmalar dondu...

Sen belki de sonsuz bir çinisin, kerestelerin
olmadığı, tabelâsız dükkânların ve uzayıp giden
duran bir zamanın... Tanrısız umutsuzluktan.
Suyu büyük bakraçlara konunca gökten korkan, sen
ey, acemi duvar resmi, senin sakalların tükenmiş
uzamaktan. Kent özlüyor seni, para kazanansın,
kırallar küçülüyor, para kazanansın, para
harcamalısn peynirlerin kötü dükkânlara
sarıldığı o kâğıtlarda. Alış ölüye.
ölüye...

Ölü en güzel. En alışılacak. Ayakların vardı, korkak.
Ellerin nasıl olsa yıkılmış gitmiş para saymaktan,
cıvata, balatadan, üremesiz kadın okşamaktan,
topraktan,
ağır gelişen, karşı koymayan miskin topraktan.
ölü yiyici topraktan. Asıl ölüye nasıl yanaşmalı o
topraktan. Trenler süslü, vagonların kopuk...

Ayakların vardı. Pisti yıkanmamaktan. Kutsal kitap
ırmaklarından. Her yanın pisti ölüye bulaşmaktan.
Birdenbire, o narlardı, dipdiri, umulan, sonsuz
erinçli ırmak boylarından bir adamın dışarı
çıkması ve girmesi, güneşin utanması sarhoş
kılıkardan. Kıyıcılıkla yaratış arasında bir şey
olmamaktan.

"Küçük kuşlar gümüş parmaklıklar ardında
bütün atlar, bütün, bukağılandı.
kimseler korkmadı yanlış olmaktan
ölü unutuldu sokak ortasında...

Ben hiç kırılmaç olmadım. Hiç sesim çıkmadı
kırallar oturup içki içtiler.
uyruklar oturup içki içtiler.
Alkol çünkü bir büyük uğraştı

Şaşmayan bir sen misin uslu denize
ölüyü sokak ortasında bıraktık
çoğalttık süpürgeleri ve tozları
kandan ve kireçten resimler yaptık.
Üşürdük elbet hep ıslaktık..."

Sonra kanlarmış,
sakallarıydı,
göklerin cinsel andacı...

.....

Bikınlık yürürse ayaklarıyla, o kıyıcı duygusu
gökler sofrasından artık olmanın, üleşilmenin
beş on paya, Tanrıya iğreti konukluk, talaşla toz
yürürse, uzayan ıssızlığı işe yaramamanın, yürürse
ayaklarıyla, duralım ve bağiralım,

her şey bir büyük gerçektir, cumhuriyet ve at ve
varsa denizlerde yitmek, ve varsa yetmemek o da
ve varsa ilgisizlik o da, ve varsa hiçbir şeyi
sevmemeyi sevmemek o da, ve varsa her şeyi sevmeyi
sevmek o da.

"Ama bir su sakın akıp giderdi
denizde bir gemi sakın giderdi
bir kadın sakın doğurup giderdi
bir din sakın eskiyip giderdi
bir başkaldırma sakın gelişip giderdi..."

sessiz ve uğultulu şarkıları boşuna taş kırmaların.
Alkol bir büyük uğraştır, ey Mağribî, ey değerini
ve sonsuz düzenini bulmamış göçebe.
Pencereler yaslısı
senin zamanını düşünüyorum, sonsuz bir sarı...

"Bir Arabistan ve karşılıksız bir çek
Bir para ile dengesi
korkunun sonsuz gelgiti kanında
külötlar, korseler ve adamlar..."

ve çöl yürürse üstüne ey,
tramvaylardan ve tartışmalardan korkan, ey Mağribî,
ayakların vardı senin, pis ayakların, kaçmaya
yarayan,
Senin sürülerin vardı Beytlehem kıtlığını otlayan
tuzlu ama fenerli, enlemli boylamlı denizlerin
içinde kaybolunamayan,
sen bir koyun gibi tuzların kokusunu sanırdın
işe yaramazdın... Gazallerin sakın otlardı, tulum
ezgileriyle uyuklayan, senin ayakların vardı,
alışmış, hep yürümesi ölüye...

....

"küçük odalarda, kuzuların otladığı
resimler karşısında
oyuncaklar çocuksuzluktan hüzünlenirken
bir çocuğu döver yatışırdın
savaş yerine, alkol yerine
güçlenirdin
sarışın gözlü, hazır, büyük kafalı..."

....

Gemilerin uzun uzun taşıdığı bir ölü...

TERZİLER GELDİLER

Terziler geldiler. Kırılmış büyük şeylere benzeyen şeylerle
daha çok koyu renklere ve daha çok ilişkilere

Bir kenti korkutan ve utandıran şeylerle.

Kumaşlar bulundu ve uyuyan kediler okşandı. Sonra
sonsuz çalgısı sevinçsizliğin.

Çay içmeye gidenler vardı akşamüstü, parklara gidenler de
Duruma uymak kısaltıyordu günlerini artamayan

eksilmeyen bir hüznle...

Yorgun ve solgundular, kumaşları buldular, kenti doldurdular

O çelenk onbin yıllıktı, taşıyıp getirdiler

Ölülerini gömmüşlerdi, kalabalıkta, tozlarını silkmediler

Bütün caddeler boşaldı, herkes yol verdi,

"Tanrıtanır kadınlar ve cumhuriyetçiler

piyangocular, çiçek satın alanlar,

balıkçılar ağlarını, paraketelerini, ırıklarını, oltalarını

zokalarını, çevirmelerini ve kepçelerini topladılar.

Sigaralarını yere atıp söndürdüler sigara içenler."

Bir şey vardı ısınmaz kalın kumaşların altında, kesip biçtiler

Patron çıkardılar, karşılaştırdılar,

Katlanılmaz bir uykunun sonunu kesip biçtiler

Şarkılara başladılar ölmüş olan bir at için

Makaslarını bırakmadılar

Bekleniyorlardı.

"Ey artık ölmüş olan at! —dediler—

Ne güzeldi senin çılgınlığın, ne ulaşıldı!

Sen açardın,

Otuzüçbin at türünün tek kaynağıydın sen!

Tüylerin karaparlaktı. Koşumların,
—kokulu yağlarla ovulup parlatılan—
nasıl yakıştırdı sağrılarına ve göke.

Göke bir ululuk katardı sonsuz biçimin, at!
Toynaklarını liflerle ovardık
Senin karaya boyanırdı koşuşun
Uyandırırdı bütün karaları ve denizleri.
Çılgın kişnemeni duyardık sonsuzun yanıbaşından
Ne güzel gözlerin vardı Kara at!
Binlerce kişi,
—çocuklar, kadınlar, erkekler görkemli yahut
darmadağın giysileriyle herkes
körler ve cüzzamlılar,
bütün kutsal kitaplar kalabalığı,
ermişler, kargışlılar ve günahlılar
gebe kadınlar, vâz edenler
ve dondurmacılar ve at cambazları ve
tecimenler ve kıralcılar ve gemici!lerle
Tanrıtanımazlar ve tefeciler ve
yalvaçlar...—
ormanlardan ve kıyılardan ve kıraç yerlerden gelmiş
şenin mutlu ovanı doldurup
haykırırlardı.
Büyük sesler içinde sen, geçerdin..."

Terziler geldiler. Bu güneşler odaların dışındaydı artık.
Herkes titre ve sabırsız, titre ve sabırsız evlerinde
Gazeteler yazmadı, dükkânlar dönemindeydik
Yüzlerce odalarda yüzlerce terziler, pencerelerini kapadılar
Parmakları uzun, kurusolgun yüzleri sararmış, eskimış

durmadan

Yitik saat köstekleri, titre ve sabırsız yorgun bacakları
Her şeylerine yön veren durmuşluğa olur dediler
Beğenip gülümsediler.

"Ey artık ölmüş olan at! —dediler—
Senin eyerin ne güzeldi.
Dişi keçi derisinden, ofir altınıyla süslü
Nasıl yaraşırdı belinin soylu çukurluğuna
Seninle öteleri ansırdık.
Öteler, baklanın ve pancarın duyarlığı
Kedinin varlığı erişilmez kişilik
Güneşli bir damda.
İçimizden gemiler kaldırırdın,
Suyunu büyük şöenlerle tazelerdik
Bayramımızdın. Kuburlukların
bütün kişniş ve badem doluydu.
Şimdi dar dünya
Ölümün büyük hızı kesildi."

Terziler geldiler. Ateş ve kan getirmediiler.
Hüzünleri kan ve ateşti ama. Uğultulu bir şey
Ekspresler garlarda kaldı, ilâçlar çıldırdılar
Kenti bir baştan bir başa dolaştım, tıs yok
Bütün odalara dağıldılar. Sürahiler tozlu, pabuçlar kurumuş
yerlerde kırpıntılar,

"oyulmuş yakalar, kolevlerinden arta kalanlar
vatka pamukları, verevine şeritler, kopçalar,
dügmeler, ilikler
iplik döküntüleri, kumaş parçaları,
karanlık akşamüstleri ve sabahlar,
dükkân tabelâları, kartvizitler...

kasıklarına kadar çıkmış, en ufak bir ölüm bile yok.
Tarafsız bir aşk çağlıyordu onların solgunluğunda
Mutfaklarını kilitlediler, büyük atısı giysiler kestiler,

"Ey artık ölmüş olan at! —dediler—
Koşuşun büyütürdü dünyayı senin!
Sen nasıl da koşardın.
Biz güneyde yatardık, sen koşardın
Hangi at güzelse ondan da güzeldin
Kuyruğun parlak savruluşuyla bölerdi
bir karaya göğü .
ve yüceltirdi, ince bezekli kuskununu.
Gemin güzel sesler çıkarırdı güzel
ağzında,
herkesi sevinçle haykırtan.
Başın yaraşırdı düşüncemize ve
gözlerine saygıyla bakardık..."

Terziler geldiler. Durgunluktan o dökük saçık giyindikleri
Yarım kalmışlardı. Tamamlanmadılar. Toplu odalarını sevdiler.
Ölümü hüznle geçmişlerdi, ateşe tapardılar.
Kent eşiklerindeydi, ağlayışını duydular
Kestiler, biçtiler, dikmediler ve gitmediler,
iğnelerine iplik geçirip beklediler;

"Ey artık ölmüş olan at! —dediler—
En güzeli oydu işte, yüzünün
savaşla ilişkisi.
Boydanboya bir karşıkoyma, denge
ve istekli bir azalma. Onu bilirdik.
O ağaç senin kanınla beslenirdi,
hepimizi besleyen.
Bir ülkeyi yeniden yarattı şaşkınlığımız
senin karşında,
alışverişini, alfabenin, iplik döküntülerinin ve
her şeyi düzeltmeye kalkışmanın yok ettiği..."

DĪVAN

1. basım: 1970, Bilgi
2. basım: 1984, / Büyük Saat / Can
3. basım: 1994, Can

MÜNACAAT

birden hatırladık seninle buluşamadığımız günleri
gel ey büyük bakış yüce suskunluk gel artık beri

kentleri ve kasabaları ve köyleri çevirdik senin adına
kapıları tutmaktan artık herkesin nasır oldu elleri

olsun daha da tutarız sen varsan düşüncemizde ama gel
tutarız karaları ve denizleri ve yaşayan yürekleri

kendin karşı koydun yaptığın saraylara zindanlara tellere
yine kendin kullan artık kendi yaptığın tüfekleri

bozgun bir şubat sensin, ekmek ve kan senden, ekim sensin
nerende taşır büyütürsün nerende sonsuz gelecekleri

hatırla, kendini hatırlat, o büyük haklılığı denize giden
hatırla, karada ve denizde onardığın her yeri

hatırla, karada büyük taşları üstüste kodun, hatırla
yürüttün canalıcı denizlerde cesur gemileri

"...senin hüznün bir yazgıdır, bir eski zamandır
büyüksün artık büyük dirimine beni inandır

bir değişmezlik sanırsın çoktanberi her şeyi oysa
bir vakitler güneyde öyle kötü kullanılmış ki..."

gecikmiş bilgeliğin yaşamış bir eski ağacı hatırlatır
ki sen emzirirsin duyguyu, sen beslersin kalemleri

sen yarattın, sendeyiz, suyumuz toprağımız kanımız senden
ey yüce bekleyiş, sanki bu kalın eller kimin elleri

artık bize soluk ver, bizi besle, kendini hatırla
ey biraz yavaş, biraz kutsal, beklerken az sevinçli

seni bağışlamam çünkü ben büyük bir dirim taşıyım
çünkü ben ey derim ve severim ey demeyi bilenleri

biz bir aşk nedir biliriz seninle, biz biliriz
ey kim varsa orda o tek olanın adına çekin kürekleri

NAAT

ipekler tel tel biraraya geldiler dokunmak üzere
lâle nerdeyse menekşeye, gül suya dokunmak üzere

kılıç kesti kan koktu bir atlı dörtnala uzaktan
günbatımının büyük eşitsizliğinden yakınmak üzere

bütün dertler söylendi çareleri bir bir yazıldı
son büyük toplantıda bir bir okunmak üzere

kimseye başvurulmadı herkes birbaşına kaldı, evet
sonradan hep birlikte kurtulunmak üzere

oysa bir çiçek vardı bahçelerde kendini dererdi
sevinçle. Kendini tek haklıya bir gün sunmak üzere

ÇAĞRILMIŞ'A

gökyokuş solan penceresi çağrılmış
ölmüş ölünce ölü annesi çağrılmış

öyle ki bir kırgın çocuk gibi Konyalı
bayramlara hep bayramertesi çağrılmış

Konyalı bir çocuk gibi, Konyalı bir
ergen gibi, Konyalı bir adam

Konyalı bir kocamış gibi kırdaki
kendisi konmuş kırdaki gölgesi çağrılmış

gölgesi donuk sönük denize uzak
sanki babası bırakılmış eniştesi çağrılmış

ey solak hendese büyük yılki /
hazırlan çünkü artık kendisi çağrılmış

SULFATA'YA

acım sessiz bir güneş batmasıdır ölsün
eksik ve kötü bir güneş batmasıdır ölsün

her yerlerim bir yaşılk gibidir denizden
bulantım yanlışlıktan bir deniz tutmasıdır ölsün

sulfata karnımı avuçla güneşimi ver sulfata
ham zerdaliler ve kavunlar ve bataklar ölsün

ay çıkar dağlara vurur ey Mustafa
bu gece Mustafa'nın sanki son yatmasıdır ölsün

sulfata acımı dindir acını kat bana
eksik ve kötü gemilerin gitmesidir ölsün

ben ki çarşılara giderim armut kokarım
kavuniçi duygular ve yataklar ölsün

toysun adın deliye çıkar bir gün bilsene
saat beşleri düşün yalnız öbürleri ölsün

sulfata hatırla acımı sen bir haziransın
sulfata öbürleri bir bayram haftasıdır ölsün

ben dağlara çıkarım dağlarda bağırırım
bütün çalgılar bir şeyin uzatmasıdır ölsün

YOKUŞ YOL'A

güllerin bedeninden dikenlerini teker teker koparırsan
dikenleri kopardığın yerler teker teker kanar

dikenleri kopardığın yerleri bir bahar filân sanırsan
Kürdistan'da ve Muş-Tatvan yolunda bir yer kanar

Muş-Tatvan yolunda güllere ve devlete inanırsan
eşkıyalar kanar kötü donatımlı askerler kanar

sen bir yaz güzelisin, yaprakların ekşi, suda yıkanırsan
portakal incinir, tütün utanır, incirler kanar

bir yolda el ele gideriz, o yolda bir gün usanırsan
padişahlar ve Muşlar kanar, darülbeydayiler kanar

Muş-Tatvan yolunda bir gün senin akşamın ne ki
orada her zaman otlar otlar ergenlikler kanar

el ele gittiğimiz bir yolda sen gitgide büyürsen
benim içimde çok beklemiş, çok eski bir yer kanar

ŞURDAN BURDAN HAZIRLANMA'YA

sanırım hazırlandık artık yeter
örneğin her şeylere bir kırmızı gül yeter

alanlar daraltılsa ve duvarlar da
örneğin her şeylere bir kırmızı gül yeter

benim sonsuz tirenim at başlı kedi
ağlayanlar ağlamadı gülenler gülmedi

çözdüm bir uzak bakışı güllere bakan
güller soldu o bakış kaldı ötelere akan

dövüldük nasırlandık artık yeter
örneğin her şeylere bir karanlık yeter

seni taşıyım artık bir gül gibi beyazsın
oh becerikli parmakların en doğru şeyleri yazsın

bulurum bilirim en solgun ânını bir gülün
suların yaptığı beyaz kanını bir gülün

su bitti gül susadı her şey bitti
bir kurt ihtiyarladı ve soğuk bölgelere gitti

sonsuz haziranı bir ormanın durma bana gel
örneğin her şeylere bir kırmızı gül yeter

ey büyük aşk sultanı kara zeytin dönemi
yine mi hazırlanmak yine mi hazırlanmak yine mi

sanırım hazırlandık artık bu kadar yeter
şuralardan buralardan hazırlananların hepsi geldiler

İYİMSER BİR SONUÇ'A

ben bir gün giderim ki neyim kalır
eksik bıraktığım her şeyim kalır

yaz günü kim ister ki öldüğünü
eksik bıraktığım her şeyim kalır

yaşamam bir beyazlık gibi sanki
eksik bıraktığım her şeyim kalır

genişlerim dağılım beyazım
ben bir gün giderim ki neyim kalır

ben bir gün giderim ki ey diri at
elbette benim de bir şeyim kalır

BİTEN BİR YAZ'A

benim kararlılığım bir sonuca idi
sular içirdim olmadı ben anamı isterim

herkes bir kıyısından tuttu çekti büyüttü kenti
köprülerden geçirdim olmadı ben anamı isterim

bir karışık sularda büyüttüm her şeyi
uğrulardan kaçırdım olmadı ben anamı isterim

kimseler tutmadı elimden koskoca bir yaz bitti
yaylalara göçürdüm olmadı ben anamı isterim

kalbim koskoca bir yaz bitti kalbim
aklımdan neler geçirdim olmadı ben anamı isterim

BÜYÜYÜP GİDEN HÜZÜN'E

bir güzel aşk yılının ortasında
bir kestane ekerim büyür gider

ortaçağdan bir deniz hartasında
bir iki harf bulurum büyür gider

biliyorum ikimiz arasında
bir deste gül mü ne var büyür gider

sen bir aklık gibisin sırasında
boynun ve dediklerin büyür gider

ölür gider çinisi bir soylunun
bize bir mavi kalır büyür gider

ve içilir bir devin sofrasında
arayerde bir hüznün büyür gider.

KARIŞIK SAATLER'E

soyluluğumu anımsıyorum. Bir gece farkettim
sinemada mıydı bir şehirde mi bilmiyorum

• önce her şeyi ben hazırlıyorum sonra geliyorlar
saat ikide mi, içkide mi, on birde mi bilmiyorum

karışıklık! Keçileri seviyorum tuz gibi
susuzlukta mı, şöyle akşamlarda mı bilmiyorum

her şey bozuktur bir öğle yürüyüşünde
günlerin akıttığı ırmaklardan mı bilmiyorum

ben tutunurum saatsiz bir yelkovana
saat ikide mi, kırılmada mı, on birde mi bilmiyorum

adın bir güzelliğe yakışır elbet yakışır
bir ihtiharda mı, bir şiirde mi bilmiyorum

İÇERİ GİREN'E

kapılarda bıraktılar her şeyleri her şeyleri
ey üzünç yalnız bir seni mi aldılar içeri

saatler bir açık deniz gibi kimseden yana değil
her zaman süslü püslü her zaman oldukça geri

beni bir su başına götürün bir su başına
öyle yapın ki sileyim orada hendekleri

beni şarkılarla türkülerle aşkla donatın
pırıl pırıl yara almaz olsun bedenimin her yeri

eski kaleler eski bölümler ve eski çarşılar
bir coşkunluk diye bir odak diye bulsunlar beni

ey aklımın tarihi ey su geçirmez gücüm
unutmadın unutmadın silâh tutan elleri

seni bu mazgalın nöbetine koyuyorum
sen bir akşamsefası olarak gözetle saatleri

bana hüznün ver beni kucakla beni hep tazele
ey üzünç artık nasılsa bir seni almışlar içeri

TÜKENEN'E

kurşun eritip fesleğen dökmeye eski uzak bir yaz akşamı
bir yaşlı baba çıkar gelir bir uykudaki akış tükenir

camiler ve motorlar birbirine karışır bir mayıs ortası
lâhanalar ve arnavutlar ve sudaki sevinçli akış tükenir

çok görmeye başlar kendi coşkunu bir doru beygir
artık herkesin birbirine kullandığı yumuşak bakış tükenir

bir adam haklı söyler bir adam kayıplara karışır sabahları
bir duruma hazırlanan incirsiz anlamsız bir yokuş tükenir

sağlam dur ayakların ne güzel ey kimsesiz dönen askerden
işlemler tükenir hazır ol tükenir rahat ve alkış tükenir

alış iskemlelere otobüs duraklarına su sırasına tarlalarda
tarlalarda otobüs duraklarında koca dünyada itiş kakış tükenir

ben yavru bir ayıydım, halılarda yürürdüm, öğrendim ölmemeyi
öğrendim ki limanlarda savaşlarda gemilerde değiş tokuş tükenir

ey bana kendimi vermeyen dünya ey sağlam dokunulmazlığım
bilirsin bilirim çamurlu sıcaksız haince bir kış tükenir

SONSUZ BİÇİM'E

sarsıldım son uykusunu uyuyunca arabistanın
her eylem bir hamut gibi yerli yerinde kalınca

sarsıldım son uykusunu uyuyunca bir hastanın
eklemlerin yerini eklemsizlikler alınca

ey güzel mavi güneş, sen çekici misin bir ustanın
çekimserlik artınca kahramanlık azalınca

durdum sarı güller gibi ilkyazına bir hastanın
biraz askerce, biraz aşk gibi, biraz kalınca

ey soyumdan ve aşkımdan yana olan kalbim
her şeyden umut kesilir her şey kırık sen ufalınca

oysa son provasını yapıyoruz bir büyük destanın
sonsuz bir biçim olacak o herkes katılınca

SU YORUMCULARI'NA

I

ben ne güzel işerim güneşe karşı
arkamda medrese duvarı önümde çarşı

bir sürekli kaşınmadır yaşadığım
törelere ve alışkanlığa karşı

geldim gittim geldim bir şey bulmadım
üzüldüğüme ve yorulduğuma karşı

ah aklıma her şey gelir, her şey gelir
doğan güne karşı batan güne karşı

sözde kirlettiğimiz bütün her şey duruyor
bak ne diyorum sana, ele güne karşı

biz duralım biz sürekliyiz duralım
durukluğa, tüberküloza ve uranyuma karşı

durduk, ateş bekledik, kuşları sürekledik
arkamız medrese duvarı önümüz çarşı

güneşe güneşe karşı

SU YORUMCULARI'NA

II

biz bir parça acemi bir su yorumcusuyuz
öteden beriden dayanıklılık taşıyız durmadan

ellerimiz bir türkû gibi öyle, kendiliğinden
uzun bir gündüzü farkedendenlerin en sonuncusuyuz

ay batar, çünkü rüzgâr bir menekşeye dönüşür, biliriz bunu
çünkü mavi gözlü ve deli sekiz kardeşin onuncusuyuz

ah büyük tarla, ah büyük deniz, ah büyük çalgı, bil!
senin en son alacağın biçimin sabırlı yontucusuyuz

sezgilerimiz ve ellerimiz sonsuz bir alışkanlık gibi. İlerde
aşkın ve tüberkülozun ve uranyumun bulucusuyuz

karalarımız ve aklarımız bir duvarı yıkmaktır, anlatılır
biz, çılgın bir yürüyüşün en tetik yolcusuyuz

eririz tükeniriz, toplanır yaratırız. Bu bize aşktır
biz belki de en uzun yaşamalı bir su'yuz

ALTI PARMAKLI ÇOCUK'A

benim odur inandığım yalnız denizse deniz
denizin yanı kışla
güzellik altı parmaklı çocuk kalkar gideriz
denizin yanı kışla

senle ben eskiyen bir paspas gibi biteriz
yağmurla yaşla
altıncı parmağımızı bir gün keseriz
yağmurla yaşla

artık biliyoruz bir gün doğduğumuzu biz de
altıyla beşle
neden bunca doğum sancısını böyle çekeriz
altıyla beşle

aluparmaklı çocuk doğumun tamdır tay gibi
ağlamayla ateşle
neden bütün güzel ölümleri biz gömeriz
ağlamayla ateşle

kar yağar ölüm gelir gider eksikler devralınır
kavgayla dost güneşle
dağlar kayalar kalır su kalır biz kalırız
kavgayla dost güneşle

kar yağar ormanlara kar yağar kışlalara
ormanlara kışlalara kar yağar
kışlanın yanı deniz
kışlanın yanı deniz

DİKİLİTAŞLAR'A

balkonlar bir suya açılır sözgelişi bu iyidir
bir ağustos terlemesine karşı sözgelişi su iyidir

yankılanır bütün yanılgıları geçmişlerin
buna karşı sözgelişi öğle uykusu iyidir

kentlerin yani düzenin geliştirilir bir sevdası
oysa biliriz ne şu iyidir ne bu iyidir

karşılarım bir yanlış akşamı bir otobüs durağında
bir kadının paltosu bir adamın arzusu iyidir

neyi değiştirir arzuların yerli yerinde olması
kalkmak iyidir, taşmak iyidir, akarsu iyidir

ey direnmek, korkmamak, göllere göllere git
oralarda anlarsın kemerler ve akarsu iyidir

BAĞIRMA'YA

suyun çekirdeği nedir elbet yine bir sudur
insanın gözü ve gözyaşı engine bir sudur

bağırdık neler beslenmedi ki sesimizden
ki bizim böyle bağırmanın yangına bir sudur

göl aldı geldi hazdan yelpazesini tavşan ürktü
bağırdık ama bağırmanın tavşan yüreğine bir sudur

bağırdık sokak ve kır kesimleri kulak verdiler
bağırmanın çünkü bir herifin tüfeğine bir sudur

bunca yıl karşılaştık ama yetmedi demek bize
çünkü sandık ki herkes kendi kendine bir sudur

eşikleri öğrendik sonra aştık koskoca yapıları
bağırmanın bir karşı koymanın çeliğine bir sudur

hoşgeldin başlangıçsız dönem yakıştın kendine
şu bizim bağırmanın senin dengi dengine bir sudur

CAHİL BEŞİR'E

benim bildiğim her şeyin adı bir yeşil
ay gelir yaz gecesi ortalarda dolaşır

ay gelir ortalarda dolaşır
ay gelir ortalarda

sevdiğim kara gözlü sevdiğimin adı Beşir
yazın kirli gömlek giyer kışın ortalarda üşür

kış gelir ortalarda
yaz gelir ortalarda

sevgilim kara gözlü bir gömleği var yeşil
yaz kış onu giyer yalnız onu değişir

kış ortalarda
ay ortalarda

kuzu Beşir, pamuk Beşir, hemşeri Beşir
ağlama Beşir, dur Beşir, ağlama alnın kırışır

alnın bir şey değil Beşir
gönlün buruşur

yazın kışın, pazarlarda cumalarda aklım karışır
artık bildim Beşir bize ağlamamak yaraşır

bana ağlamamak yaraşır
bize ağlamamak

Kütahya'dan çini aldım her yanı yeşil
Beşir Beşir, bir gün olur her şey değişir

ay gelir ortalarda
her şey değişir

DÜZENBOZAN'A

güneş biterse elbet ertesi kalır
ya perşembe kalır ya pazar kalır

incelir bir zincirin bir halkası
bir tutam su kalır azar azar kalır

bir mavi yaz gömleği azar azar incelir
bir adam mavi yaz gömleksiz gezer kalır

birden bir ormana çıkılır sanki gökyüzü
bir terliye, bir ağustos sızar kalır

ve okuyan ve güldüren ve savaşılan
ey okuyan ey güldüren ey savaşılan

çözülür sağlam sanılan simyası bir duruşun
sesini yitirmeyen bir güçlü hızar kalır

bir akşam bir bulgu gibi sunulur bize
oysa bir yanlışlık birini ezer kalır

oysa kimi su kemerlerine kimi bir iç denize
on bin dirim taşıyan bir kanal

ve eski tulumlar ve kötü şaraplar vurunca size
bir adam otelleri ve yanlışlığı sezer kalır

ey eşim ey sevişim ey bende yaşayan
ey bütün kitaplar ki bizi yazar kalır

eskitir bayramları ve törenleri
bir adam gelir bir düzeni bozar kalır

ÜRKEK IRMAKLAR'A

suya gittim, sulara gittim, aklım satırbaşında
sen kaç yaşındasın söyle bana, ay kaç yaşında

ay kaç yaşında
satırbaşında

mısırı sapından ayırdım sandal çektim denize
söyle sen kaç yaşındayken gelmiştin bize

sen kaç yaşında bize
indin denize

büyük şehirde dururum farkederek şaşkın olurum
aklım başıma gelir bir kıyıya inince

kıyının sonsuzluğunu görünce
farkederek şaşkın olurum

sular toprağa dökülür otlar donanır serpilir
ırmaklar çamurlu ırmaklar iner dağlardan gelir

iner dağlardan
dağlardan gelir

kimbilir denizini karasını dağları sevmeyince
hep bir mavi bencillik hep bir göz bir kıyıyı görünce

ay oğlan, ay adamım!
sevip de ölmeyince

benim adım tavuskuşu ne yazı bilirim ne kışı
sağ pazımda kolera, solumda çiçek aşısı

ay kadın, ay kadını!m!
ne yazı bilirim ne kışı

şaştığı budur belki bir altın kafesçinin
gel seninle ayışığında bir güzel işeyelim

bir güzel ayışığında
bir güzel kafesçinin

BAHARI BEKLEYEN'E

ben kışın güzelliğini söylerim ne gelirse dilime
çünkü kış bir hazırlıktır soluğuma kıpırmızı gülüme

nice kırmızı ayaklar gelip geçti o gün katar katar
kış günleri sözgelişi ben bir çöp bile almadım elime

altı kız bir ayışığı def çalıp şarkılar söylediler
beri yanda ormanlar yanardı, ciğerpâreler lime lime

artık su uyur aşk uyanır mendilim kana boyanır
bilirim bu baharda da herkes hasetlenir halime

ve ellerim batık bir suda akar gözlerim her şeye bakar
bahar bir gelsin yeter artık eksikse de bırak elleme

su uyur düşman uyumaz suların dibi güllerde
"imrenir dururdum eski gecelerime"

altı kız bir oğlan def çalıp şarkılar söylediler
bakım birinin kara bir gecesi düşüvermiş mendilime

şimdi elimde baston silâh, başımda şapka öyle
ağzımda kurşun hızında seçtiğim her kelime

şu, hiç kimse durmazsa her şey yürür, bu aşk demektir
her şey kullanılmazsa dirim bir ihanettir ölüme

sakiniz elimiz filan temiz baharı filan bekleriz
fincanı taştan oyarlar içine bâde mi koyarlar

biz silâh kuşanırız bize bir şey söyleme

ISIAK ÇELTİKLER'E

benim bir sevincim var yüzün artık akşam
bir çocuğun gülüşünü görüyorsun nereye baksam

kıyımız uzak ve kuytuda ellerimiz sanki yok
ellerimiz yok ama senin ellerini bir tutsam

bazı çocuklar doğar bilirim bazı çocuklar doğmaz
doğmayan çocuklar için bilmem ne yapsam

ey çavlan. bitmeyen temmuz güneşi, ey aslan
silkin. sakla harmanını. çocuğunu sakla

ey aslan. suya kaptır kendini ellerin sanki yok
bir güzel günde mızıkalarla bir alanda dursam

sen yoksun gazeteler yok geçmişin razı değil
bilmem ki doğmayan çocukları ben mi doğsam

BİR ODA GÜNEŞİ'NE

adına hatırlama dediğimiz o metal
parıltıdır. avcılık gibi bir şeylere karışır

suyun erimesidir, öteki bir yalnızlığın sularına
sularına hüznlerine ve doğumlarına karışır

satınalabildiğim hiçbir şey yok ne haber
kendimden başka sütümden başka kim karışır

ve karışır gelir eksik yüzüşü bir balığın
ekime güneşe odaya ve güneşle odaya karışır

bir kırmızıyı bir akşama bozarım rahatlarım
çünkü o zaman kırmızılar ve akşamlar birbirine karışır

ey büyük mavi. ey gök müsün nesin
ey açıklık seninle kim karışır

KIRLARA GİTME'YE

işte ben buna aşk derim herkes durur
sonsuzluğun andı durur son ses durur

atarım savaş artığı madalyaları giderim
çünkü sivil bir askerdi rahmetli pederim

işte ben buna aşk derim sakallarım vardır
dünya bir orman kadardır bir su kadardır

ki aşılır korkunç köprüsüzlüğü bir çavlanın
temmuzun gülünçlüğü ve hüznü haziranın

ey kim bakar kısa boynuma kim bakar piriçlere
rıhtımlarda insanlarla aşk yapan vinçlere

yatarım akasyaların altında bütün bir gün
ey ne olur alın beni alın buralardan götürün

BEKLEMİŞ BİR PAKET CIGARANIN SON UMUDU'NA

işte suyumuzu kestiler ama masamda yine bir çiçek
bir çiçeğin akşamı elbet bir çiçeğe benzeyecek

nasıl güzel nasıl diri bir çiçek
dipdiri adamlardan biri bir çiçek

evet ben son ve kesin umuduyum bir paket cıgaranın
bir köhne camekânda sararmış alıp içmemi bekleyecek

sonsuz bir camekânda
başlangıçsız bir çiçek

alırım seni tütürürüm bir gün güzel tütün
söyle kim var bunu benden daha iyi bilecek

ey kalın duman gün senindir
kim var senden daha doğru tütecek

ben gelirim seni alırım büyük alanlara gideriz
seninle ben o kavruk biçim bir de o diri çiçek

ne sandın bütün alanlar bizimdir
biziz ne varsa kalan, biziz ne varsa gerçek

işte suyumuzu kestiler bu bir eylöldür ey teşrinievvel
geleceksin intihar özlemleri de kıraçlar da gelecek

nerden baksan bir bütün hüznümüz
nerden baksan sonunda o diri çiçek

ki hüznü bir mavilik duygusuna bozar gideriz biz
çünkü biliriz yılmalarımız serin yaylalarda üreyecek

yağmurlar yağar o serin yaylalara
çünkü serin yaylalarda otlar büyüyecek

bir çiçek bahçesinin elinden tutarız biz, biz olmasak kim ne
kim pundunu bulup paralara kötü pazarlıklara böyle sövecek

ey eski camekân ey diri çiçek
biz olmasak şunlara bunlara kim sövecek

ben seni alırım sâkin evime koyarım sâkin sonra gideriz
gözlerim mavi, senin dumanın mavi, yüreğimiz bir okka çiçek

suyun da denizin de mavi ve avuçların
biliyorsun bir gün gökyüzü değişecek

işte sürahiye kırdılar suyumuz kesik hadi bakalım
ey camekân seniple biziz ancak bunları yenileyecek

hadi bakalım ey durgun çiçek
hangi ıslak mendil bunları söyleyecek

tatil bitti. güzel hasır şapkamı bir bıçakla değiştirdim
suyumuzu kestiler işte ama masamda o diri çiçek

tatil bitti şapkamı değiştirdim bir bıçakla
o bıçak bir güzel cıgara gibi işleyecek

TERLEYEN'E

senin baktığın tez olsun, sen aşkını belirleyen
kış ortasında her şeyde yanar gibi terleyen

andın gizli kapaklı kaç yüzyıldır sürüyor
gizlisin güçlüsün, kar altında bahar gibi terleyen

aşkın derin sulara batmış bir geminin anısıdır
uzak doğudan, kanlı sudan, çölden döner gibi terleyen

hüseyinin hasanın ateşini bir humma gibi duyup
bir çöl susuzluğunu ve aşkı anar gibi terleyen

sarardın kaç yazlar geçti bütün olanların üstünden, sen
dorukta terleyen deniz dibinde bir fener gibi terleyen

terledin, aşkın sulara su gibi aktı ama tükenmedi
ey ölümsüz utku, ey yaban atlara biner gibi terleyen

kim bakar çeltiklere kim bakar küçük çocuklara, sen
olmasan. her damarından teker teker kanar gibi terleyen

yeni insan sensin, eski kanların her şeye alışık çünkü
kırk bir basamaklı bir merdivenden iner gibi terleyen

SUSUZLUK'A

sen beni hazırlama sakın sen de bana gel
ölmüş ölü olmuş hüseyne hasana gel

elleri koku dağıtırdı nasıl bir koku
suya gel kana gel bir yeni hasana gel

o öldü çünkü bir gülü tutmuştu bilmeden
sen istersen her gün gel her sene gel

gel beyazlıkları elle türlü kokuları biç
günler karardığında davran hep sana gel

ne yap yap hazırla kendini anladın mı
ne yap yap meselâ ısıtıp dökündüğün sularla bile bana gel

hatırlanmış bir gül ben de hatırlarım kolaydır
ölmüş mü ölmemiş mi hüseyne hasana gel

hüseyin de öldü ölür, hasan da öldü ölür
ölen ve dirilen o bitmez insana gel

DELTA'DA

ne kadar su içinde yattım ne kadar kulak verdim
ne kadar umdum umutlandım, o büyük o güzel şehir geliyor

seni sevdim çünkü saatin bir zamanı haber veriyor
saatin artık sol kolunda her şeyi bir bir veriyor

ne bakışlar ne uzaklar ne onun en güzel aksi
ne uzaklar ne akisler her şeyi hiçbir veriyor

ne ki akşam ne ki yıllar işte güneşler doğuyor amma
ittiğim her kötü aşkı bir yeni cihangir veriyor

bu aşkın ölümdür kafiyesi, dağlara filân denk gelir
tükenmez, çünkü doğruluğunu ne zamandır veriyor

ben hep acemiyimdir aşk kafiyesinde sanki acemi
o aşk ki ormanlarda tükenmez, kafiyesini teker teker veriyor

şimdi bir uzak geçmişini anışım sahici bir çiçektir
o çiçek dipdiri ergenliğini bak hanidir veriyor

ne demişlerse yalan, ne demişlerse en uzun bekleyişe
yaşanıp derlediği yazıp ezberlediği her şeyi satır satır veriyor

ilk defa böyle güzel böyle تنها bir kâmiş
bir donanmış yaz gününe azıcık yer veriyor

ağzında bir su tadı, yitik bir anne gibi
sanki ellerini ve aşkını pazar pazar veriyor

kanı aktır, ölü yüzü pırıl pırıl ayışığında
kuşçuk canını kaç gecedir azar azar veriyor

gel ey çıkmaktaşı, ateşle çok beklemiş kavımı
hazır olmalıyım, dağlardan doruklardan o büyük nehir geliyor

NE DEĞİŞİR

ben kan diye başlamak isterim oysa gülün derdi başkadır
lâle bahardan yanadır, çiğdem güneşten, konu değişir

hepsine pekâlâ amma bilirim gülün derdi uydurma
kıpkırmızı en çok yakışırken kendine onu değişir

lâle mayıs ayıdır mora turuncuya filan boyanır
pek güvenmem yabancısıdır bakarsın yönü değişir

çiğdem cefaya katlanır, alışmıştır kendi yeşiline
haklıdır bakımsızdır, yağmurun durmadan günü değişir

hoş olsun bütün verdikleri aldıkları şu çiçeklerin
gül susar, çiğdem uyanır, tüfek başlar, konu değişir

hep böyle süreceği sanılır bir gül hikâyesinin
hep böyle sürer gerçi amma bir gün sonu değişir

RUBAİ

oturdum şöyle böyle, saatim sol yanımda
biliyorum şimdi bazı atlılar kanıyor uzakta
beşotuz altıonbeş karanlık şöyle böyle
şöyle böyleden fazla birşeyler akıyor kanımda

RUBAİ

sonunu bulmuşken duvarları boyadık
o zaman biraz serpinti idi yağmurun adı
kimdi nerde idi o büyük anahtarcı
gemiler geldi geçti bir türlü bulamadık

RUBAİ

yük gemileri geçti, biz uzaktan dolduk boşaldık
önce yıldık yükten ve şilepten korkuyla ufaldık
ama bizdik bizdik denize maviyi, gemiye yükü veren
hızlandı sonumuz hızlandı iyice, yani çoğaldık

RUBAİ

hazırladım hazıra durdum giydirdim gölgemi
kuş çığlığı senin bölgen, sorma benim bölgemi
aşklar telef olup gider sokak köpeği gibi
gitsin. Harcansın bazı şeyler. Sen dur e mi

RUBAİ

haydi ben geldim oturup konuşalım ey gök
bütün altın tarlası bütün komşularıyla
tarla tapan ırgat esnaf bütün komşularıyla
in dolaş bir yerlerde buluşalım ey gök

BAHARAT YOLU

—Ben eskiden bilirdim tiryakî bir aktar vardı
uzun birtakım saplar ve hazin kokular satardı

bir aşktı günden geceye hazırlayıp durduğu
sağlam aşkları ahşap bir duman olarak savurduğu

elleri üç-beş yüz insanın nemli karanlık gecesinde
oysa o nemlerle ne renkler parıldardı bir yol geçesinde

Haritasız bir coğrafya henüz, kansız bir aracılık
çünkü Akdeniz acemilere ve büyük odalara açık

Kervanlar gümüş bir ağıt gibi İllirya'dan Anadolu'dan
atlar, tüccarlar ve kılıçlar hiç köprüsüz geçerlerdi sudan

Ey canım büyük suların ve geniş yolculukların adı
dantelli kadınların ve adamların ağzında bir iklimin tadı

—Ve aktarın düşlerinin birleşmesi büyük başkentlerle
sivri burunlu ve para kesesi kullanan bazı kişilerle...

Dantel ve araniş, zencefil ve tarçın ve misk ü amber
bir kaleyi almaya, bir bayrağı kaldırıp indirmeye yeter

Herkesin önce bir cinselliğe yatkın cömertliği
havalandırırdu odaları, söylevleri, kervansarayları ve her yeri

Anadolu bir geçiş, Pers bir yenilgi, Hint bir varıştı
ey canım ay başka, otlar adam boyu, ağaçlar bir karıştı

Herkesin ağızında Avrupa'da bir yabancı acılık
ve Akdeniz bütün tüccarlara ve el değmemişlere açık

Kervanlar sevinçli bir tunç olarak Anadolu'dan
develeri ve uzun saçlarıyla köprüsüz geçerlerdi sudan

Önce Bizans, sonra İznik, sonra ovalar belki
hepsinin bir pusula ve bir varıştı aklındaki

Aldılar geldiler giysileri ve at kışnemeleriyle
keselerinde altın ve bol ceplerinde kışnişleriyle

—Aktarın büyükbabası da kendi gibi aktardı
ahşap bir dükkânda bir yol bulmayı satardı...

Adalardan adalara, aktarlardan aktarlara ve bir rüzgâra
karıştılar müslüman mezopotamya ve hristiyan roma

Anadolu bir geçitti amansız bir sultan buyruğuna
birisi kırk birinci düğümü atarken bir kısrakın kuyruğuna

Bir dağın arkası güç aşıldı, aşklar da aşıldı
tarçınla, büyük güneşlerle mavi pilâvlar pişirilirdi

Bir ülkede bir kraliçe bir mektubu okurdu
mektupta frengili aşklar ve yeminler olurdu

Güzel kelimeler, solgun yüzler ve fetihler çağı
hepsinin gönderlerinde bol geçmişli bayrağı

Bir şövalye çelik zırhında gerinirdi hızla
kuzeyde aşk da geçerdi mevsim de hızla

Kraliçe büyük hışırtiları ve yanında şairleri
dokuz bölümlü şatolarında bir ileri bir geri

Baharat yolu bir gün elbet daha da kısılacaktı
o sıcak ülkeler ve baharları onların olacaktı

Suyu alınmış yemişler, güneşte kurutulmuş nesneler
koyu yeşiller, asya kırmızıları, gecelerle tükenmeyen kösnüler

—Ve aktarın düşlerinin birleşmesi büyük başkentlerle
sivri burunlu ve para kesesi kullanan bazı kişilerle

Büyük maverası insanoğlunun büyük kalma tutkusu
ey canım ey yengeç dönencesinin büyük utkusu

Büyük avcılarla kaplan dişi ve pazar toplayan
kadınlarını ve çocuklarını azar azar toplayan

Neyin varsa gitti gidecek kadirbilmez metropollere
şimdi ananasa, bibere, daha sonra petrollere

Hazırla artık büyük ve geniş o mavi elbiseni
her şeyin öyle eski öyle köklü öyle koruyor seni

Senin hüznün bir yazgıdır bir eski zamandır
büyüksün artık büyük dirimine beni inandır

Ellerin hep insancıl ve beceriksiz nereye koysan
kıpır kıpır her şeyini biriktirir parmakların bir duysan

Mavi yeşil bir hançersin hiç kınında durmaz
bir çocuğun yeşil mavi gözü, bakar yorulmaz

Bir değişmezlik sanırsın çoktan beri her şeyi oysa
bir vakitler güneyde öyle kötü kullanılmış ki

Ovaya yayılır, dağda toplanır, sevdanı çiçeklersin
Şattülarap'ta bir gece ay tutulmasını beklersin

Ve kervanlar ordu olarak dörtnala orta doğu'dan
azgın bir yenilgi gibi köprülerle geçerdı sudan

Bakırçayı kendini bildi bileli Marmara'ya akardı
kuzey güney iki kıyısında insanlar yatardı

Bir okşamaydı koca gözlü Akdeniz'in rüzgârı
zeytinleri karartırdı bir Celâlinin hassas topukları

Ve İstanbul'da Haliç'in kıyısında, tahmis çarşısında
bir sinagog, bir kilise, bir cami karşısında

—Bir aktar vardı bir topaç gibi Sakız şimşirinden
kaytanı İngiliz, dönüşü Hindistan güneşinden

Büyük avcılar gibi kaplan dişi ve pazar toplayan
bir ülkenin sıcakını azar azar toplayan

İncelik ve zencefil ve firengi, petrol ve bakır
Önce Akdeniz yöresini ve sonra her yeri sardı

Sonunda yeniden geldiler, ekmek ve şirkettiller
çok uzak gittiler, Baharat Yolu'nun başına gittiler

Papazlar, krallar ve Avrupa'nın bütün kopukları
gökleri sevmenin ve gülleri sevmenin ülkesine vardı

Artık bir okşama değildi koca gözlü Akdeniz'in rüzgârı
bütün rüzgârlar Konya'dan aşağı Kilikya'dan yukarı

Rüzgâr hep o rüzgâr, Hint denizinde kaldırır suları
sevindirir kuytu limanlarda kadınsız korsanları

Baharat Yolu korsanlarla uzadı, kanallarla kısaldı
sonunda ne kaldı, bahar görmemiş ölülerden başka ne kaldı

Suları gemilerle geçtiler birçokları boğuldu
kalanlar kurtuldu, ölenler bir eski hikâyeye oldu

Irmaklar, aktarlar, askerler ve bir akşamın yarısı
ırmaklar, aktarlar ve bir akşamın sadece yarısı...

SÂDÂBÂD'A KASİDE

hazır bulunanların hepsi bahar mevsimini tanıdı
lâle uzun boylu nazdan, gül kendi ismini tadını

su güneye yöneldi hazdan, çiçekle birlik aktılar
hazır bulunanlar pişmanlıkla kalubelâsını tanıdı

bahar bir nisan olarak geldi, gönderi renk renk dolu
umut öylece umutsuzluk biçimindeki hasmını tanıdı

yakınmalar bitti, elpençe divan durdular gelişen şeye
aşklar aşkları, otlar otları, yani ki herkes hısmını tanıdı

kimin aklı bir bahardan daha çok olabilir sorarım
o yeşili ve pembeyi birlikte görünce resmini tanıdı

İstanbul'un öyledir baharı, çaresiz alkış tuttular
ten uyandı, herkes kendi olan cismini tanıdı

ne denmiş, akıp giden her suyla akıp giderim
çünkü sevdim çünkü bu yüzden güçlü bileklerim kanadı

sahici mi elinde tuttuğun o kartal kanadı
sen tuttun acıdan benim ellerim kanadı

bir geceyi geçirmek için bin türlü kalp ilâçla
dövündüm çırpındım bilsen nerelerim kanadı

hazır bulunanlar davranıp saatlerini kurdular bahara
ey diriliş sana kurulmuş saatlerim kanadı

avlananlar ağaç budayanlar sularınız bir ırmakta
yavaşça geldim durdum beklediklerim kanadı

ey yaz güneşine bıraktığın alnın bana gel
alнімdan damla damla süzülen terlerim kanadı

yüreklerimiz bir dağ serinliği taşıırken birlikte
birden boşta bırakılan bir yerlerim kanadı

kanasın varsın ne varsa biraz kanamalıdır
benim bunca yıldır günlerim gecelerim kanadı

hazır bulunanların hepsi evet dediler el bağladılar
benim hepsinin üstünde iliklenmeyen düğmelerim kanadı

ey yaz gecesi gel artık gidelim suya girelim
çünkü biliyorum sahici elindeki o kartal kanadı

ey güzel bahar gökü seni her şeyle birleştiriyorum
çünkü ey yaz gecesi çünkü her yerlerim kanadı

bahar hep bir anı sanılır, nerde olsa gerçektir aslında
İstanbul mesirelerinde ve Muş' ta aynıdır tadı

MECLİS-İ MEBUSAN'A

aldım bir kânunusâniyi bir güzel inceledim
rûstem paşa kanunuesasi ve şair nedim

kar adam gibi yağar, kar, istanbul karı inceden
meyyit yokuşu alaturkası ve pera düzmecesinden

ve kırılmış bıyıklı ve osmanlı kocalar
alıp gelirlerdi bir geceyi bir şarkıcının sesinden

herkesin akşamı ya bozulurdu ya bozulmazdı
herkesin sesi nasıldı o zamanlar en incesinden

bitti kurtulmadık şimdi ses yok hatırlayın
bir kadın sesi, olmamış bir yaz akşamını resimleyen

SALİHAT-I NİSVANDAN SAFFET HANIMEFENDİ'YE

hatırlarım bir akşam bir yokuşa durmuştum
iri atlarınız macardı, dantelleriniz alman

ne göksuda bülbül dinlemek, ne abdülhak şinasi bey
ıplık bir sevgi geçerdi arasına içimden o zaman

siz ne zaman öldünüz allahaşkına yani ne zaman
kirli karlar bile erimemişti haber yoktu nisandan

rüştü paşaydı, deli rüştüye çıkmıştı adı osmanlı ordusunda
o zaman hamitti padişah, kocaman bıyıkları kocaman

o günlerde her şey akıp giderdi, biz de şaşardık
hürriyet, meşrutiyet otuzbir mart falan filan

gemiler de öyle, boğazdan aşağı boğazdan yukarı
bıyıklarını burardı, umursamazdı paşa kocam o zaman

rüştü paşaydı, sakallıydı, belki sadece sakallıydı
ki sakallar geçmişinde herhalde bir orman

bir oğul, bir kız, iki gelin, bir damat, isviçre, lozan
nasıl ağladığımı ben bilirim bir yangının ardından

uykularım bölünüyor artık şu konağı bekliyorum
söyle ey muhabbet kuşunun tüyü, söyle ölüm ne zaman

hep bir şeylere baktım, bir şeyleri korudum, kızdım
kızgındı, haremi vardı, sakallıydı rüştü paşa o zaman

hatırlarım bir akşam bir yokuşa durmuştum
iri atlarınız macardı, dantelleriniz alman

bahriye nazırı tevfik paşa, mütarekeler filan
dünya nasıl çekilirdi ayaklarımın altından

annemin sonsuz giysileri, bir telâşı bileyen tramvay
ben ne güzel çocuktum yalnızlıkların ardından

yeniköyde bir yalı, fatihte evler, ayışıklı bir zaman
rüştü paşaydı adı yıldız'da ve dömekede kahraman

herkes ne zaman ölür, elbet gülünün solduğu akşam
aldım anlayamadım öldüm anlayamadım almadığım akşam

daha önce hiç ölmedim temmuzum ve incilerimle
göksuyu ışıklarla teşrif ettiğimiz akşam

ne zaman gülüm solar, ne zaman deniz, ne zaman akşam
ne zaman gemilerdi, ne zamandı paşa kocam

artık başucum dinlendirir bir şamdanın süsünü
söyle ey göksu akşamı, hafız burhan, ölüm ne zaman

mevlûtlar okunur, dalgalar kalır bir geminin ardından
öldüm ben saffet hanımefendi, salihat-ı nisvandan

ANNELER KAÇAR GİBİDİR

söyle ben saçlarımı kestirirsem ne olur
bir başkaldırma ancak saçlarından tutulur

herkesi annesi sanır, bir kısır yalnızlığı
oysa herkesin annesi aslında bir baruttur

eylülünden ürken temmuz, şafaktan korkan gece
dağları bölümleyen o babadan kaçan sudur

hatırla her gün bir çalar saatle oynadığını
çalar saatler bir çocuğun uyanılacak uykusudur

soğuk iklimler, kırımlar akar gider derisinden
çalıp söylediği, öğrenip oynadığı bir tabuttur

anne saklanır, baba koşar, günleri münleri bölerler
anne de baba da parça parça bir geyik yavrusudur

birinin sırtı ince, birinin elleri kalın
ikisi de bir gölün saygıdeğer komşusudur

ey hayalin sonsuz çalıştığı gölleri bölmek dönemi
o zaman artık bir yerlerde hazin mevlûtlar okunur

dersin ki ayışığı kimin babası, kimin oğlu o zaman
sanki herkesin işi bir bölmedir, uzun uzun solunur

senin şarkın bir avcı borusudur, ormanları tutar
büyür, yankılanır, bir kale yıkıntısında saygıyla durur

ey en bilge sesi gelip duran sonra akan, suların
bilirsin her akşam nasıl öksüz, nasıl güçlkle olur

her akşam nerden baksan yine de bir eksiği doldurur
babalar geri çekilir, anneler onlara teslim olur

saçlarımı hep kestim, tutacak kadar kalmasın dedim
çünkü bir başkaldırma ancak saçlarından tutulur

gölgeleri bölümlediler ve sonra suya gittiler çoğu
babalar hep perşembe, anneler hep cuma olur

BOZKIR TAYFASIDIR

ben denizi şimdi gördüm çünkü bozkırdan geldim
kervankıran bozkır'dan, o bozkırdan geldim

pederim bahriye tayfası, hamidiye salgınında
öldü, anam da öldü bense tâ şurdan geldim

yetmiş gün filan yürüdüm gece gündüz durmadan
kıyıya bugün vardım, ama bak çok yorgun geldim

talihsiz gündönümü, kuzeye göçen lâle derler
ben doğudan güneyden, yani ben burdan geldim

şimdi sen şaşırırsın bir lâleye bakınca, ben
zordayım kan taşıyım yenerim ordan geldim

beni hiç beklemezdin şimdilerde, öyleydin zaten
ama artık kıyıdayım, işte bak birden geldim

KIYIDAKİ ELMA'YA BİR SES

ey canımın güftesi, eylülün ikinci haftasıydı o sıra
bana gülümseyerek getirdiğin bir bardak suydı o sıra

hatırla denize hiç bakmadık çünkü kıyısındaydık
bir elma kendi kendine büyür dururdu o sıra

bir kıyı ikindisiyle bir elma öyle kendiliğinden
büyürler bir öfkenin ya da bir dağın yanısıra

bir kıyının beslerliği bir elmadan ayrılmaz gibi ama
elma soğuk bir kış akşamında bile yenir ısıra ısıra

bir öfkeyi diriler durmadan elma, ovadan gelir
elbet küfelerle sandıklarla hüznülerle ardsıra

ey geçmişten gelen konuk, sonsuz düğmelerimi tut
yerlerini yadırgayan sonsuz iliklerin adına

ey canımın güftesi, denize hiç bakmadık, hatırla
tek pencerele bir odada elma yedik ısıra ısıra

elmanın topraktan süzdüğü gemilerin denizlerde gezdiği
bir tatildi, bir geçiştirmeydi, yalnızlıktı bir kusura

neydi, ne doğruydı, nerden vardık yakışmıyor konuşmak bize
öyle barışlar okuyup yalnızlığı yaşamak kara kara

ey canımın güftesi, ey penceresi bütün sıkıntılarımızın
bizim babalarımız neden ölürlendi hatırla sıra sıra

bu söylediğim iyi bir şarkıdır elle bile hatırlanır
yani şu, ateş ve deniz buluşurlar bir limanda arasıra

yani şu, elma yenir ve balık durmaz kaçır
ama yenilmezler artık buluştukları sıra

KIŞINDIR

şimdi bu kışa girişin hüznü müdür, o mudur acaba
bu iri iri sevmekler, deniz, o eski mühür, o mudur acaba

mavi isterse mavi kalsın ister ölümle değişsin kendini
ellerim bu hüznünde her şeye karşı kırgın, kaba saba

çocuklar vardı çarşıya indiğimde hemen hemen günsonu
ellerini verdin tuttum, tamam ağzını da ver bir daha

durup durup yüceltiyorsun şu korkak şafağımı
incelmiş bir mor olarak çıkıyorum böylece her sabaha

şimdi bu hüznün nedir sanki, kara kazağım sırtımda
işte bir duman, bizi tüten, işte bir duman ki kapkara

kışa nasıl başlanır bahçelerde, çiçekler nasıl başlarsa
bir balıkçı denizin dibine öyle başlar her defa

şimdi bu kışa girişin hüznü müdür, o mudur
benim her duygum biraz hüznün gibidir. Meselâ

GEÇENİNDİR

elbet kendisi korkar gecenin karanlıktan
çünkü korkusu karanlıktandır her gecenin

sabahın seher vakti var, gecenin nesi var
üstelik ağması bir doğum gibi zor gecenin

ister mi kararsın bir yalnız çayır gibi
bilirim karanlık içine ağır ağır kor gecenin

suyu gizler, adımlarını örter adamların
bütün dünyayı dolduran çocukları var gecenin

o bir iyi çarpandır, elli binlere filân çoğaltır
yıldızını yak bak neler yaptığını gör gecenin

elbet kendisi korkar gecenin karanlıktan
ama aşk gecenin, hüznün gecenin, gökle yer gecenin

gece, büyük utku, sonsuz bilinen karanlıklara
aydınlıklara büyük bir tutkusu var gecenin

dost değildir sanılır her iki taraftan da
dostluğu bir de kendisine sor gecenin

dostluk gizlemektir, korumaktır gecenin sözlüğünde
savaşçılar adına ellerinden öperim her gecenin

TOMRİS UYAR İÇİN BİR ŞİİR KURMA ÇALIŞMASI

seni sonsuz biçiminde buldum, o biçimi almıştın
sandviçlerle, kötü şehirle, terle başbaşa kalmıştın

yürüdü üstüne herkesin neonu, herkesin babaannesi
herkesin en eski olan kökü, en eski hanesi

yeşili bozup suya çevirdin, akşamı sonsuz uzattın
ne buldunsa o akşama uygun, ne buldunsa ona kattın

perdeler uzundu, rüzgâr kısa, masalar üç bacaklı
masalar dört bacaklı, rüzgârlar uzun, perdeleri kısalttın

sen bir atmacanın en uzun çılgınsın her türlü gökte
göğü büyüttün, otobüsleri aldın, şehirleri ufalttın

yıkılan bir kedi bir süre olarak doldurur sesini
seversin bir kanaryanın sesinden çok kendisini

denizi ve ormanı, açlığı ve başkaldırmayı ayırmadın
bırakılmış bir köşebaşının en güzel tanımıdır adın

seversin diye söylerim her şeyi, sana uygun olsun
çünkü her şeyin birbirine uygununu sen bulursun

gel ellerini ver en güzel ellerini öyle
ruhum, ateş yüreğim, kokum, birlikte öyle

ÇOKLUK SENİNDİR

özenle soyduğum şu elma söyle şimdi kimindir
özenle ne yapıyorsam bilirsin artık senindir

suya giden bir adam meselâ omuzunu eğri tutsa
güneş su ve adamın omzundaki eğrilik senindir

ayağa kalkarsın, adına uygunsun ve haklısın
kararan dünya bildiğin gibi sık sık senindir

kararan dünya, yeni bir güle bir ateş parçasıdır
bir ateş parçasından arta kalan soylu karanlık senindir

bir deneyli geçmişi aldın geldin yeniyi güzel boyadın
ben bilirim sen de bil ilk aydırlık senindir

benim sevdiğim su senin suyunun öz kardeşidir
senin soyunun bıraktığı güçler artık senindir

çünkü bir silâh gibi tutarsın tuttuğun her şeyi
her yeri bir uyarma diye tutan ılık senindir

senindir ey sonsuzveren ne varsa hayat gibi
tutma soluğunu, genişle, öz ve kabuk senindir

ey en güzel görüntüsü çiçeklere dökülen bir çavlanın
aşkım, sonsuzum, bu dünyada ne var ne yok senindir

GEMİ, GEMİ

ormanın uğultusu eşittir kentin uğultusuna
belki fazladır bile kentin şusuna busuna

herkes silâhını aldı geldi bir alana oturduk
etrafta yangınlar ve kötü tütün kokuları sıra sıra

eğri bıyıklar eğreti bıyıklar saf saf oldular
evet dediler bir sakalın taptaze namusuna

etrafta yangınlar yeni bir dünya gibi
bir tüfek ağlayan bir çocuktan arasına

—bir çocuk neden ağlar, açlıktan
bir çocuk, bir kadın ağaçlıktan

kırda oluşan öfke tezgâhta tüten mermi
girdiler usul usul bir tüfeğin namlusuna

bize çiçek getirin, onlara çiçek getirdiler
herkes sevinç duydular yeni bir çiçeğin kokusuna

analar doğurganlığıyla, musonlar yaşlığıyla
yeni bir korku kattılar onların korkusuna

—bir çocuk neden korkar, yaşayamamaktan
bir kadın çocuğunun başını kaşıyamamaktan

önce hep giderlerdi bir sanrıya başkoyup
hep vadeden bir harmaniyenin ardısıra

ama kim buldu kim uyuşturdu Büyük Ayı'yla
kim vardı bir gün ahşap gemilerle Mısır'a

kentin sevişirliğı ava alışkın bir tazının
alışkınılığı bir taze kanın tüten buğusuna

herkes en öldürücü silâhını aldı geldi, o alana oturdu
yeltendiler doğruluk bulmaya bir düzmece hesap pusulasına

artık kırdan oluşan öfke tezgâhta tüten mermi
girerler usul usul bir tüfeğin namlusuna

ey yaşlı gemi, ey en sağlam, ey külhan, ey gelen
bir güzel örnek gelir canterburry piskoposuna

—azgın sular bir şey değil, bozuk pusulalardan
bir gemi neden korkar, yükünü taşıyamamaktan

BOMBOŞ BİR SAYFAYA FAHRİYE

bu sayfaya her şeyi yazdım her şeyi söyledim
kırmızı kiremitleri, evcil domuzları bir bir elledim

bitmez bir uzunhava sanrısı verdiler bana
o eski havayı aldım kendimce tazeledim

atılmış bir ok oldu bendeki bu dağ tutkusu
durdum en olumsuz şeyleri en güzel ezberledim

ne sulardan geçtim boğulmadan, nerelerden, hatırlanmaz
hatırlanırsa eğer şuralarda buralarda şöyle dedim:

"ben akar suya neden tutkunum çünkü akardır durmaz
bir suyu seslendirenin terli gözyaşı akardır durmaz

her şeyim tamamdı şöyle ki mataram eksik gibi
ama ellerim silâhı sever, korkarım sakardır durmaz.

kırmızı kiremitlerin çamurunu ben kardım, ben incelttim
bir toprağı hayvanlarım, hayvanlarım ekerdir durmaz

canını alırım en yüce gömlekçinin bir dalışta
o'usta sanır ayışığında kendini, oysa sekerdir durmaz

o kimse kendisini sansın ayışığında kapılar kapalıyken
benim kanım, tutar sözünü, bereketlidir, akardır durmaz

evleri kapıları pencereleri oyları oymaları derken
derken ayrıkları eski saatleri soluğum yakar dırdurmaz"

hatırlanır elbet şuralarda buralarda böyle dedim
ben çok uzak güneylerin geçmişinden geldim

senin geçmişin uzun, elini hemen elime ver geç kalma
çoktanberi beklediğin o diri gülümseyiş işte bendim

İÇİNDEKİLER

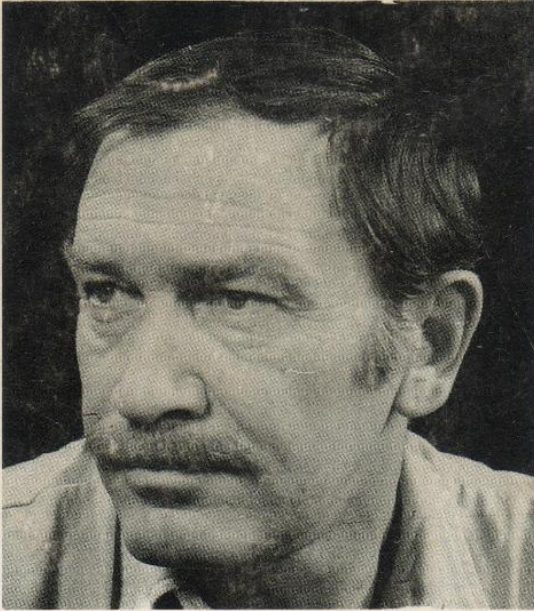
DÜNYANIN EN GÜZEL ARABİSTANI.....	5
Geyikli Gece	7
Öteyi Beriyi Omuzluyorum	10
Tel Cambazının Kendi Başına Söylediği	11
Tel Cambazının Tel Üstündeki Durumunu	12
Kesiksiz Övgü	13
Kan Uyku.....	14
Yılğın	15
Kaçak Yaşama Yergisi.....	16
Meymenet Sokağı'na Vardım.....	18
Üçyüzbin	20
Denize Gidip Dönen Maviler.....	22
Güneşi Kötü O Evler.....	23
Eski Kırık Bardaklar.....	25
Göge Bakma Durağı	26
Akçaburgazlı Yekta'nın, Mahkeme Kararını.....	27
İki Dalga Katı Arasında	33
Bir Kantar Memuru İçin / İncil 1	35
Büyük Kavrulmuş.....	44
Toprak Çömlek Hikâyesi.....	45
Akçaburgazlı Yekta'nın, Yalnızlığına.....	58
Atlıkarınca.....	60
Yeşil Badanada Kurtulmak.....	62
Ölümlü Yaşamaya Hergünkü Çağrı	65
Telefonda İyi Loş Oda	71
Kanlı Oyun	73
Büyük Ev Ablukada	74
Yorgundum Yoktum.....	76
Kankentleri.....	77
O Zaman Av Bitti	78
Kanada Menekşeli İyi Uzun Balkon	82
Sigma	84

Maya	85
TÜTÜNLER ISLAK.....	87
Çok Üşümek	89
Uyanınca Üşümek	90
Yavaşça Oluyor Ellerime.....	91
Kurtarmak Bütün Kaygıları.....	92
Dünyada.....	93
Akabakan	95
Siz, Geri Dönenler.....	97
Ellerimde Bir Çalgı	99
Islaktı Tütünlerle Sülünler	100
Bir Barbar Kendin Tartar	102
Ay Ölür Yılgınlıktan	105
Övgü, Ölüye	107
Terziler Geldiler.....	111
DİVAN.....	115
Münacaat	117
Naat	119
Çağrılmış'a.....	120
Sulfata'ya.....	121
Yokuş Yol'a	122
Şurdan Burdan Hazırlanma'ya.....	123
İyimser Bir Sonuç'a	124
Biten Bir Yaz'a	125
Büyüyüp Giden Hüzün'e	126
Karışık Saatler'e	127
İçeri Giren'e	128
Tükenen'e	129
Sonsuz Biçim'e	130
Su Yorumcuları'na I	131
Su Yorumcuları'na II	132
Altı Parmaklı Çocuk'a	133
Dikilitaşlar'a	134
Bağırma'ya	135
Cahil Beşir'e	136

Düzenbozan'a	137
Ürkek Irmaklar'a.....	138
Baharı Bekleyen'e.....	140
Islak Çeltikler'e.....	141
Bir Oda Güneşi'ne	142
Kırlara Gitme'ye	143
Beklemiş Bir Paket Cıgaranın Son Umudu'na	144
Terleyen'e.....	146
Susuzluk'a.....	147
Delta'ya.....	148
Ne Değişir	149
Rubailer	150
Baharat Yolu.....	151
Sâdâbâd'a Kaside	156
Meclis-i Mebusan'a	158
Salihat-ı Nisvandand Saffet Hanımefendi'ye	159
Anneler Kaçar Gibidir	161
Bozkır Tayfasıdır	163
Kıyıdaki Elma'ya Bir Ses.....	164
Kışındır	165
Gecenindir	166
Tomris Uyar İçin Bir Şiir Kurma Çalışması	167
Çokluk Senindir	168
Gemi, Gemi.....	169
Bomboş Bir Sayfaya Fahriye.....	171

Turgut Uyar DÜNYANIN EN GÜZEL ARABİSTANI

DÜNYANIN EN GÜZEL ARABİSTANI
TÜTÜNLER ISLAK - DİVAN

ISBN 975-510-596-4

9 789755 105963

Fotoğraf: İSA ÇELİK

Kapaktaki resim: CHARLES REID

KDV İÇİNDEDİR

430.000 TL